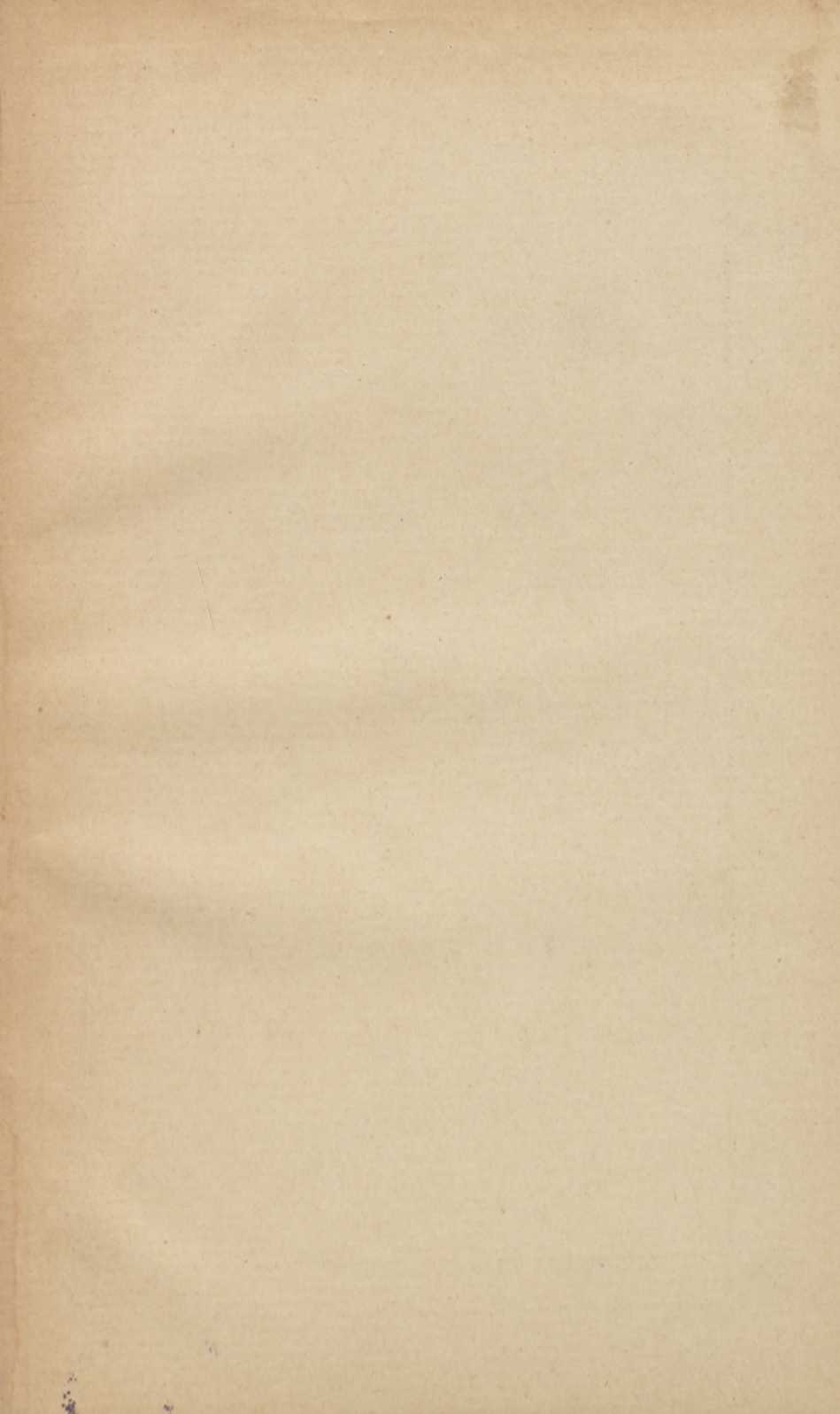

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 540.

Dr. Chaim Weizmann Professor Dr. David Kaufman

אמנתה אהבה ואהב אהבה נאווה עתה ויהא תלמי אהבה
Haber

מִצַּל מֵאֵשׁ

אסיפת שירים שונים, חדשים גם ישנים,
אשר נקבצו יחד במחברת, לאהבי שפת עבר,
למשמרת

מאת

שמעון ב. כרך.

מחברת ראשונה.

פּעֶסֶט

בחדש כסליו, עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט
לפ"ק.

בדפוס המשוכח של השותפים שלעזינגער עמ וואהליוער נ"י.

מחיר הספר איין גולדען ע"ו "I. H. Ö. W." וכל המרכה להתנדב
הרי זה משבת. ושכרו כפול מן השמים. כסף העודף על הוצאות
הדפוס, ינתן לבנין בית הכנסת ובית החלים ובית המדרש, אשר
נשרפו באש בעיר מולדתי ק"ק מיקלאש, כליל כ"ג ניסן ת"רל"ח.
שמות המתנדבים ותפרסמו בשער בת רבים וירשמו לזכרון בפנקס
העדה, למורים ורבנים ולמקבצים הלוקחים חמשה עקסעמפל.
ינתן הששי לשכר עמלם הנם וגם מוכרי ספרים יקבלו ראבבאט
הנהוג, כל הרוצה לכתוב לי או לשלח כסף יכתוב האדרעסי:

SIMON BACHER

Königsgasse 58, Budapest.

מְצֵל מֵאֵשׁ

אסיפת שירים שונים, חדשים גם ישנים,
אשר נקבצו יחד במחברת, לאהבי שפת עבר
למשמרת

מאת

שמעון בכרך.

מחברת ראשונה.

פּעֶסֶט

בחדש כסליו, עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט
לפ"ק.

בדפוס המשוכח של השותפים שלעזינגער עם וואהלזיער נ"י.

אֵל מַחְנֵה הָעֵבְרִים סִפְרֵי זֶה שְׁלוֹחַ.
 כְּשׂוֹאֵל בְּפִתַח יִדְפּוֹק עַל כָּל דַּלְתָּ; —
 כְּעֵנִי וְאֶבְיֹן אֲשָׂאֵל. כְּעַד עֵדָה קָשֶׁת רוּחַ,
 כְּעַד עֵדֶת עִיר מוֹלֶדְתִּי, כְּצִרְתָּהּ נִבְהַלְתָּ. —

הַיִּכַּל אֵל כְּעִיר מִי קֵלֶאֱשׁ שְׂרוּף כְּסוּחַ,
 וְגַם בֵּית הַמְדָרֶשׁ; — כְּעֶדְר צֶאֱן מְשַׁקְלֶת,
 נְבוֹכוֹ יוֹשְׁבֵיהָ; — יְהִי לְבַכְּכֶם פְּתוּחַ,
 מִמֵּיִם תַּעֲלֶה גֵרָה כָּל נֶפֶשׁ חוֹמְלֶת. —

נָא, כְּכֶסֶף נִדְבַתְכֶם חִזְקוּ אֶת יְדֵיהָ!
 יִשׁוּבוּ בָּנִים לְלִמּוּד כְּבִתִּי מְדַרְשֵׁיהָ,
 תּוֹרַת אֱלֹהֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר מִתְנַבְרָה;
 כְּבִית תְּפִלָּה יִתְפַּלְלוּ, כְּעַד שְׁלוֹמְכֶם וְחַיֵּיכֶם,
 וְאֵל יִשְׁלַח מִמְרוֹם בְּרָכָה אֵל בְּתִיכֶם,
 כִּי — "שְׁלֹם יִשְׁלַם הַמְּבַעִיר אֶת הַבְּעֵרָה." —

לחוקקי ישראל, המתנדבים בעם.

היושבים בבתי המועצות. כשלוחי הארצות. פיהם
 יפתחו בחכמה. לדבר משפט צדק בעד בני עמנו.
 היושבים בארצותינו. וגם בעד פזורי יעקב בארצות
 המזרח. עטרת תפארת הם לבית ישראל. ועמודי
 התוך כיכין ובעז. המכוונים בשם כבודם:

הארון ד"ר

איגנאטיין קוראנדא נ"י

ראש העדה לעדת ישראל ק"ק ווינא יע"א. רייכסראטה-
 אבגעאָרדנעטער אונד דעלעגאציאָנס-מיטגליעד.

והארון

מאָריטיין וואהרמאן נ"י

יועץ וחכם חרשים הנכבד. בין מנהלי עדתנו סה"ק ק
 יצ"ו. בן בנו של הרב הגאון מו"ה ישראל וואהרמאן זצ"ל
 שהיה אב"ד דקהלתנו, ובן משפחתו של הרב הגאון
 בעל חתם סופר זצ"ל; דעפוטירטער דעם אונג.
 רייכסטאגעס אונד דעלעגאציאָנס-מיטגליעד.

שםם וזכרם לברכה עד בלתי שמים;
 נרם יאיר לנצח כאור שבעתים. —

*
 לָמָּה לִיצִיִּים אֱלֹהֵי הַמִּדְבָּרִים בְּעַד מִשְׁפַּט אֲמַתְּם;
 בְּבִתֵּי הַמְּחֻקְקִים, בְּהִקְבֹּץ שָׂרֵי הַמְּמַלְכוֹת;
 יַעֲסֵם סֵפֶר הַמַּלְיָץ. בְּטֵנָא הַמְּבִיא בְּרֻכּוֹת,
 וּבִשְׁם אֲחִיו שִׁיר תּוֹדָה לַמְּנַחָה יִקְרִיב לְעַמְתְּם. —

*
 עַל רֹאשׁ מַחְבְּרֹתַי אֶעֱנֵד שְׁמַכֶּם בְּעִמְרָה,
 כִּי יִכְבְּדוּכֶם הָעַם עֲלֵיכֶם נִשְׁעָנִים;
 וּבְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל אַתֶּם הַנְּאֻמָּנִים —
 אֲבַטְחֵהוּ עִם שְׁמַכֶּם נָם מַחְבְּרֹתַי נִשְׁמְרָה. —

עַתָּה קוּלְכֶם תְּרִימוּ דְבָרֵיכֶם בַּסְּעָרָה,
 בְּעַד מִשְׁפַּט עֲמֹנִי, בֵּין יוֹעֲצֵי הָאָרְצוֹת;
 מוֹל עֲלִילוֹת הַרְשָׁע תַּעֲמִדוּ בַּפְּרָצוֹת,
 וּבִקְשָׁתוֹ תַּפְּילוּהוּ אֶל הַבּוֹר אֲשֶׁר בָּרָה. —

עוֹד חֵי גּוֹאֵל יַעֲקֹב, חֵי שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל,
 מֵאוֹיְבָיו בָּבוֹא עִתּוֹ, בְּלֹא כֶּסֶף יִנְאֵל,
 וּמְזֹרוֹ יִקְבְּצֵנוּ לְחַר קִדְשׁוֹ בְּאַהֲבָתוֹ;
 שֵׁם "בְּרוּ גֵר וְאִישׁ תּוֹצֵא" לַחֲרָפוֹת, לַקְּלָלָה,
 בְּגִלְגָּל יֵאבְדוּ, בְּטֵיט אוֹפֵן הַעֲנָלָה,
 וְשֵׁם בְּבוֹדְכֶם לְעוֹלָמִים, בְּשִׁמְשׁ בְּגִבּוֹרֹתַי. —

דבר אל הקורא

בעת אשר נשפט ד' אתי בעיר מולדתי מיקלאש באש (כליל כ"ג ניסן ת"רל"ח) העברתי קול במחנה העברים; כי גמרתי בלבבי להוציא לאור, בשם "מצל מאש" אסיפת שירים שונים; למען תת תודה לנואל חיי אשר הציל אותי וכני משפחתי ומולדתי מסכנה האיומה; לדבר אל לב נדיבי עמנו לתמוך בני עדתי בבנין בתי מועדיה הנשרפים והנחרבים; ולמען הפיק ג"כ רצון רעי אשר שאלוני, לאסוף במחברת: שירי ומכתבי הגדפסים בכתבי עתים וספרים שונים, בעו"הי זה יותר מחמש ושלישים שנה, ולהוסיף עליהם אלה אשר כתבתי, בעתים מזמנים לאנשים שונים, ואשר עודם בכתובים אתי. —

הן אמנם מן השמים עכבוני ימים רבים להוציא מחשבתי זאת אל הפעל, כי כמעט שהתחלתי להעתיק הדברים ממקומות פזוריהם, ולסדרם בערך הנכון והראוי, נשפט ד' אתי באש שנית פה בבית מושבי, (כליל כ"ג תמוז ת"רל"ח) עד שהוכרחתי לצרור בשמלה כתבי ידי והערתקותי, להצילם ממדהפכה (בלעני מעונג יקרא פה המבקר: "מי צרר מים כש מ' לה! —) כמעט רפתה רוחי והתחלתי להנפש מפחד וחרדה אשר בהילוני, אלה אחרי אלה, היתה בי יד ד' במכת בלתי סרה, קשה מכלן, — פרצה בארצנו המלחמה הנוראה, עם שכנינו וישיבי ארץ באסניה, וגם בני האהוב מו"ה בנימין זאב נ"י מורה בבית מדרש הרבנים פה, הוכרח ללכת על פי דבר המלך וחקי הארץ, עם חלוצי הצבא במדרגת פעלדראבנינער, להטיף ללוחמים היהודים דברי תעצמות ועז על שדות המערכה, באותו השבוע אשר יצא לאור ספרו המפואר על "אגדת האמוראים הבבליים", — כמים נשפכתי והתפרדו כל עצמותי, כי נטל ממני מחמד עיני וכבוד חיי, ורוחי התמרמר בקרבי, עד שנדמיתי לדוב שכול, נמשכו הימים האלה עד תחלת חדש תשרי; — או שקט זעם המלחמה, והתקוה הבה שרש בלבבי, כי בשוב חלוצי הצבא ביתה, יבוא בשלום גם בני, המית רוחי שבה לדממה, ורצתי, לבית הדפוס לשלם נדרי אשר נדרתי, — בתוחלת ממשכה הקיפו ימים ושבועות, וכעץ חיים אשר פרוו יתן בעתו באה גם תאותי, והיום הזה בעו"הי, ביום שוב בני אל ביתי בשלום, ברכתי ג"כ על המוגמר להדפסת ספרי זה, אשר אציע עתה לפניך קורא הנכבד! —

ועלי ג"כ להעירך קורא המשכיל! כי ספור קורותי כליל התבערה שמתי כפי יצחקי המקבץ נדבות לבנין בית הכנסת, (צד 26) אולם אל תחשבני כמתעתע, יען הקדמתי לספר הדברים שנתים טרם בואם (כי השיר אלדד ומידד נכתב בשנת תרל"ז

„מיטב השיר כובו ואין מוקדם ומאוחר במליצה.“ — כל מה שקרה ליצחקי קרה גם אותי, לא נפל דבר. — ולמען תת לך אות אמת על זה, אוריד לך בעד חלון מליצתי תקות חוט השני להאחו בה. כאשר מצא לו יצחקי מקלט בבית הרחים (צד 27) כן גם אנוכי. — (לכית רחים של גיסי כה"ר ר' משה נ"י בעל אחותי התמימה מ" אסתר ת"י). — ואז נזרק ג"כ בפי פתרון שיר התמוה הנדפס בבכה"ע ת"קפ"ג (צד 162) בצדק התפלא שם החכם "הל ייטלם איה מצאנו מכונה איש בשם מקלט? אם היה יהודי, מן הנמנע שהיה בשנת רצ"ו ליהודי בארץ בעהמין הוכות והמשפט להיות בעל רחים? ואם היה אינו יהודי, מה ענין ציורי יהודי ואשתו על הלוח? — אולם בראותי מעשה הצלתי נזכרתי הליכות עולם מני קדם, ומעשה שהיה כך היה, יהודי אחד ואשתו היו בסכנה ומצאו מחבוא ומנוס בבית רחים, ואחרי המלטם כתבו על לוח שיר תודה (*Votivtafel*) כזה: „מקלט בעל הרחים! נשא לאל קרום עינים, ונבקש מאל השמים, שאל יבלהו אש ואל יחסר לו מים, ואל ימך המקרה בעצלתיים, ונזכה לעולמות שמים.“ ומשגת המעתיק אשר היה קורא תחת נשא-נשא ותחת נבקש-נבקש נמשך הטעות כי שם בעל הרחים מקלט, והוא בעצמו כתב זאת על לוח. —

על שער ספרי רשמתי מחברת ראשונה כי קובץ זה יכול רק חלק הקטן משירי, ואם יאורני אל חיל, ואהבי שפתנו יתמכו את ידי, אוציא לאור במחברות הבאות גם הנשארים. — ואם המצא ימצא אחד מהמדפיסים אשר ירצה להדפיסם אתנם לו חנם בלי האגנאראר. — כי כנפי יונתי ואכרות מליצתי לא נחפו בקסף וירקרק חרוץ; אך בלבי הכסף ובכל יכלתי רק רק אחרץ לרומם כבוד לשוננו ולהגדיל תפארתה, כן יש תחת ידי העתקת שיר המפואר *Tragische Könige* מהמליץ המרומם *Dr. Ludwig Aug. Frankl* וגם העתקת שיר המחקרי „*das Ich*“ מהרב הנודע בשערים *Rabb. Dr. L. Philippson* שירים יקרים מחמת עינים, ואין לי שולחני להרצותם. — ימינו אלה ימי החברות, לרפא נגעי בני אדם ולהספיק צרכיהם, יש חברות בכל עיר ועיר גם בקטנה שבקטנות, לפסחים ולעורים, לעניים ולחלים, ליתומים ולאלמנות. — אחלי תתיסדנה ג"כ בינינו בכל קהלה וקהלה חברות „תמכי שפת עבר ומחויקי ליטעראמור שלה.“ —

אחלי יבואו הימים אשר לא יהיה המליץ העברי עוד מוכרח לרדוף אחרי אחד הקוראים, בהרים ידיו תרומה לד", תרבה המדע ותפרוץ הבנת שפת אבותינו אבות עולם, כלשוננו נגביר, ולכל בני ישראל אור במושבותם, פעסט, ביום שנכפל בו כי טוב כ"ה מרחשון תרל"ט לפ"ק. —

ת כ נ ה ש י ר י ם ו ז מ ן ח ב ו ר ם .

(המצוינים בככב * נדפסו עתה ראשונה.)

62	ת"ר"ו	בְּחִלּוּמִי	1	ת"רל"ג	לְאַהֲבֵי צִיּוֹן
63	ת"ר"ל	* קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים	3	ת"רל"ה	עֲצוֹת מִרְחוֹק
65	ת"ר"י	תְּאֵוֹת אֱלֹהִים	7	ת"רכ"ח	* בְּסוּד יִשְׁרָיִם
67	ת"רכ"א	בְּחֲצֵי הַלְיָלָה	10	ת"רל"ח	* מִי שָׁם פ' לְאָדָם
68	ת"ר"ל	* כָּלוּ כְּלוּזוֹתַי	12	ת"רל"ב	* מֵה לִי הֶקְבֵּא
70	ת"ר"ל	* וְאֲנִי תָמִיד אֶחֱלֶה	14	ת"רל"ב	קָלֶלֶת הַנְּבִיא
71	ת"רל"א	* אֲנַקֶּת לִבִּי	16	ת"רל"ח	* תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל
72	ת"רל"א	* כִּי אַתָּה אֲשֶׁר יֶאֱהָב	16	ת"רל"ח	* אֲנַקֶּת אָסִיר
76	ת"רל"ב	* לָמָּה זֶה חִישׁ	17	ת"רל"ו	* אֶלְדָּד וּמִיָּדָד
77	ת"רל"ח	* שִׁבְשֵׁבֶתָא	37	ת"רל"ד	* לְשֵׁל מֵה
78	ת"ר"ו	מִפִּי עוֹלָלִים	39	ת"רל"ד	* דִּרְדָּךְ הַמִּתְפַּלְלִים
80	ת"ר"ו	אֵל ד' נִיָּאָר	40	ת"רל"ו	מִי שָׁם פֶּה
81	ת"רל"ח	* אֵל ד' נִיָּאָר	44	ת"רל"ט	* הַשִּׁיר מֵאִישׁ חֲתוּל ת"ר"י"ט
82	ת"רכ"ב	* אֶלּוֹנֵי מוֹרָה	50	ת"ר"ב	הַתְּבַעֲרָה
84	ת"רכ"ט	בְּלִשׁוֹנֵנוּ נִנְבִיר	53	ת"ר"ג	הַשׁוֹשְׁנָה וְהַנְּקִבֵר
86	ת"ר"י"ח	אֶבֶן בַּחֵן	54	ת"ר"ו	הַגֵּרֶן
87	ת"רל"ה	תְּפִלָּה לְאֵל חַיִּי	58	ת"ר"י"ג	לְקִשֵׁי יוֹמָם
90	ת"רל"ח	חֹשֶׁב הָאֶפּוֹד	58	ת"רכ"ט	* חוֹשֵׁי הָאֲרָכִי
92	ת"ר"י"ג	הַצֵּלֶת הַקִּיסוֹר	59	ת"רל"ב	רַעֲיוֹנֵי שָׁחַר
94	ת"רל"ט	* שִׁיר מִקְהֵלוֹת	60	ת"רכ"א	* עֲלֵי בְּקָאִים
96	ת"ר"ב	תּוֹכְחָה	61	ת"ר"ו	* תַּעֲלָמוֹת לִבִּי

לוח הטעיות

- (צד 1) נגדי ובמנוד, סבלו, (2) חלפה, הציתה, (3) כחבצלת,
 (4) לבן, בהליכותיו, (5) גרשו, קנה, (9) משענות, (13) המהפכה,
 (20) צנאת, —, (21) נהנה, שמעתי, רק בשפתיו, (22) פיפיות,
 מעדן, (23) רנה, חנוני, אמצא, (24) כבר, (25) בעל פה, ולבמתי,
 (26) גועתי, (27) הצלו, (29) אקבין, השמעת, (30) לארנו, פאר, (31)
 באהליהם, נחרפה, תמצא, (32) הקדשתי, (33) תהלת, אעמד, מחוה,
 (34) רמיה, (35) תמה, בחמה, (37) תפוצות, (40) נחליפו, (41) השמעת,
 (42) חרדת, (42) מכבדך, שועים, (43) לאכל, תשמענה, (45) גרש,
 וביערות, לעמקי, המזכס, (46) המכס, (48) נקדים, (49) לכסא, (50)
 בפים, (52) מיבבות, מתנשאות, (53) הכרכה, (54) וקבט, (55) הלחנם,
 (56) מדרס, בטוב, על, (58) השילוני, (61) עשבי, תחת, שממית,
 (64) גפשו, שדי, חמתך, גאלני, מנעת, (65) לאל, תעזבני, (66) נרדים
 שבעתי, (67) שמעתי, שבעתי, קרעתי, ידעתי, (70) ויחגי, (71) אל,
 היה, (76) ראה, מחסאי, תשתפכנה, (77) ובהיכל, בספי, (78) נחנו,
 בקרדת, (79) מעיני, (80) בסאף, (81) הראה, (83) בסתר, אבן, (85) שם,
 וללב, —, לב, —, אהלז, (89) כבר, (90) בשממית, (91) מה, אחד,
 (93) הנדחים, (94) תושנה, (96) אקלמה.

וכל קנרא. בספרי זה. יהי מתון. ולא נמקד;
 וכל טעות. ברשום פה. יתקן לו. בעין מזכה:
 לכך הזכות, דינני. ואל ירדוף. עדי חובה.
 ולמבקר. בלב-דעת. יהי שלום. במי נהר. —

ל א ה ב י צ י ו ן .

ע"פ א"ב, ושמי רשום כפלים בסוף כל חרוז, נדפס בהכבצלת
ו" תשרי תרל"ז.

אם אֶשְׁכַּח יְרֻשָׁלַיִם,
בְּכָל עֵת בְּאָפִי נִשְׁמַת חַיִּים,
גַּם חֲקוֹתַיִךְ עַל כַּפָּיִם,
דְּשׁוּמְמוֹתַיִךְ נִגְדֵי תָמִיד,
— שְׁמַךְ עַל שִׁפְתֵי בְּאֵהָבָה אֶשָּׂא. —

דֹּר לֹא אֲמוֹן, דֹּר כְּנִינִי,
הָבֵל יֹאמְרוּ תִקְוֹתֵנוּ,
בְּמַגֵּד רֹאשׁ וְלַעֲנוּ עָלֵינוּ:
”מָה לָּנוּ עוֹד וְלִירֻשָׁלַיִם,
— ”מָה לְדֹר דָּעָה חֲרִבּוֹת צִיּוֹן.” —

וְהֵ דֹר דֹּר שְׂוֹא פְתִיּוֹת כְּלוֹ,
חֲפָשִׁי נְהַדָּה, נִשְׁבַּר עָלוּ,
טְמוֹן בְּחוּל הַזְּמַן קָשִׁי סְבָלוּ,
עַל בֶּן יֹאמֶר בְּגִבְהַ רֵיחוֹ:
— ”עָפָה נִשְׁוּה לְעַמִּי תִבֵּל.” —

וְשָׂכַח יְהוּדָה כִּי מִמְזֻרָה,
כְּבוֹד אֵל עוֹלָם עָלָיו זָרָה,
לְעַמִּי תִבֵּל הַנֶּר נִעְרָד,
וְנִמְנָן בְּרָדוּ עַל הַר סִינַי,
— וְהוּא יִשְׁאַנֵּנוּ אֲלֵפֵי דוֹרוֹת. —

מִטּוֹ הָרִים, רָעִשׁוּ אַרְצוֹת.
נָהָיו מִמְּלָכוֹת לַפְּרָצוֹת,
סִפְרֵי תוֹרָה, הֵם לְמַחְלָצוֹת,
לְשָׂאָרוֹ עַד הַיּוֹם בְּיַפְעָתֶם,
לְשָׂאָרוֹ עַמּוֹם גַּם נוֹשְׂאֵיהֶם. —

עַמִּי הוּא! עוֹד לֹא בִשְׁלוֹ,
פְּרִי עֶצֶד — לֹא נִקְהַלְוֵהוּ
צְבֹאוֹתֶיךָ; וְלֹא נִנְאָלוּ. — —
בְּשִׁנְאָה לְעֵין כָּל לֹא יִרְדְּפוּךָ,
בְּהִסְתֵּר יָד כָּל בָּךְ תִּתְקַלֵּם. —

קוֹל בַּת עַמִּי, תִּתְנַפֵּחַ.
בְּחַמִּים תִּדְרוֹשׁ מִמְּנַצְחָה,
שׂוֹא יִשְׂרָאֵל בְּךָ שׁוֹטְחָה!
כְּבוֹדוֹ בְּעַמִּים הוּא! יִתְפַּלֵּל,
כִּי לֹא בָּא לוֹ עוֹד עֵת מְנוּחָה: —

תִּגְנוּ יָד יַחַד נְפוּצוֹת יְהוּדָה,
נָא! הִתְאַחֲדוּ בְּנַפְשׁ צְמוּדָה,
וְלֹא תְהִי צִיּוֹן עוֹד גְּלֻמוּדָה,
בַּךְ הַשְּׁלוֹם הוּא הָאֶקְדָּה,
בְּרִבְדֹ שְׁמֶשׁ לְגֹאֲלֹתְכֶם. —

הַלְפָּה שְׁנָה, בָּאָה אַחֲרָתִי,
זְכְרוּ — צַרְעַת מִמְּאֲרָתִי,
קִנְיָה — שִׁנְאָה אֵשׁ בַּעֲרָתִי —
הִיא הַצִּיְתָה חוֹמוֹת צִיּוֹן,
תִּבְקֶה אוֹתָן אֵשׁ אֶהְבֵּתְכֶם. —

וּתְפַלְתִּי מִקְצֵה אֶרֶץ:
"אֵל מִשְׁחַק וְשִׁמְעֵי יִרְעָה"
"יִרְחִיק נְגַע צִנְחָה, פָּרֶץ"
"יִתֵּן חַיִּים לְאַהֲבֵי צִיּוֹן"
"פָּרוּחַ וּפְרָחוּ כִּסְבֵּי צִלְתֵּךְ." —

עצות מרחוק.

ליושבי ציון ואדמת קודש, ליום הופיע כיניהם השר חמהולל והמרום בכל. קצו תכל, סיר משה מונטיפיורי נ"א, עם החכמים הנלוים עמו והמסתופפים בצלו, לקנות קרקע לאחות עולם, לחרישה ולזריעה ולמטעי כרם, וגם לכונן שם בתי מושב לעשי מלאכה ולאנשי מסחר וקנין. — יהו' ד' אלקים עמם ויברך מעשה ידיהם, ובכל אשר יפנו יצליחו, (נדפס בחכצלת שנה חמישית צד 333 י"ב מנחם אב ת"רל"ה)

שׁוֹכְנֵי תְּבֵל! קְרָאוּ יְחָד,
כִּי בְּמִשְׁחָה מוֹנִטְפִיּוּרֵי!
עֲזַרְתֵּם עִמּוֹ מִבְּלֵי פֶחַד,
וּמִוֹשִׁיעִים, — לִבּוֹ לֵב אֲרֵי,
גֵּרוֹ וְאִיר "שְׂבָעֵתִים",
בְּשָׁלוֹם יָבֹוא לִירֻשָׁלַיִם!

בְּפַעַם "שְׂבִיעִית" לְאֶרֶץ בְּנֵעַן,
בְּאִישׁ חֲמוּסֵת בָּא בְּהִקְרוֹ,
רוּחַ קְדוּשׁ בְּקִרְבּוֹ, נֵעַן,
בְּכָה נַעֲשֶׂה מִימֵי נַעֲרוֹ,
רוּחַ אֵל חַי הוּא תַפְעֵמָהוּ,
זְקֵנָה שִׁיבָה בֵּל תִּמְנַעְהוּ. —

יָצָא לְרַפָּא שְׁבָרֵי עַמּוֹ,
בְּכָרוֹב מִמְּשָׁחָה, כְּנָפָיו פּוֹרְשׁוֹ,
רַחֲמָיו נִכְמְרוּ, וְלִבּוֹ בְּתַמּוֹ,
עַל בֵּת צִיּוֹן, לְכֵן הוֹרֵשׁ,
לְהַקִּים שׁוֹמְמוֹת חֲרִבוֹתֶיהָ,
לְהַחְיוֹת, לְכַלְכֵּל בָּהּ יוֹשְׁבֶיהָ. —

בְּתֵי מַחֲסֵה, בְּתֵי חַלִּים,
בְּתֵי סֶפֶר, בְּקִרְבָּה בְּנֵה,
מִבְּאֵר עֲשֶׂרוּ רִקְבוֹת הַלִּים,
וְשָׁאבוּ מִי יִשְׁעוּ בְּרִנָּה. —
רוּחוֹ נְדִיבָהּ, יִפְזֵר הוֹנּוֹ,
כְּבוֹדוֹ, עֲשֶׂרוּ — כְּבוֹד אֵל קוֹנּוֹ. —

לְכֵן הִלֵּךְ כְּפַעַם כְּפַעַם,
מִבְּרִטְנֵיהָ לְחֻצְרוֹת מְלָכִים,
שָׁנָן לְשׁוֹנוֹ בְּחֶרֶב, בְּזַעַם!
הִנְדָּפִים בּוֹ נִסְמָכִים:
הַצִּיל, הַמְלִיט, בְּקַסָּם שִׁפְתָיו
לְקוֹחֵי לַמּוֹת בְּהַלִּיכָתוֹ. —

מִרְגָּם רוּחוֹ וְלִבּוֹ כְּאָב,
אוֹר הַשְּׁלוֹם סָר מִיהוּדָה,
נִפְשָׁם צְמָאָה, וְאִין אִישׁ שָׁאב,
מִי הַתּוֹרָה, מִי הַתְּעוּדָה,
טָפַשׁ לִבָּם, שִׁנְאֵת חָנָם,
תְּעוּר עֵינָם, כְּצַרְעָה וּכְנָם. —

בְּרִשָּׁה צִיּוֹן אֶת יְדֵיָהּ:
— — "וּשְׁבִי! אָנָּה הִתְאַחֲדִי!"
אֹו תִקְיִמוּ הַרְבּוֹתֶיהָ
רַק אִם בְּמִישׁוֹר כָּה תִצְעְדִי,
יֹשְׁבֵי שָׁלֵם! גִּרְשׁוֹ הַלְּאָה,
רַפְּאִי מְרִיבָהּ, הִיא הַחֲלָאָה. —

יֹשְׁבֵי צִיּוֹן! עֲשׂוּ נָא כְּמוֹעֲצוֹת,
אִישׁ הַמוֹפֵת, צֶן בְּקִרְיַתְכֶם,
הִנְפִי לֵב, דוֹבְרֵי נְאֻצוֹת,
יְאֻלְמוּ, וְיִשְׁלַח אֵל יִשׁוּעַתְכֶם. —
הֲלֹא אֹו יִאֲמְנוּ דְבָרֵי נְבִיא,
"לְשִׁבִי פִשַׁע גּוֹאֵל אָבִיא. —"

מִנְקָעוֹת נְבֵא קוֹל רִנָּה,
רִנְּנַת נוֹשְׂאֵי אֱלֹמוֹתֵיהֶם,
אִסְרֵי גִפְן יִשְׁכַּחוּ מִנָּה,
וְרַק שִׁיר חוֹרְשִׁים עַל שְׂדוֹתֵיהֶם,
הוֹדְכֶם יְהִי, בְּנֵי יִרְשָׁלָיִם!
לְאֶכּוֹל מִזֵּיַע כַּפּוּס. —

עֲנִיִּים אַתֶּם בְּמַעוֹנֵיכֶם,
יִשְׁכַּר בֵּיתוֹ אֵין אִישׁ נְבִיא,
רַחֲמֵי אַחִיכֶם, וּבְלִקְלוֹ בְּנֵיכֶם,
יֹשְׁבִים מוֹל פּוֹתֵל מַעֲרָבִי: —
מִכָּל אֶרְצוֹת יִשְׁלַחוּ מְזוּן,
אוֹלָם בְּכָל זֹאת בְּנַפְשְׁכֶם רְזוּן.

שוכני ציון ואדמת קדש,
צאו השדה, צאו הכרם,
ורעו חרשו כבוא החדש,
ולא נכה הארץ חרם;
נא עשו יחד בעצת משה,
הוא ממצלה אתכם משה. —

אחלי! תשמעו גם לעצתי,
יושב בגולה, בקצה ארץ,
משם ישמע אל תפלתתי,
נאמן לבבי שועי נרץ. —
"קומי ציון קומי אורי!"
בא אל קרבך מונטפורי. —

סבו ציון, והקיפוקי,
פזורי והודה בכל הארצות!
נא התאחדו ואז תבנוה; — —
לחדרת קדש עיר הפרצות. —
בחזקתה חזו הנביאים,
"לציון געלו המושיעים!" —

בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה

מזמור לתודה, לראשי חברה הקדישא דפה ק"ק יצ"ו, כיום
בחרוני להיות חבר לחברתם המפוארה. — נכתב בשנת תר"כח
ונרשם ג"כ בפנקס חברה הקדישא למשמרת. —

מה יָקָר חֶסְדְּכֶם אֲדוֹנָי עַד מָאד,
גָּדוֹל הַהֲדָר וְגַם רַב הַחֹדֶר,
אֲשֶׁר עַל רֵאשֵׁי שׁוֹיְתֵיכֶם;
בְּשֹׁעַר בַּת רַבּוּם בִּפְתָחוֹנֵי,
וּלְחִבְרַתְכֶם לְחֵבֶר שְׂמִתוֹנֵי,
שֵׁם לִי מוֹשֵׁב אוֹיְתֵיכֶם. —
תִּסְעַר בִּי נַפְשִׁי בְּעֵת אֲכַבְדָּהּ,
וְאוֹדָה לְאֲדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה. —

חֲבָרָה קַדִּישָׁא שֵׁם חֲבֵרַתְכֶם,
אֲזוּר קָדוֹשׁ יְאֹחַד אֲגִידַתְכֶם,
מִפְתִּילֵי חֶסֶד שְׁוֹרָה;
שִׁפְעַת רְצוֹן לַחַיִּים תִּשְׁבִּיעוּ,
תִּמְלְטוּ, תִּפְלְטוּ, תַּעֲזְרוּ, תוֹשִׁיעוּ,
וְלַמַּתִּים תִּתְּנוּ קְבוּרָה: —
כִּפְכֶם לְעַנְיִים צְדָקָה מוֹדֶדָה,
וְיודו לְאֲדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה. —

לְכָל אִישׁ נִדְכָּא בְּחִלּוֹ גּוֹעַ,
כְּמַעַט כְּמַכְאוּבּוֹ וְשִׁתְּנַעַ,
בֵּית הַחַלִּים הַצְּבָתָם;
שֵׁם יִמְצָא מַחְסֵה, סְמִי רְפוּאָה,
שְׁלֵמַת הַמְּנוּחָה שֵׁם לוֹ יִצְוֶעה,
עַל הַמַּטּוֹת אֲשֶׁר גִּדְּבַתֶּם: —

יָקַח גַּם בְּלִבָּתוֹ הַנִּרְפָּא צִיָּדָה,
וַיִּוָּדָה לְאֶדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה. —

וְלֹא רַק זֶהב בְּכַפְכָּם תִּרְיָקוּ,
חֶסֶן יְשׁוּעוֹת לְכָל תִּפְיָקוּ,
לְאֶבְיוֹנִים כְּמוֹ לַחֲזֵרִים : —
בְּכָל מָקוֹם יִפְרוֹשׁ רִשְׁתּוֹ הַמְּוֹת,
שֵׁם גַּם הַבְּרָה הַקְּדִישָׁא נִצְבֶּת,
בְּמִשְׁמַרְתָּהּ — בְּגִבּוֹרִים : —
בְּעֵת נִשְׁמַת הָאָדָם מִנּוּ נִוָּדָה,
יִוָּדָה לְחֵבְרַתְכֶם, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה. —

נִקְלָה וְנִכְבְּדוּ, וְקֹן בְּנַעַר,
עֲשִׂיר וְדָל, חָכֶם בְּבַעַר,
וְשׂוֹי לְחֵבְרָה קְדִישָׁא!
לְקַטֵּן וְגָדוֹל תִּתְּנֵנוּ מִקּוֹם קָבֵר : —
בְּעֵת אֲנִית חִיָּתֶם תִּשְׁבְּרוּ,
מִנֵּת בָּלָם אֲשַׁפֵּר וְאֲשִׁישָׁה : —
שׂוֹיִם בְּנֵי אָדָם בְּמִיתָהּ וּבְלִיָּדָה,
וַיִּוָּדוּ לְאֶדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה. —

יְמֵי הַנְּבֵר סְפוּרִים וּמְנוּיִים,
חַיֵּיו מְנַגֵּד תְּמִיד תְּלוּיִים,
לֹא יָדַע אִישׁ קְבוּרָתוֹ,
נֶחֱל יִבְקַ לְקָל חַי נִיבַע,
עַל מַעְבְּרוֹ כָּל אִישׁ צוֹלַע,
שֵׁם תִּהְיוּ לוֹ לְעֹזְרָתוֹ : —

לְאָרֶץ צְלֻמָּנֹת אֲשֶׁר אִישׁ לֹא יָדַע,
תְּלוּוֹהוּ יחד, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה. —

בַּעַת הָאֲבָלִים יָשׁוּבוּ לְבֵיתָם,
וּבְמַר רוּחָם יִסְפְּדוּ עַל מֵתָם,
כּוֹס תְּנַחֲוּמִים תָּבִיאוּ,
לְכוּשְׁלֵי בְרָכִים תִּתְּנוּ מִשְׁעָנוֹת,
תְּרַנְּנוּ לֵב יְתוּמִים וְאֶלְמָנוֹת. —
עֲצֹב רוּחָם תְּרַנְּיֵעוּ: —
לְנִכְאָה וְנִכְאָב יָד אֵל עָלְיוּ בְּבִדָּה,
תַּעֲזְרוּ וְאֵן יוֹדָה, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה. —

אוֹרְכִים לְאֶדָם עַל כָּל צְעָדָיו,
עַל כָּל מַעֲגָלוֹתָיו אַחֲרָיו רָדָה,
הַחֲטָא, אִם לֹא יִשְׁמַר;
כִּי יִפִּי וְתִירוּשׁ יִקְחוּ לְבוֹ,
שֵׁם חֲמַדַּת גִּיל תִּצְפּוֹן בְּמִסְבּוֹ,
לְסַחֲוֵי יְהוֹי נִקְיוֹן צָמַר: —
אִךְ אִישׁ אֲשֶׁר יִקְרִיב אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַקְבָּה,
יִדָּה לְאֶדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָאֵל וְעַדָּה. —

אֲשֶׁרֵי מִתְהַלֵּךְ בְּחִבְרַת יִשְׂרָאֵל,
בְּנִקְיוֹן לֵב, עַד בּוֹאוֹ לְקַבְּרִים,
בְּצֹל אֶדָק וּבְחַר שְׁבֵת;
אֲשֶׁרֵי לְאִישׁ, יִקְבוֹץ תְּמוּר הוֹנֵו,
בְּעֵלוֹת אֶדָקָה — — בְּשׁוּבוֹ לְמַעוֹנֵו,
סָר מֵנוֹ מֵר הַמְּנוֹת: —

גַּם בִּקְהַל רַפָּאִים, בָּעֵת נַפְשׁוֹ בּוֹדְדָה,
יִזְדֶּה לְאֲדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה. —

נִשְׁמַת כָּל חַי עֲרוּכָה וּשְׁמוּרָה,
בְּחִבּוּן צַל שְׂדֵי, בְּעֵדֵן אֲרוּרָה,
אִם נִשְׁאָר חַף מִפְּשַׁע;

לָכֵן רַק אֱלֹה בְּעֵינֵיכֶם טוֹבוּ,
אֲשֶׁר בְּחַיֵּיהֶם רַע נַעֲזוּבוּ,
וַיִּלְכוּ בְּדַרְכֵי הַיֵּשֶׁע: —

בֶּן חֲבֵרָה קִדִּישָׁא אֲשֶׁר נַפְשׁוֹ חֲרָדָה,
וְטוֹב יַעֲשֶׂה בְּעַמּוּי, בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה. —

אֲשֶׁרִי גַם חֶלְקִי כִּי נִבְחַרְתִּי,
בְּאֲשֶׁרִי, כִּי בְּעֵינֵיכֶם יִקְרָתִי,
לָבוֹא בְּחֲבֵרַת הַזֵּרָאִים!

לְשׁוֹנִי עַט סוּפְרִים, זֶה כָּל כְּבוֹדִי,
לְהַגּוֹת בְּתוֹרַת אֵל, אֵינֶע מַעוּדִי,
אֲבָרַח מִמִּפְתָּנֵי גַאִים. —

וְעַד עַת אָשִׁיב נַפְשִׁי לְאֵל בְּאֲבָדָה,
אוֹדָה לְאֲדוֹנָי, בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה. —

מִי שֶׁם פִּי לְאָדָם

אל כבוד הישיש הנעלה והמרומם. כהר"ר יששכר בער גאנו נ"י.
נבאי דח"ק פה ק"ק יצ"ו; ביום מלאת לו שמנים שנה. —
(שבת נחמו תר"לח לפ"ק.)

שָׁלוֹם יַעֲמֶה כְּשִׁלְמָה אִישׁ נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה,

מִזְעֵמָה שְׁמָנִים שָׁנָה — בְּיוֹם הַלְדָתוֹ אֲבָרְכֶהוּ;

עוֹד יָנוּב בְּשִׁיבְתוֹ, חֲכָמָה וְדַעַת בּוֹ אֲצִוְרָה,

כְּמוֹפֶת יְהוּ לְרַבִּים, יִשׁוּעַת אֵל תִּשְׁנָבְהוּ. —

נִסְתָּר מֵעֵין כָּל, וְנִמּוֹל חֶסֶד בְּשַׁעְרִים,
בְּרַבַּת עֵינַיִם תְּחַוֶּכְּהוּ כְּמַל רְאֵשׁי הַדְּשָׁאִים
כְּבוֹד בֵּיתוֹ יִפְרַח, בּוֹ יִתְהַלְּלוּ הַיְשָׁרִים,
רַבּוֹ דְּבָרָיו מִשָּׁמַיִם גְּדִיבוֹת וַיַּעַץ לְנִדְכָאִים. —

לֹא יֵשׁ בְּשִׁלְשָׁה מִנְהַלֵּי הַכְּבָדָה קְדִישָׁא,
יְדוֹ יִסְדָּה בְּאַמוּנָה אֲשִׁיזַת עֲמוּדֵיהָ:
שְׁמוֹ כְּשָׁמֵן הַטּוֹב, נוֹצֵץ כְּאַבֵּן הַרְאֶשֶׁה,
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְעוֹד — יִינַע וַיַּעֲסוֹק בְּצַדִּיקֵיהָ. —
כָּל מִבְּרָיו יֹאמְרוּ: "אֲשֶׁרֵי שְׁלוֹ כְּבָה!"
רַבִּים יִחַלוּ פְּנֵיו, מִזְוֹזוֹת פִּתְחוֹ וּשְׁמֹרוֹ,
בֵּיתוֹ פִּתּוּחַ לְרִנְחָה, יְדוֹ מֵעַן בְּרַבָּה,
עָרַב וּבִקֵּר רַגְלָיו, בְּרַבֵּי הַצְּדִיקָה וְנִצּוּרוֹ. —

גַּם אָנוּכִי לָבֵן בְּרוּךְ אֶקְרָא לְעַמְתּוֹ,
אֲשַׁמַּח בְּטוֹב הַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים מֵעוֹדֵי:
נִפְשֵׁי מֵאֵז צִפְיָהּ בְּעֵין אַהֲבָה פְּעֻלָּתוֹ,
אֲבִי רַעֲיוֹן וְלֵב הֵם תְּמִיד מְתֵי סוּדֵי. —
שְׁמֵשׁ אֲצַדִּיקָה תִּרְנִין, לְבוֹ תְּמִיד בְּקִנְיָה,
לִידִידָיו חֵן וְכְבוֹד אֱלֹהִים וְתֵן לְמַנְהָ:
וְלוֹ וּלְאִשְׁתּוֹ הַבְּרוּכָה — מִלְּאֵד וּשְׁמוֹר אֲצַדִּיקָה —
מֵאוּצַר הַחַיִּים — מֵאֵה וְעֵשְׂרִים שָׁנָה! —

”מה לי הקא, מה לי התם”

כתבתיו בשנת תר”כ במרחץ קאזוערבאד.

”לך לארץ המליץ, למקום מגורותי.”

”אם תרצה לדעת צפנת מליצותי.”—

בעמק געים בין ההרים. הררי צפון מקום מולדתי.
הררי דשא ועצי יערים. בצלם לשבת חמדתי;
הלוך ונסוע הנגבה. בימי נעורי משם נדתי.
שפתי צללו בהליכותי. פענני גשם בנסיעתם;
”מה לי הקא, מה לי התם!”

בסוד חברת רעים מקשיבים. לאהלי התורה נועדתי.
לחמי על שלחן הנדיבים. בביתם כצפור שקדתי.
כצפור על גן—בתנות אורי. גם בלילה לא פשטתי;
גם טלטלתי גם געיתי. אחריו מורי לישיבתם.
”מה לי הקא, מה לי התם!”

בעפר רגלי חכמי תורה. בבתי מדרש התאפקתי.
לרגלי רשת עמל מורה. אולם בעדות אל דבקותי.
דוממה נפשי בי בנמול. עת משדי חכמה ינקתי.
לקנות דעת אצתי רצתי. ככבבי בקר על נתיבתם;
”מה לי הקא, מה לי התם!”

גבדלו נפלגו אז האנשים. לשתי מחלקות בכל הארצות.
פת הישנים, פת החדשים. זאת על זאת דברה נאצות.
מנהגי ראשיהם ראיתי. פשועלים בחומת פרחות;
התרחקתי גם משניהם. דת אל אשמור—אולם דתם—
”מה לי הקא, מה לי התם!”

עָבְרוּ חֲלָפוֹ שְׁנוֹת הַנְּעוּרִים. יָמֵי הָרְדִיפָה יָמֵי הַכֶּתֶר.
בְּלִבִּי אַחֲרֵי הַבְּחוּרִים. לֹא מָצְאתִי לִי מְנוּחָה;
חֲשֵׁתִי גַם לֹא הִתְמַהֵמְהֵתִי. לְחוּף הַמְּנוּחָה חִישׁ לְבְרוּחַ;
קָן בְּנִיתִי לִי בַצֶּפֶר. בְּחֶפֶת חֲתָנִים וּמִסְבָּתָם:
"מַה לִּי הֶבְאָה מַה לִּי הֶתֶם!"

עוֹל נִשְׂאתִי עַל צְנֹאָרַי. פָּרָנִס אִשְׁתִּי בְּלִבִּי בְּנִי.
בְּבָדָה אֲמַתְחַת מִסְחָרַי. בְּבָדָה מְאֹד עַל רֹאשׁ מְעֵנִי;
הַיּוֹם שׁוֹקֵל מְחָר סוּפֵר. מְעַמֵּל נַפְשִׁי נָפְלוּ בְּנִי.
מֵעִיר אֶל עִיר הִתְהַלַּכְתִּי. בְּשׁוּר בְּדִישׁוֹ פִּיהוּ חֶסֶם:
"מַה לִּי הֶבְאָה מַה לִּי הֶתֶם!"

חֲשֵׁתִי מִפְּלֵט לִי בְּאַחֲרוֹנָה. הָיוֹת פִּיּוּגֵב עוֹבֵד אֲדָמָה.
מְרִיחַ שְׂדֵה רוּחֵי נְכוּנָה. סֵעַר לְבָבִי שָׁב לְדַמְמָה;
צִנֵּת שְׁלֹג מָרָם קָצִיר. עֲשֵׂתָה תְּבוּאַתִּי לְשִׁמְמָה.
נִסְתִּי מִמְּקוֹם הַמַּהֲבָכָה. אַחֲרַי נוֹכְלִים בְּתַגְרַת הַמָּסָם:
"מַה לִּי הֶבְאָה מַה לִּי הֶתֶם!"

בְּתִשׁוּאַת קַרְיָה הַמְּיָה. עֲתָה אֲשׁוּב עִם בְּנֵי בֵּיתִי.
סָבִיבִי תִרְמִית רְמִיָה צְדָיָה. וְאַנִּי בַעַר נִחְשָׁב פֶּתִי.
תָּמַת נַפְשִׁי מִכְּשׁוֹל רִגְלִי. מִבּוֹא בְּדַמִּים יִרְאֵתִי.
תּוֹרָה חֲכָמָה יִדְעֵךְ גֵּרֹן. בְּלִי דִי זָהָב בַּמְּנוֹרָתִי:
"מַה לִּי הֶבְאָה מַה לִּי הֶתֶם!"

רוֹבֵץ תַּחַת עוֹל הַחַיִּים. לִימֵי עֲצָה עֲתָה בָּאתִי.
סָר הַכֶּסֶם מִרִגְלָיִם. לָכֶת הִלָּאָה לְמִנוּסְתִי.
חֲלַשׁ רָפָה נִבְאָה לְבָבִי. כָּל הַיּוֹם נִגְדִי בְּלִמְתִּי.
נִשְׂאָרָה לִי בַק פְּאֹנָה אַחַת. לְרֹאוֹת בְּנֵי בְּהַצְלַחְתָּם:
"מַה לִּי הֶבְאָה מַה לִּי הֶתֶם!"

שָׁבִיץ בְּקֶרְבִי רֵאשִׁי כְּבֹדִי מִן תְּבִיר חַיִּי רְאִיתִי
בְּהַתְּהַלְכִי נִשְׁעַן עַל שִׁבְטִי רַפְּאִי יֹאמֶר לֹא חָלִיתִי
רוֹפֵא עֲלִיזִין הוּא יוֹדֵעַ מֵדַת יְמֵי קֶץ אַחֲרֵיתִי ;
לָעַת נִכּוֹן יִשְׁלַח מִלְּאֲכֹוֹי לְסִגּוֹר שְׁפָתַי בְּנִשְׁיַקְתֶּם ;
”מָה לִּי הִכָּא מָה לִּי הִתֶּם !”

רוּחַ צַח מִשְׁפָּיִים אֲשָׁאֶרְהוּ — אֲשָׂאֵב מִמַּעֲיָנִי הַיְשׁוּעָה
יִבְשָׁח לִבִּי בְּקֶרְבִי יֵשׁ אֵב — לְמַחְלַת גּוּפִי יִשְׁלַח רְפוּאָה
אֵב בְּמֵרוֹמִים אִם נִמְרַתִּי וְאַחֲרֵי מַחְלָה תִּרְצֶה נִוְעָה ;
טוֹב לִי בַשָּׁמַיִם עִמָּךְ בַּחֲבֵרַת קְדוֹשִׁים וְסוּד נִשְׁמָתֶם ;
”מָה לִּי הִכָּא מָה לִּי הִתֶּם !”

קִלְלַת הַנְּבִיא

(נִדְפַס בַּחֲבֻצְלַת לִשְׁנַת תַּרְל”ב צַד 84)

בְּקַעַת יְרִיחוֹ עִיר הַחֲמָרִים בַּחֲבֻצְלַת פְּרָחָה לְפָנִים
טָרַם מוֹתוֹ בְּהַר הָעֵבְרִים הִרְאָתָה לְמֹשֶׁה בְּנֵן הָעֲדָנִים
עַל שְׂדֵי תְרוּמוֹת כְּלִיֹּת חָטָה
יַעֲרַת דָּבַשׁ גַּם עַל הַסְּלָעִים
בַּשֵּׁם הַחֲמָרִים הַדְּסִים שָׁטָה סְכִיב יְרִיחַ נְאוֹת הַדְּשָׁאִים
שָׁאֵהָ שְׁמֵמָה מְעִי מִפְּלָה חֵישׁ בִּימֵי בֶן נוֹן גְּדוּתָהּ
עַל צְמַחֶיהָ קִלְלָהּ אֱלֹהֵי וְאִין בּוֹנֶה עִיר הַנְּהַרְסָה —
בְּשָׂאֵט נֶפֶשׁ חָנָם יָנַע חֵיָאֵל לְבָנוֹת חוֹמוֹתֶיהָ
לְאָבֵל שְׁמַחְתוֹ בְּרַגְעוֹ בְּצַעֲרוֹ הַצִּיב דְּלִתְיָהּ —
הוּא כְּמוֹפֵת לְבָנֵי מְרִי כִי דְבַר אֵל בְּדַבַּר הַנְּבִיא
כִּל תּוֹצִיא הָאָרֶץ פְּרִי גַם לֹא וְאֵהֵל שָׁם עֲרָבִי —
כִּימֵי אֱלִישֶׁע וְאַלְיָהוּ אַרְוָרִים מְרִים מְעִינוֹתֶיהָ
מִצְלַחִית מְלַח נִרְפְּאוּ אֵךְ לֹא אָרְכוּ יְמֵי שְׁלוֹמֶיהָ —

עוד בשלשת אלפי שנה. קללת בן נון על תלמייה'
כפת עצה לא רעננה. ומל לא ילין בקציריה. —
גלתה יהודה לאפסי תבל. ארץ אבותיו יאכלו זרים,
אין לו ביה נחלה ונחבל. גם לא יחרוש שם בכקרים.
לא תזמר לא תעדר. כשבלול תמם כל יושביה.
בית לא יבנו רק גדר. וציון אבנים על קבריה. —
רוחה ליעקב בכל ממלכות. הוסרו הזיקים מידיו.
בעמל ידיו יראה ברכות. ובצור ברמיו. וקצור שדיו. —
יקנה ומבור. ואסוף חיל. טירות מלכים פתוחות לפניו.
רק על בנען השבת ליל. ארץ אבותיו סגורה לבניו. —
שם לא יאכל פרי מעללו. בכל אשר יפנה לא יצליח.
חסר רעב מנת גורלו. "מתי יבוא לו משיח?" —
"הא קנו לכם עיר התמרים. בקעת יריחו רבת ברכות,
"זרעו חרשו שם בכקרים." קול קורא בכל הממלכות.
"לא בכסף תנאלו." — חזה בן אמוץ ישעיהו.
בכבי יעקב עוד יהלו. מסלותיהם לא נודעו. —
חנם תקנו עיר התמרים. קללת בן נון על תלמייה.
ביתה לא תשאו העמרים. הפלא אדוני מבותיה. —
"לא בכסף תנאלו!" — עשו כאלישע בעל הנפים.
בכל הארצות הקהלו. ומלח תנו למוצאי המים.
צל חית חדשה. רוח טהורה. קחו ומלח לתוכה שימו.
מלח עולם. ברית התורה. על מזבחות לבכם הרימו.
למוצאי מים. מי בת קדש. ברוח חדשה התקבצו.
ושנית ניסן יהי החדש. בו תנאלו — שפתי פצו. —
ועת לחר ציון מפל ארצות. גאולים יעלו בשיר ורננים.
עת יבנו כל הפרצות. תהי גם יריחו עיר העדנים. —

תְּשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל

לאשה המהללה מרת *Elliot* בעיר לאנדאן, הנודעה ע"י ספרה *Daniel Deronda*, עת שאלה ממני לשלוח לה ע"י אחד מרעיה ספריו נתן החכם, ויהיו טורים אלה זכרון מלאת מאה שנה מעת כתב המליץ *Lessing* ספרו „*Nathan der Weise*“.

סִפְרָךְ *Deronda* לֹא שִׁיחַת סְפוּרִים;
דְּבַרְיֶךָ בְּלֵב קוֹרֵא בְּחַיִּיזוֹן שְׁמוּרִים;
בְּיַד אִשָּׁה אֵל נָתַן סִתְרֵי עֲתִידוֹתָיו,
וְגַם „נוֹצְרִית“ תַּגְּלָה לְעַם יְהוּדָה „נְצוּרוֹתָיו.“ —
נֹאֵל יִשְׂרָאֵל! נְאֻמְנוּ דְּבַרֵי נְבִיאֶיךָ:
„בְּאֵיִם רְחוּקִים נִיְדוּ תְּהַלֵּת שְׁמֶךָ,
„יֵשׁ יוֹם יִקְרָאוּ נוֹצְרִים: „לְכוּ וְנַעֲלָה לְצִיּוֹן“
וְגַם עַל בָּנוֹת אֲשֶׁפֶד רוּחַ חַיִּיזוֹן.
„וְלִקְחוּם עִמָּיִם וְהִבִּיאוּם אֵל מְקוֹמָם.
„תַּחַת שְׁנֵאת אָבוֹתָם יַעֲמְלוּ בְּעַד שְׁלוֹמָם“: —
בָּעַת יַעֲלוּ הַנְּאוּלִים מִכָּל הָאָרְצוֹת,
שֵׁם *Lessing* וְגַם *Elliot* יִזְכְּרוּ בַּפְּרָצוֹת.

אֲנֻקַּת אֲסִיר בְּחַבְלֵי הַפְּלִיצָה.

תִּצְעַק בַּת שִׁירְתִּי, בְּנַעֲרָה מֵאֲרָסָה,
בְּשָׂדֶה — בְּעִיר — וְגַם תִּפְרוֹשׁ בַּפִּיִם;
אֵךְ אֵין לָהּ מוֹשִׁיעַ, וְהִיא לֹא נִדְפָסָה,
נְהַשְׁבָּה בַּזֶּנֶה בְּפֶתַח עֵינָיִם, —
אֲחֵרֵי מִי יִרְדּוּף מְלִיץ הַעֲבָרִי? —
אֲחֵרֵי אֲסִד „הַקּוֹר אֵיִם“ בְּקָרִים; —
אֵל תִּדְמֵי שִׁירְתִּי! אִם נָם אֲבִד שְׁבָרִי,
וְאֵין מְדַפִּים, וְאֵין קִנְיָה, וְרַק אֲמַר וּדְבָרִים. —

אלדר ומידד

שיר דבורי

לכבוד חגיגת יובל בית הכנסת

בעיר המלוכה ווינא יע"א.

בראשון לחדש ניסן תרל"ז ל"פ"ק.

כָּל אִישׁ לֹו פֹה. וְלֹא יִדְבֵר.
לֹו עַט, וְסִפֵּר לֹא יִחְבֵּר.
גֵּו אַנְשֵׁי הַפְּתִיּוֹת לְשִׁבְר.
וְלֹא יַעִיר עֲלֵיהֶם חֲמָתוֹ:
"כֵּךְ דְּקוֹרֵי עֲקָבִישׁ מְזֻמָּתוֹ.
"וּבִפְשָׁתָהּ בָּקָה אֲנִלּוֹתוֹ." —

שמות המדברים

אֶלְדָּד סוחר יהודי מתושבי ווינא
מִידָד ראש הקהל בעיר קטנה בארץ מעהרן אחיו
גִּישָׁן סוחר מארץ גליציה
יְחֻדָּן סוחר מארץ בעהמין
אֶפְלָל סוחר מק"ק פרעשבורג בארץ אונגרו
שֵׁלִים סוחר מעיר בודאפעסט
יְרַחְמֵאל יהודי עור ופסח מארץ ליטא
צֶלְפָחָד תופר בגדים מארץ אשכנז
תַּרְצָה בתו
עֲזַרְיָה לוטש נחשת ממדינת שלזיה
אֶלִּידֵעַ תלמיד בית המדרש מארץ פולין
תַּנְחֻום מקבץ נדבות לעניי ארץ הקדושה
יְצַחְקִי מקבץ נדבות לבנין בית הכנסת
פְּתַחְיָה רב מדפים ספר מאיטליא
חֲנַנְיָאל מלמד נערים מארץ אונגרו
עֲשִׂיָה וְעֲזַרְיָקָם שני יהודים מארץ רומניה

מקום המחזה בעיר ווינא בשבוע שחל בו יוכל בית הכנסת. —

מחזה א

מקום המחזה החצר למבוא מסלת הברזל בעיר ווינא; אנשים שונים ירדו מהעגלות, וכיניהם ג"כ סוחרים יהודים מארצות ומדינות שונות, אשר יתאספו על יד השער לקרוא ההודעות סביב, ואחד מהם יקרא בקול רם הודעה אחת בלשון עברית הכתובה על קרן השור והכותל, וסוחרים היהודים יתאספו לשמוע דבריו.

קול הקורא.

עברו בשערים, מערים לערים,
והגידו ליהודים, בכל מקומות מושבותם;
כי יובל ועצרה, לעדתנו היקרה,
הגידו עדת ווינא ליום חג תקרא אותם. —
קראו ברננה, מלאו חמשים שנה
מיום אשר הוכן בעדתנו בית תפלה,
תגיל תריע, ארץ אוסטריאה,
כי חג לעדתנו הנודעה לתהלה. —
חג היובל יהיה, ביום שבת קדש,
הבא — ובמחרתו בראשון לחדש. —

גישן (סוחר מארץ גליציה).

מה יום מיומים? אך דבר שפתים!
מה לנו ולווינא ולבית תפלתם? —
בוקה ומבלקה, בעירנו ק'ק קראקא
שש בתי הקנסת לא נודעה יסודתם. —

יְהַדְדוּן (סוחר מארץ בעהמין)

מַה גָּדַל הֶרְנָנָה, עַל חֲמָשִׁים שָׁנָה!
בְּפִרְאֵי יֵשׁ בֵּית תְּפִלָּה מְזֻמָּן יְהוֹשֵׁעַ;
וְאַלְף שָׁנָה חוֹלֵם, עַל גִּנּוּ הַגּוֹלֵם,
וְעַד מָתִי יַחְלוּם, גַּם זֹאת לֹא יָדוּעַ. —

אֶפְלָל (סוחר מק"ק פרעשבורט)

קָרְעוּ לָכֶם הֶרִיעָה, כָּל שׁוֹמְעֵי הַקְּרִיאָה,
אָבֵל וְלֹא יוֹבֵל, צָרָה וְלֹא עֲצָרָה;
בֵּית תְּפִלָּת וּוִינָא, לְמִשָּׁל וְלִשְׁנִינָה,
שָׁם דַּת אֲבוֹתֵנוּ נִהְפְּכָה בְּקַעֲרָה. —
שָׁם שִׁירֵי קָאָר פּוֹרְטִים, תַּחַת פִּיּוּטִים,
מַחוּץ וּמִבַּיִת כָּלוּ בְּנוֵי בְּכַפָּר;
פֶּרַעֲדִיג וְשִׁיר זׁוֹלְצָר! אוֹי! מִן הַמַּצָּר,
נִשְׁמָר צְנֹאת רַבִּינוּ הַנָּאוֹן סוֹפָר. —

שְׁלוֹם (סוחר מעיר בודאפעסט).

בֵּית תְּפִלָּת וּוִינָא, רַבַּת הָעֲרִינָה,
לֹא יוֹבֵל לְהַדְמוֹת לְהִיבֵל עִירֵנוּ,
כְּלֵי מַגְדָּלִים וְעוֹגֵב, בְּעֵינֵינוּ בְּחָנֵב,
אִם לְחַג חַג יוֹבֵל, נֶחֱג בְּעֲדָתֵנוּ. —
שְׁנֵי רָאשִׁים לְנֶשֶׁר, שְׁנֵי קְצוּוֹת לְנֶשֶׁר,
וַיַּעַן אֵל תַּתְּהַדְרִי, גַּם פֶּעַסֵט קַרִּית מְלָדִי!
חֲצֵי הַמַּלְכוּת לָנוּ, עוֹ וְנָאוֹן בְּנוּ —
מְדִיאָר אָנוּכִי! וְלַחַג זֶה לֹא אֵלָדִי. —

(ילכו משם להביא אמתחותיהם מאוצר בית התיבה.)

מחזה ב'

אַלְדָּד (סוחר יהודי מתושבי ווינא)
מִיָּדָד ראש הקהל מעיר קטנה במדינת מעהרין
אַלְדָּד (ירוץ לקראתו וישקוהו.)

אַלְדָּד

לְשָׁלוֹם בּוֹאֵךְ אָחִי, אֲשַׁקֵּךְ עַל פִּיךָ,
יָצֵאתִי לְקִרְאָתְךָ, וְהֵנָּה מְצֵאתִיךָ. —

מִיָּדָד

שְׁלַחְתִּי בְּמַלְאָכוֹת יְהוּדֵי עִיר מוֹלְדֹתַי,
לְהֵבִיא לְעֵדֶת ווִיעַן תּוֹדָה וּבִרְכָּה,
כִּי מִמְּנָה לָנוּ פְּדוּת, יְשׁוּעָה וְהַרְוּחָה,
בְּעַת הַיְתָה עִירֵנוּ שְׂרוּפֹת אֵשׁ. בְּסוּחָה,
וְגַם בְּעַת מַמּוֹם הַזְּרוּגִים נְהַפְכָה, —
אֵךְ מִהַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי גִרְעַתִּי,
חָרְפָה שְׂבָרָה לְבִי וּמִשְׁמִים עֲמַדְתִּי. —
אִם תַּחַג עֵדֶת ווִינָא יוֹבֵל וְעֲצָרָה
לָמָּה בְּנֵי הַמְּדִינּוֹת יִשְׁפְּטוּ עָלֶיךָ כְּכָה?
בְּעַת צָרְתָם הָעֵדָה עֲלֵיהֶם נִכְמָרָה,
וְהֵם כְּבִנֵי עַם נִבָּל יִדְּבְרוּ עָלֶיךָ סָרָה,
תַּחַת מְזֻמּוֹר תּוֹדָה יִקְרְאוּ אַחֲרֶיךָ מָרָה!

אַלְדָּד

לֹא עִם בְּנֵי נִבָּל, גּוֹי קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל,
בְּשִׁפְתָיו בַּק יַחֲטֵא, לְבוֹ לֹא יִתְגַּאֵל,

בְּקִרְבָּם תִּזְקַד תִּזְדַּה, כִּי נַפְשָׁם יִקְרָה.
אֶד לְשׁוֹנִם תִּתְנַלְנַל, לְדַבֵּר אִמְרֵי זָרָא. —
יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד, אֶד שְׂכָלוֹ מְאֹד הַיּוֹחַד,
עֲשֵׂתְנוֹתָיו בַּחֶרֶב, לָהּ פִּיפּוֹת רַבּוֹת,
הִיא תִגְרָשׁוּ מֵעֵדֶן, יִתְהַפֵּד בְּמִסְכּוֹת,
תִּלְהַט עַל שִׁפְתָיו, וְלִכֵּן יוֹצֵא דַבּוֹת. —
בֵּינַת אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי מְרוֹטָה וַחֲדוּדָה,
וְלִכֵּן בְּמִסְפַּר אֲנָשָׁיו גַּם דַּעוֹת עִם יְהוּדָה. —
שָׁב עָמִי פֹה אָחִי, בַּחֲצַר בֵּית הַמִּסְלָה
וְאֵן יִשְׁמְעוּ אֲזִנָּיָךְ מַעֲרַת וּוִיעַן שִׁיר תִּתְהַלֵּה. —

מחזה ג'

יִרְחַמְאֵל יְהוּדִי עוֹר וְנֹכַח רַגְלִים יוֹבֵא מֵעַל הַמְּרַכְבָּה אֶל הַחֲצַר.
בְּגִדָיו בְּלוּיִי סַחְכוֹת, וְלִקּוֹל כְּכִיתוֹ יוֹשִׁיבוֹהוּ אֶלְדֵּד
וּמִיַּד עַל אֶחָד הַכַּסָּאוֹת עַל יַד הַשַּׁעַר.

ירחמאל

עוֹר אָנִי — בְּלִי עֵינַיִם — רַק לְבָבִי,
גַּם פִּסְחָ — נֹכַח רַגְלִים — רַק לְדַחִי,
עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ לֹא רָאִיתִי,
עוֹד מִמְּקוֹמִי לֹא נָעִיתִי,
זֹאת שָׁמַעְתִּי בְּעִיר מוֹשָׁבִי,
כִּי בְּעִיר וּוִינָא נִרְפָּא אָבִי;
שָׁם יַד עוֹרָה לּוֹ נִמְתָּחָה,
מִצָּא יְשׁוּעָה וְגַם הִרְנָחָה. — —
אֲנָשֵׁי חֶסֶד יְהוּדִי וּוִינָא; —
שָׁם הָעֵנַיִם יִמְצְאוּ חֲנִינָה,
בְּתִי מוֹזֵן בְּתִי לִינָה.

לְעוֹרִים, אֲלָמִים, פְּסָחִים, חוֹלִים,
גּוֹמְלֵי חֶסֶד יְשׁוּעָה חוֹלִים,
זְרָעֵי דְמָעָה יִקְצְרוּ רִינָה; —
בְּלִבִּי חֲיָה תִקְנָה אַחַת,
תַּעֲלֶה נֶצֶחַ כַּפְרָחַת,
כִּי גַם לִי פֶה יְשׁוּעָה צְמַחַת, —
אֶבְטַח יִהְיוּ פֶה בְּעִזְרָתִי,
כִּי שְׁתִּי מֵאוֹת פְּרָסָה בְּאֵתִי,
עַל מְרַכְבָּה הוֹשִׁיבוּנִי,
וּבְלִי סוּסִים הַלּוֹם הִבִּיאוּנִי.
עוֹבְרֵי דֶרֶךְ נָא חֲנוּנִי!
וְאֵל בֵּית הָעֵדָה הוֹלִיכוּנִי,
אֲמָצָא עוֹר גַּם אָנוּכִי,
אֲמָצָא עֵינַי — רַגְלֵי — כַּחַי. —

(שני יהודים תושבי ווינא יחזיקו בידי העור להוליכו, ובראותם כי הוא נכה רגלים יקראו אחד מהרכבים העומדים סביב, ישאווהו על כתפיהם אל המרכבה וישלמו לרכב שכרו להוליכו אל בית העורים אשר ליהודים.)

יִרְחֶמְאֵל (בעת ישאווהו)

יְהוּדֵי ווִינָא אֲנָשֵׁי חֲנוּנָה,

אֱלֹהִים יַעֲזֹר עִיר הָעֵדִינָה!

מחזה ד'

צלפחד ובתו תרצה עם כלי מסעיה ואמתחות בנדים ושמלות.

צלפחד

לְעִלּוּקָה שְׁתִּי בְּנוֹת, זֶה מְשָׁל בְּדַמוּנִי.

וְהֵב! הֵב! תָּמִיד תִּקְרָא מִמְּחֶסֶד מְעַנִּי.

- עד אשר תהיינה הננות לאנשים, —
מאכלי פת חרבה ונזיר עדשים,
— ובתי בכל יום תרצה בנדים חדשים, —
ד" בך את אכרם בבת אחת, אשרני!
— כי לי בנות שמנה בהן תשמח עיני,
— קצתי כבר בחיי מפני בנות חת אלה,
— אולם חסדי אל נברו וידי עשות פלא,
— שבע מהן כבר נשואות, בעזרת הנדיבים,
— הרעיפה עבת וויען טל חסדה ברכיבים,
— למנצח על השמינית עתה אשרה,
— כי מצאה חתן גם בתי הצעירה,
— להכנסת בלה באתי עתה העירה, —
— וויען תפתח אוצרה, וכל החברות יחד,
— על דלתות בית העדה ארפוק בלי פחד,
— ישלם אל שקרם, אכרם כל ימותי,
— בלעדם עוד היום פנויות שמנה בנותי, —

מחזה ה'

עזריה בחור לבוש כאחד האומנים, והראשונים.

עזריה

יתום נשארתי, בהיותי בן תשע,
בלי אח, בלי קרוב! בארץ מרחקים;
במות אבי ואמי אין איש לי לישע,
נדתי ונעיתי בתבל, לבושי שקים;
בעת בלם עובוני, אבי יתומים אספני,
שקט אהבתו לקרנה זאת הנחני,

פֶּה תִּמְכוּ יְדֵי הַכֶּבֶד עֲשֵׂי מְלָאכָה
גְּדֹלֹנִי לְמַדּוּנִי : « בּוֹגִיעַ כַּף בְּרָכָה » —
נַעֲשִׂיתִי לְאִישׁ לֹאֵשׁ לֹאֵשׁ נְחֹשֶׁת אוֹמֵן
בְּאַרְצוֹת הַתְּהַלְכָתִי מִצְפוֹן עַד תֵּימָן
אֲךָ עֲדָה גְדִיבָה בַעֲדַת וּוְעֵן לֹא מְצֵאתִי
הִיא אַחַת וְאֵין שְׁנִית תְּהַלְתָּה עַל שְׁפָתַי —

מחזה ו'

אלידע (כחור לבוש כתלמידי בית המדרש והראשונים)

אלידע

בְּחִדְרֵי אִמָּה בְּאַרְץ מוֹלְדָתִי
בְּהֵיוֹתִי נֶעַר לְלִמּוּד שְׁקָדָתִי
חֹלֵץ וַיְבָמוֹת גִּשְׁיֵן וְקִדּוּשֵׁי
בַעַל פֶּה יִדְעָתִי וְגַם לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי ; —
מִקַּל הַמְּלַמֵּד וְתַלְתְּלֵי וְקִנּוּ
הַבְּחִילוֹ לְבָאֵר לִי הַכֹּל בְּעֵינַי —
פֶּתְאוּם הַקִּיצוֹתִי וְנִפְשֵׁי רִקָּה
מִמְכּוֹת וְעֵנּוּיִם גּוֹיָתִי בְּצַקָּה
שִׁנְסָתִי מִתְּנִי פֶת לָחֵם לְקַחְתִּי
וּבַעֲצַת דּוֹדֵי לְעִיר זֹאת בְּרַחְתִּי ;
פֶּה גִפְקָחוּ עֵינַי אוֹר רְאִיתִי
עֲמַלְתִּי וּלְבַמְתִּי הַחֲבֵמָה עָלִיתִי
בֵּן חֲלָפוֹ לִי עֶשֶׂר שָׁנָה בְּרַנְגָּעִים
וּכְמוֹם עָבְרוּ יָמִים הֶרְעִים ; —
פֶּה תִּמְכָּה יְדֵי עֲדָה הַיְקָרָה
כָּל מַחְסוּרֵי עֲלֵיהֶם בַּעֲתוֹת הַצָּרָה —

פֹּה בְּכַתִּי הַמְדַרְשׁ כְּצֹפֹר שְׂקֵדָתִי
מִסְפָּרִים יְשָׁנִים וַחֲדָשִׁים לְמִדָּתִי
וְלֹא עֲזַרְתֶּם, גּוֹעֵתִי אֶכְדָּתִי. —
לָכֵן כָּל יְמוֹתַי אֶזְכּוֹר בְּרִנְנָה,
עַז יָהּ וַחֲסָדֵי עֲדָה הַנְּאֻמָּנָה. —
לֹא רַב וְלֹא רוּפָא — אָדָם נַעֲשִׂיתִי,
פֹּה עִיר מוֹלְדָתִי, פֹּה אֲשׁב, פֹּה בֵּיתִי. —

מחזה ז'

יִצְחָקִי מִקְבֵּץ נִדְבוֹת לִבְנֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת.

עֲדָה נְאֻמָּנָה בִּירְכָתִי צִפּוֹן הָאָרֶץ
הִיא מְקוֹם מוֹלְדָתִי, אֵד לֹא אֲשׁב שָׁמָּה;
כִּי יָד הַהֲצִלָּה פָּרְצָה בִּי פָּרֶץ,
עֲזַבְתִּיהָ, וְאֲנֹר כְּאִישׁ גִּדְהָם עָלַי אָדָּמָה.
"כִּי הַכֹּל יוֹכַל הָאָדָם לִשְׂכּוֹחַ,
"רְכוּשׁוֹ וְקִנְיָנוֹ וְכֹל בְּתִי נִכְאוֹתָיו,
"אֵד גָּלָה מֵאֲמוֹ לֹא יִמָּצָא מְנוּחַ
"וְלֹא נוֹדֵד מִמְקוֹמוֹ, מִמּוֹשְׁבֵי אֲבוֹתָיו." —
לְחַג חַג פֶּסַח לְעִיר מוֹלְדָתִי שִׁבְתִּי,
לְהִתְפַּלֵּל עַל קִבְרֵי אָבִי הַתְּמִים;
לְרֹאוֹת אַחֵי וְרַעֲי, מִנְעוּרֵי אֶהְבֵּתִי,
וְלִנְשֹׁק יְדֵי אִמִּי הַבָּאָה בְּיָמַי. —
שֵׁם עֲנַג מְלֹאתִי, בְּזִכְרֵי יְמֵי נְעוּרִים,
בְּעֵת רַגְלֵי לְבֵית תְּפִלָּה כְּעוֹל אֶל דָּד רָצוֹ;
שֵׁם נִפְתָּחוּ כָּל מַעְיְנֵי לְבִי הַסְּגוּרִים,
וְהִגִּינִי רַגְשׁוֹתַי גַּם שִׁפְתֵי פִּצּוֹ. —

ימי החג עָבְרוּ, וּבְחֹדֶר הַיּוֹרְתִי
לְבוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ נָתַתִּי בְרָכָה ;
וְהִנֵּה קוֹל שְׁאוֹן, לְהִבָּה לְעַמְתִּי,
תְּהוֹם בְּלִי הָעִיר, תִּבְעֶרָה וְצוֹחָה. —
עֵשֶׂן וְנִלְעָפוֹת מִסְכִּיב וּסְעָרָה,
אֲמִי הַזְקֵנָה עַל זְרַעֵי נְשֹׂאֲתִי ;
נְאֻצָּא, וְאֶבְרַח, מֵאֵשׁ וּמְדוּרָה.
אֲמִץ אֵל זְרַעֵי, הָיָה לִישׁוּעָתִי. —
מִקְלָט לִי מִצְּאֵתִי בְּבֵית הַרְחֹם,
אֲשֶׁר מְחוּץ לָעִיר, וּמִשָּׁם רָאִיתִי,
עִיר מוֹלְדֹתִי בְעָרָה, כְּתִנּוּר וּכְבִירִים,
וְעַל חֲרָבוֹתֶיהָ כִּי־רָמְיָה נָעִיתִי. —
כַּפִּי סִפְּקֹתִי, לְתֵל דְּשָׁן נְהַפְכוּ,
הַפְּתִים הַרְבִּים, וְגַם בֵּית הַתְּפִלָּה ;
מְבוֹאָר בְּבֵית מִקְדָּשׁ, בְּנֵי עִירֵי כְבוֹ,
עֵינֵיהֶם שְׂמִימָה — בְּפִיהֶם אֵין מְלָה. —
גַּם בְּתֵי הַמִּדְרָשׁ, גַּם בֵּית הַחֲלִים,
לְחֲרָבוֹת וּשְׂמִמּוֹת, בַּק סִפְרֵי הַתּוֹרָה, —
מִמְלֶאכֵי שָׁמַיִם, יוֹרְדִים וְגַם עֲלִים,
וְשִׁלְחָן וְגַר תְּמִיד, הֶצְלוּ מִמְדוּרָה. —
בְּעַד הַחֲלוּנִים נִשְׁקָפוּ הָעֵבִים,
אֵין נֶגַע וְאֵין תִּקְרָה, בַּק קִירוֹת הַשְּׁחוּרִים,
וְשָׁם עַל צַד מְעַרְבִי, בְּכַתֵּל נְהַצְבִּים,
בֵּין הָעַמּוּדִים, מוֹל עֵינֵי הַדְּבָרִים : —
"מָה טוֹבוֹ אֶהְיֶה יַעֲקֹב —
"מִשְׁכְּנוֹתַיִךְ וְשִׁרְאֵל —" הַדְּבָרִים קָרָאתִי

וּתְקַנֶּה וּבְשָׁחוֹן לְעִשְׂתָּנוּתִי שָׁבוּ ;
וְאֲדַבֵּר לְאֲנָשִׁים הַכֹּבֵּיּם לְעַמְּתִי : —
"חֵי גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל, תִּנּוּ פּוֹנֵה לְדִמְעוֹת,
יַעֲזְרוּכֶם אַחֵיכֶם, נְדִיבֵי לֵב רַחֲמָנִים ;
כִּי עֲזַרְתֶּם גַּם אִתֶּם לָהֶם בְּעַת רָעוּת,
תִּשׁוּבוּ לִבְנוֹת לְאֵל יַעֲקֹב מִשְׁפָּנִים. —
"אֵהְיָה גַם אֲנֹכִי אֶחָד מֵהַשְּׁלוֹחִים,
לְהִתְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ, וּלְבֹ אֲנָשִׁים אֲעִירָה ;
"אֲדַפּוֹק עַל כָּל בְּתֵי יַעֲקֹב הַבְּרוּכִים,
כַּכְּלִים יִשְׁלַם אֵל מִבְּעִיר הַבְּעֵרָה". —

וּכְאֲשֶׁר נִדְרַתִּי לְאֲדוֹנָי בְּיוֹם צָרָה,
כֵּן גַּם עָשִׂיתִי, וְאָבּוֹא לְעִיר וּוִינָא ;
וְאוֹלֵי פֶה יִמְצְאוּן נְדִיבֵי לֵב עֹשְׂרָה,
אֲשֶׁר יִתְּנוּ לְמַצְלִים מֵאֵשׁ כַּף חֲנִינָה. —
רְאִשֵׁי עִיר בּוֹדֵאפֶעסֶט, כְּרִאשֵׁי עִיר מְלוֹכָה,
כְּיָד נְדוּשָׁה וּרְחֻבָה בְּסֶפֶם הַזֵּילָה,
גַּם נְדִיבֵי עִיר וּוִינָא, תִּקְנֹתִי מִמְּשָׁכָה,
כַּכְּנֵי קֶרֶת מְלֶךְ עִיר מוֹלְדֹתִי יִצִּילוּ. —

מחזה ח.

תְּנַחֲוּם מִקְבֵּץ נִדְבוֹת לַעֲנֵי אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה.

תְּנַחֲוּם

קֶרֶה הָעֲלִיזָה לֹא תִשְׁמַח לְבָבִי,
נַפְשִׁי תִתְּלוֹגֵן מוֹל כְּתֹל מְעַרְבִי,
עַל חֲרָבוֹת צִיּוֹן אֶצֶל אַחֵי הָרַעְבִּים,
אֲשֶׁר מִתְּנַרְת הָעֲנֵי נִכְאִים וְנִדְכָּאִים.

שם ישבו מלפנים אבותינו שלמים,
ועתה יאנחו בגיהם תחת על עמים פראים;
על נאות הנרדן יאהיל הערבי,
הארץ נעזבה, ושממה נוי; —
מארת אל סביב כחוזן הנביא. —
בארצות שונות מעודי נעיתי,
אך נדיבי לב פערת וויען עוד לא ראיתי. —
לעטופים ברעב, יושימו זהב,
בגפש הפצה, בשמחת לב ודיצה,
פה אקבץ בפלים, בלי עמל פה ורגלים,
פה נובעה הצדקה, בבאר מים חיים,
באמנה קיסר עסטרייך גם מלך ירושלים. —
בשובי לביתי אל עמק השרון,
שם אספר לאחי ולשונם תרוך, —
לקנינו הרעבים, מתנות חסדם אביא,
ובעד שלומם נתפלל מול בתל המערבי. —

מחזה ט'

אלדר ומירד (לברם)

אלדר

השמעת אחי שיר תהלת ווינא?
אין בעדתנו בכל ארץ ומדינה!
כעיר מקלט עמדה לענני הארצות,
כל ננועי עמל רגליהם לה רצות,
וויען עיר תלפיות לכל אמות ולשונות,
גפשות כל הנכאים לעזרה לה פנות. —

מידד

שָׁם יָבוֹאוּ שְׁנֵי אַנְשֵׁי מְהַמְסְלָה,
אֲשֶׁמַע מֵהַיְדָבְרוֹ — "לְיִשְׂרָאֵל נִאֲוָה תְהַלְלָה."

מחזה י'

פְּתֻחָה וְזֶן נִכְבֵּד לְבוֹשׁ בְּמַעֲטָפוֹת כְּבוֹד כְּאֶחָד הַרְבָּנִים יִבֹּאוּ
וְתִכְרִיךְ מִכְתָּבִים בִּידוֹ

עֵיף וְגֵנֶע — עַל יַד צוֹלֵע —

חֲזַרְתִּי סָבִיב, בְּכָל מְדִינֹת מְלֻבְנוּ;

מִי תוֹרָה קָרַתִּי, וְסִפְרִים חִבְרַתִּי,

אַרְצָה לְהַדְפִּיֶסֶם, וְאֵין אִישׁ יוֹשִׁיעֵנִי: —

"פִּיהֶם דְּבַר שְׂוֵא," כָּל מַרְעֵן בִּישׁוּן,

בְּמְדִינֹת פּוֹלֵן, אוֹכְלֵי שׁוֹם וּפּוֹלֵן,

לֹא אָרִיחַ בְּעֲצָרוֹתֵם' נְחוּחִים וְאֲשִׁים,

שָׁם בַּק מְצֵאתִי תַחַת עֲנָבִים בְּאוֹשִׁים;

מְדִינַת גְּלִיצָה, מֵאֲזוּ הוּא גַל צִיָּה,

הַסִּידִים רָשִׁים, הַשְּׁקוּנֵי — דְרוֹשִׁים. —

וְמִירוֹתֵיהֶם יְחוּלְלוּ רְפָאִים מִתַּחַת,

פְּתוּחוֹת יְדֵיהֶם, אֵד בַּק לְקַחַת,

מִשָּׁם לֹא הִבֵּאתִי אֵף פְּרוּשָׁה אַחַת. —

יְד וְהוֹדֵי אוֹנְגָרֵן גַּם לָתֵת פְּתוּחָה,

כִּים לָהֶם וְלִבִּי, תֵּת לְאַרְחָ אֲרוּחָה, —

מְלֵאִים פָּאָר וְהַדָּר בְּתֵי הַקְּצִינִים,

אֵד לְאַרְגֵּי סִפְרִים מְקוּם לֹא מְכִינִים; —

רֹאשׁ שׁוֹמְרֵי הַדָּת לֹא יַדַע קְרוֹא סִפֵּר,

נִבְלָם שִׁבְתִּי מִבֵּיתוֹ, תַּחַת פָּאָר אֶפְרַיִם. —

לֹא תִרְוֹם שָׁם אֶבֶר — שִׁפְתַי שָׁם וְעֶבֶר

וְרַב אֲשֵׁי וּרְבִינָא — לְצַחוּק וְלִשְׂנִינָה. —
רַק רִיבוּת בְּשַׁעְרִים — אִין אָמַר וּדְבָרִים,
וּמְבָלִי גְבָרִים — אִין קָנָה שָׁם סְפָרִים,
רַק וְעִיר שָׁם, וְעִיר שָׁם מִסְפַּר הַנְּבוֹנִים,
וְהַמְשָׁכִילִים, אֲשֶׁר לָהֶם סֵפֶר עֲבָרֵי קוּנִים; —
אֵד שְׂרִידִים הָאֵלֶּה, מִי יִמְצָא עֲקֵבֵיהֶם?
אֲדַרְתָּ וּלְשׁוֹן זָהָב טְמוּנִים בְּאֶהְלִיחֶם,
וּמִסְפָּרֵי הַתּוֹרָה בְּזוּיֹת גְּדֵרוֹת חוּנִים. —
הַמְלַמְּדִים רָפֶם עֲנִיִּים נוֹשְׂאֵי שִׁבְרָה,
בְּכָל הַמָּקוֹם לִי אָמְרוּ: לָדּוּ וְשׁוּב מִחֶרֶד;
שִׁפְתַי אֲרַצֶּם נְאוֹנִים בְּלַעְדָּהּ אִין שִׁפְתָהּ,
שָׁם כְּאֵלֶם נְחֻשְׁבְּתִי, כְּשִׁפְחָה נְחָרְפָה,
לָכֵן יַעֲצוּנִי שְׁעָפִי לָבוֹא הִנֵּה לְעִיר וּוְיָנָא,
פֶּה מִכְּבָדֵי תּוֹרָה, מַחְזִיקֵי מִדָּע וּבִינָה;
חֲבִמָּה תִמְצָה קֵן פֶּה, וְלִסְפָּרִים קוּנִים,
מִשְׁבָּרְתִי פֶה אִמְצָא שְׁבָעֲתִים עֲשֶׂרֶת מוּנִים; —
סְפָרֵי יֵצֵא לְאוֹר, בְּאַחַד מִבְּתֵי הַדְּפוּסִים,
וּשְׁמוֹת מַחְזִיקָיו בְּרֵאשׁוֹ לְכָבוֹד יִהְיוּ חֲרוּתִים. —
כֵּן עָשׂוּ כָּבֵד הַרְבֵּה מִחֲבָרֵי סֵפֶר כְּמוֹנֵי,
וְגַם אִמְצָא בֵּית נְדִיב אֲשֶׁר יִתֵּן לִי מוֹזְנִי,
וְלֹא יִהְיֶה עֵת דְּפוּס עֵת סְפוּד בְּמַעוֹנִי. —
שִׁישׁוּ בְּנֵי מַעֵי, לְאוֹר יֵצֵא הַסֵּפֶר,
אִין עֲדָה בְּעֵדֶת וַיִּעַן, תִּתֵּן פֶּאֶר תַּחַת אִפְרָי. —

אלדר

כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אַחִי, פֶּה נִדְפְּסוּ לְרִבְבוּת,
סְפָרֵי תּוֹרָה וְחֲבִמָּה, רַק מִכְּסָף הַנְּדָבוּת. —

מידד

שיר תהלה כזה באמנה משיב לכבות,
צדקת יהודי וינא נוצצה ככקר לא עבות,
יספרוה ברינה לבני בנייהם האבות,
ושלם ישלם שקרם השוכן בערבות. —

אלדר

נשמע עוד, מה ידברו הכאים מהמרפבות. —

מחזה י"א

תננאל מלמד נערים, והראשונים

מורה שפת עבר לילדי ישראל אנוכי,
ללמד בני יהודה קסת הקבשתי כחי,
לו נדיבי עדת וויען לא נתנו הרנחה,
פה לשפת קדשנו מאז כבר נשפחה;
קציניה מעולם פה היו בתומכיה,
פה חיו, פה כתבו גדולי מליציה,
פה זהב ספרנים תמיד מצאו ספריה. —
פה נפח רוח חיים לשפת ספרי קדש,
נראה אור בעריפיה בכל חדש וחדש,
פה בפנרי העתים וכרמי חמד הבשילה,
מפה בכבי יצחק קצוני תבל הצהילה,
מזרחתה מערבה, נגבה צפונה,
תורה וחקמה נתנו ריחן בלבונה;
בכל מרחבי תבל, בכל בית איש יהודי,
ספרי דפוס וינא, יהי קראי או תלמודי.

ומי פֶּעַל כָּל זֹאת? רַק רוּחַ הַנְּדִיבָה,
אֲשֶׁר תָּמִיד לֵב יְהוּדֵי וּוִינָא הִלְהִיבָה,
בְּסִנְהַ בּוֹעֵר בְּקִרְבָּם בְּבוֹד הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה,
רוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֶם, לְהוֹכִיל שֵׁי לְמוֹרָא. —
ומי פֶּעַל כָּל זֹאת? בֵּימַת בַּיִת הַפְּנִסֶת,
מִשֶּׁם תְּהִלַּת וּוִיעֵן לְמַרְחָקִים מִתְּנוּסָסֶת,
אִמְרַת הַדְּרָשָׁנִים נֵר הַצְּדָקָה הַדְּלִיקָה,
וּלְלֵב הַשׁוֹמְעִים שְׁמָנִי חֶסֶד הַרִיקָה,
מֵעַת יֶסֶד פֶּה הַהִיכֵל לְפָנֵי חַמְשִׁים שָׁנָה,
רַבּוֹ מַעֲשֵׂי הַצְּדָקָה כְּחוֹל יָם לֹא נִמְנָה. —

אלדר

שְׂמָחָה תְּחַדָּה פָּנֵי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים כְּאַלְהָה.

מידר

וְלוֹ אֶעֱמוֹד פֶּה יוֹמִים רַגְלֵי לֹא תֵּלֵא. —

טחזה י"ב

עֲשֵׂיָה וְעִזְרִיקָם שְׁנֵי יְהוּדִים לְכוּשִׁים כְּתוּשְׁכֵי אֶרֶץ רֹפְנִיָה,
וְהִרְאִשׁוּנִים

עזריקם

הֲלֹא זֹאת עִיר וּוִינָא, עִיר הַמְּאֹשְׁרָה,
פֶּה עַל גְּהֵר דְּוִנָא תּוֹפֵעַ גְּהָרָה,
אוֹלָם בְּאַרְצֵנוּ מִימֵהּ מִי צָרָה. —
שֵׁם גְּרָדָה הַיְהוּדִי, שֵׁם עוֹל עַל צְנֹאֲרֵיו,
בְּקַטָּוֶן כְּגֵדוֹל אוֹיְבֵי נִפְשׁוֹ, צָרִיו,
שֵׁם נֶאֱסְרוּ רַגְלָיו בְּכָל דְּרָכֵי מִסְחָרָיו.

לא יקנה לו בית, לא שדות ולא כרמים,
ואם מלאכת יד יעשה, יעמדו נגדו קמים,
שרי המלוכה יתנבלו בתחבולות,
לשפוך למי הונא דם אנשי המולות —
פרעה השליך ליאור, רק נערים ולודים,
ורומניה תאבד כלם, אשר לאל אחד מזדים;
רא תחום על זקנים, וגם לא תדע בשת,
בפיה רמיה בשמה, וכוב לה תלבשת;
תתחפש לעיני שכיניה עמים הנדיבים,
עסטרייך ואונגרו, אשר ליהודים מטיבים,
פה ישבו באזרחים, גם בין שרי המדינה,
ומהלאה לגבול, לטיט מרמס לשנינה. —
לבן באנו הנה, בשלוחי קהלותינו,
לשום לפני עדת וויען ספור צרותינו;
הם תמיד התאמצו בכל תקף ידיהם,
להמציא בהיכלי מלך ישועה לאחיהם,
וכאשר ספרו לנו אבותינו מעולמים,
היו מגן וצנה בתקיפים מול הקמים;
בארמון קיסר הנדיב ומליצו בעדנו,
וישו לב יועציו להיות לעזרתנו. —

אלרד יפנה פניו אל האנשים אשר התאספו לחצר המסלה
ושמעו דברי יהודי רומניה

העוד תמאנו אחי להג חג היוכל?
קחו לכם תף וכנור, צלצלי שמע ונגל!
מי שלח אתכם חפשי, בכל ערי הארצות?
מי למד לשונכם, דבר צחות ונמלצות.

מי נתן לָכֶם חַן, בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים.
מי פָּתַח לָכֶם הַשְּׁעָרִים, הַסְּגוּרִים בְּעָרִים?
מי הוֹרָה לָכֶם דָּרֶךְ, לְלַמֵּד אֶת בְּנֵיכֶם,
בְּכַתֵּי חֲכָמָה וּמִדָּעָה, וּלְהַנְעִים כָּל חַיֵּיכֶם,
הֲלֹא תִדְעוּ אַחֵי? — הֲאִין בְּפִיכֶם מַעֲנֶה?
כָּל זֹאת עָשָׂה הַהִיכָל הַקָּמֹן אֲשֶׁר נִבְנָה,
פֶּה בְּרַחֹב הַיְהוּדִים, לְפָנַי חֲמָשִׁים שָׁנָה. —
פֶּה לְמַדּוֹ סְדָרִים — בְּזִקְנִים בְּנִעָרִים,
פֶּה שָׁמְעוּ לְקַח — טוֹב, כִּיִּן הָרַקַח,
גַּם שָׂרִים וְחֹרִים, מִשְׁפָּתוֹת הַמּוֹרִים. — —
עַתָּה פִּי מִנְהַיִּי מֵרֵ, נָטַף מִרְ עוֹבֵר,
עַד מִסְבֵּי הַמֶּלֶךְ גִּרְדוּ נָתַן רִים. — —
וְכַמְעַן אֲשֶׁר מִיָּמָיו לְהַשְׁקוֹת מִשְׁלַח,
פֶּה רַק קוֹל שְׁלוֹם, אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה דוֹבֵר,
עַל אוֹיְבֵי יְהוּדָה יַעֲלִינָעֵק נוֹבֵר:
וְגִיד עַמּוֹן בְּרִיחֵי הַשְּׂנֵאָה שׁוֹבֵר. —
פֶּה רָאוּ הַגּוֹיִים, כִּי נָפֶשׁ הַיְהוּדִי תָמָה,
אֲמוֹנָתוֹ צָחָה, בְּרָה בַחֲמָה;
פֶּה לְמַדּוֹ לְשִׁקוֹל מִשְׁפַּט הַיְהוּדִים בְּפָלֶם,
וְחָדְלוּ לַעֲשׂוֹת הָעֲבָרִי לְלַעַג וְלַקְלָם;
בְּחָרִים זוֹלְצָר קוֹלוֹ בְּשִׁיר הַמִּקְהָלָה,
מְנַעִים שִׁירֵי צִיּוֹן כָּל עֵין צָהֲלָה. —
גִּלְבָּה נָא אַחֵי, נוֹדָה יְהִי עַל הַטּוֹבוֹת,
וְלִבֵּית תְּפִלַּת וּוִינָא נִקְרָא "רַחֲבוּת": —
מִשָּׁם הַרְחִיב אֵל לָנוּ וּפְרִינוּ בְּאַרְצָ: —
אֵל יִנְצוֹר עֲדַת וּוִינָא וַיִּשְׁמְרֵנָה מִפְּרָעַ!

כל המקהלה

— "אל ינצור ענת וינא וישמרנה מפרץ"!

כל הנאספים ילכו העירה ושירו בלכתם

"אנשי חסד, אנשי חנינה,
"אנשי נדיבות, יהודי וינא,
"אין כמוה בקל ארץ ומדינה,
"אלהים יעור עיר העדינה. —"

יצחקי בלכתו אחריהם

גם לא רמתני תקנתי,
חנם לקרית זאת לא באתי,
לבני עירי תשועה אביא. —
אמת הדברים אשר קראתי,
הצובים על פותל מערבי,
בעיר מולדתי, בין העמודים:
"משבנות ישראל מה טובו;
אין גוי קדוש כעם היהודים!"

לְשׁוֹן מִלֵּוֹא

מנחת מרחשת רחשי לב ביום מלאת שבעים שנה לאיש הנול
מרבבה, רוממות אל בגרונו, וזמרת יה על לשונו, מויה שלמה
זול צער נ"י, המנצח בנגינות בעיר המלוכה ווינא יע"א ביום יו"ד
לחדש ניסן תר"ל, ויקהלו אל שלמה כל איש ישראל לפ"ק.

"אמר ר' יהודה אמר שמואל, בשעה שתקן
"שלמה ערובין ונטילת ידים יצתה בת
"קול ואמרה: בני אם חכם לבך ישמח
"לבי גם אני. (שבת י"ד. ערובין ב"א)"

שִׁפְרָה נִחְלָתָךְ, מֵה מְאֹד נִעְלִיתִי,
עַל כָּל אֲחֵיךָ, הַמְנַצְּחִים בְּנִגְיֹת;
לְשִׁיר שִׁיר הַדָּשׁ לָהֶם הוֹרִיתִי,
וְעַמְּךָ יִשְׁירוּ — בְּאַרְצוֹת, בְּמִדְיָנוֹת. —

מִנְעֵם וּמִיִּרְתֶּךָ, יִשְׁבְּעוּ עֲדָנִים,
רַבּוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּכֹל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֶם;
הַלְבַּשְׁתָּ שִׁירֵי צִיּוֹן הַיִּשְׁנִים,
בְּמַחְלְצוֹת הַדָּשׁוֹת, לֹא נוֹדְעוּ לְאַבוֹתֶם. —

זְמִירוֹת עֲרָבוֹת, הַמְשַׁמְּחוֹת הַלְבָבוֹת,
יִשְׁירוּ בְּמַקְהֵלוֹת, נְגִינֹת שִׁפְתֶיךָ;
וְכְרוֹמָמוֹת גְּרוֹנְךָ לְרוֹכֵב בְּעֲרָבוֹת,
בְּכֹל תְּפוּצוֹת עִם יְהוּדָה יִרְנְנוּ אֲחֵרֶיךָ. —

לְמִדַּת חֲזָנִים — וּמִיִּרְם צְעָקָה,
וְקוֹלֵי קוֹלוֹת כְּמוֹ מִבְּטָן מַפּוֹחַ;

צֹאֲרֵם נְטוּי וְעַל לְחַיִּים יַד חוֹקָה:
"כִּי לֹא בְזִמְרִיר זֶה רוּחַ אֵל תְּנוּחַ." —

עוֹ הַזְמִרָה, לֹא בְחִיל וּבְכַח,
בֶּן בְּרִנְשׁ וּסְדָרִים, לֹא בְהִמְיַת הַמְלָה.
בֶּן בְּשִׁקֵּט דְמָמָה תִמְצָא מְנוּחַ,
נֶפֶשׁ הַבָּאָה לְהַתְפַּלֵּל בְּבֵית הַתְּפִלָּה.

יְשִׁירוּ שִׁיר צִיּוֹן בְּעֶרְךָ נְגִינְתְּךָ,
קְהֵלוֹת יִשְׂרוּן, הַהוֹלְכוֹת בְּאוֹר דָּעַת;
חוֹצְבִים לְהַבּוֹת אֵשׁ קוֹלוֹת וּמִרְתְּךָ,
וּבְרִנְשׁ קָדֵשׁ כָּל כְּרֶךְ כְּרַעַת. —

יִסְפְּרוּ מִהַמְלֶךְדְּ שְׁלֵמָה אֲבוֹתֵינוּ,
כִּי תִקַּן עֲרוּבֵינּוּ וְנָטִילַת יְדָיִם;
כִּן נָטִילַת יְדָיִם מִלְּחֵי חֲזוֹנֵינוּ,
תִּקְנֵנִי, וְעַרְבוֹת הַשִּׁיר בְּפִלּוּם.

מְנוּחָתְךָ כְּבוֹד בְּקִרְיַת הַמְּלוּכָה,
עִיר וּוִינָא מִכָּל הָעֵירוֹת נִבְחָרָה;
אֲחִי — גְּדִיב, אֲחִי עֶזֶר — אָהֵב יֶאֱהָבוּךָ,
תִּפְאַרְתֶּם אֶתְּךָ, וְעַל רֵאשִׁם כְּעֵטְרָה.

הַיּוֹם, יוֹם מְלֵאֵת לֶךְ שְׂבָעִים יְחֻנּוּ,
בְּכָל מָקוֹם — בְּנֵי יַעֲקֹב בְּתוֹדָה וּבְרִכּוּךְ;
שִׁמְךָ נִזְכִּירוּ, אָרוֹג יֶאֱרוֹגוּ,
לֶךְ רַקְמַת כְּבוֹד, בְּשִׁמְן אֶהְבָּה מְשׁוּחָה.

נִדְבָא וְכַפּוּף מִתְנַרְת הָעֵנִי,
אֲבָרְקָךְ נָם אָנִי, שְׁמַעְךָ שְׁמַעְתִּי;
הַיְכַל שִׁיר לְכָבִי, מִזְבַּחוֹ לְשׁוֹנִי,
קַח נָא מִנְחָתִי, לְכַבּוֹדְךָ הַבְּעֵתִי.
שְׁלוֹם יִהְיֶה לְשַׁלְמָה! וּמִזּוֹלָצֵר זִיל צַעֵר!

דֶּרֶךְ הַמֶּתְפַלְּלִים *

אֶרְאֶה בְּנֵי אָדָם, בְּאַחַת מִשְׁתֵּימִם,
— יִשְׁפְּכוּ אֶת שִׁיחָם לְשׁוֹכֵן שָׁמַיִם.
אֵלֶּה בְּפֶה מְלֵא, בְּכָל עֲצֻמוֹתֵיהֶם,
— וְאֵלֶּה בֶּקַח דִּוְמָמִים יִשְׁוּעוּ דְבַרְיָהֶם.
אֵלֶּה בְּלֵב אָבֵל, וְעַל פְּנֵיהֶם בְּכִי,
— וְאֵלֶּה בְּגִיל וְרִנָּן, בְּשִׁחוּק עָלֵי לְחִי: —
כְּמוֹ בֶן רְאִיתִי יוֹנְקֵי שָׂדִים,
בְּעַד אֲכָלָם יִשְׁוּעוּ בְּאַחַת מִשְׁתֵּימִם,
יֵשׁ יֶלֶד צוֹעֵק: „אִמִּי! שְׂאִינִי!”
וַיֵּשׁ גַּמּוּל בֶּקַח יִשְׁחַק בְּשִׁפְתָיו: עֲנִינִי!
מְזֶה וּמְזֶה חֶסְדָּה בַּל עֲזָבַת,
— אִם תְּמִימָה רַבָּה, בְּלֵב שְׁלֵם אֶהְבֵּת.
אָבִינוּ בְּשָׁמַיִם, חֶסְדּוֹ עֲמָנוּ,
— נִצְעַק אוֹ נִדּוּם יִשְׁמַע אוֹתָנוּ.

* נדפס כבר בספר „מנהימר אלכום” וויען תרכ”ד” אולם גם פה מקומו, יען כתבתיו זה שלשים שנה בקרית ווינא, אחרי שבעי ענג מרחשת המתפללים בלחש עם זמיר הממהלה, ככתוב שם בהערה צד 71 ושם נדפס נ”כ שירי” ונס זאת למנהימר. —

מִי שֵׁם פָּה לְאָדָם

שִׁיר תְּהִלָּה וְתִפְאָרֶת, לְכַבּוֹד אִישׁ הַנְּעִלָה וְהַמְרוֹמֵם מוֹה מֹשֶׁה
יוֹסֵף פְּרִיעַדְמָאן נ"י, אֲבֵעֶרְקָאֲנִטְאָר דְּעַר פֶּעסְטֶער אִיזֶר,
רַעֲלִיגִיאַנְסֶע־מִינְדֶע, כּוּם מִלֵּאת חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה לְעִבּוּדְתּוֹ
בְּקֹדֶשׁ, לְשֵׁרֶת כְּשִׁלְיָה צְבוּר בְּמִקְהֵלוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּש"ק ל"פ נח
תר"ל ל"פ"ק.

שְׁרֵי הַקֹּדֶשׁ בְּאַרְצוֹת וּמְדִינוֹת,

מִנְעִימֵי וְמַר בְּבִתֵּי הַתְּפִלָּה,

עֲנוּד יַעֲרֹדָה כְּבוֹד וְתִהְיֶה,

וְיִרְנְנוּ לְשִׁמְךָ, הַמְּנַצֵּחַ בְּנִינּוֹת! —

גָּמַן אֵל עוֹלָם לְךָ הַמְּדָה וְקָרָה,

אֲבֹן חַן בְּנִירוֹנְךָ, נוֹצֵצָה בְּעֶטְרָה. —

בְּקוֹלְךָ הַנְּעִים וְהַחֲזָק תִּגְבִּיחַ,

כָּל שׁוֹמְעֶיךָ יַחַד, לְעַרְבּוֹת שְׁחָקִים;

רִוְמָמוֹת אֵל בְּפִיךָ, וְדַבְרֶיךָ בְּרָקִים,

בְּנֶהָר בָּא מַעַדְן, וּמִירוֹת תִּבְיַע; —

וְכֵן תִּשְׁרֹת בְּקוֹדֶשׁ בְּנֶפֶשׁ נְאֻמָּנָה

לְכַבּוֹד אֵל יִשְׂרָאֵל, חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה. —

וְיִדְרִיחַ אֶקְרָאֲךָ, אִישׁ דְּגוּל מְרַבְּבוֹת!

חַן בְּעֵינֵי ד' מִצָּאתָ בְּנַח,

כָּל שׁוֹמְעֵי וּמִוְרֶיךָ יַחְלִיפוּ כַח;

בְּקוֹל רַעַם בְּגִלְגַּל תִּחְצוּב לְהַבּוֹת;

לִידְרִיחוּ חַן וְיָמֵן ד' וּבְרָכָה,

יֵאמְרוּ כָּל רֵאִיךָ: «אֲשֶׁרֵי שְׁלוֹ בְּכַח!» —

מִמֶּדָּה לְמַדּוֹ לְשִׁיר בְּנַעַם וּסְדָרִים,
הָעוֹמְדִים לְשֵׁרֶת בְּכַתִּי תִפְלְתֵנוּ;
שִׁירֵי קֹדֶשׁ שִׁרְתִּי, בְּשִׁפְתֵי אֲרָצְנוּ,
אֶרֶץ הַיּוֹגְרָהּ, כְּבוֹד עֲמֵנוּ לְהָרִים. —
הַשְּׂמַעֵת קוֹלֶךָ בְּיוֹם מוֹבֵה, בְּיוֹם רָעָה,
לְשִׁמְחָה וּלְצָרָה, אֲשֶׁר עָלִינוּ בָּאָה. —

יֵצְאֵת לְיִשְׁעֵי אַחִיךָ הַנִּדְכָּאִים,
עֲשִׂיתָ חֶסֶד, כַּאֲשֶׁר מִצָּאָה יְדֶךָ;
וְתִזְרַע זֶרַע הַצְּדָקָה עַל שְׂדֶךָ,
לֹא יִשׁוּבוּ רִיקָם, אֲשֶׁר לְבֵיתְךָ בָּאִים. —
סוֹרְרִים לְמִדְּתֵי דַרְכֵי צְדָק וְחַיִּים,
כִּיֹּךְ יִנְחָה אוֹתָם, לְשַׁעְרֵי שָׁמַיִם. —

כִּיֹּךְ יִנְחָה וְעוֹר נִתְתִּי, כַּאֲחַד הַנְּדִיבִים,
גַּם לְחִבְרַת הַמּוֹזְרִים בְּכַתִּי הַסֵּפֶר,
רְאִיתָ גְּדֹל עֲנֻנָּיִם, וְתִרְוֹמָמָם מֵאִפְרָי,
יְדֶךָ קִבְּצָה לָהֶם רִבְבוֹת בְּרִבְיָבִים: —
מִמֶּה מִשָּׁה הוֹצִיא נוֹזְלִים מִסְּלַע,
נְעִים קוֹלֶךָ הוֹן רַב, גַּם מִכַּף הַקָּלַע. —

בְּלִבְךָ מִצְאוֹ מְקוֹם, שְׁלֹשֶׁת הָעַמּוּדִים,
אֲשֶׁר עֲלִיָּהֶם מוֹסְדוֹת הַתֵּבֵל נוֹסְדוּ,
יְדַעוּ אַחִיךָ, אֵיךְ בְּלִבְךָ נֶאֱחָדוּ,
הַתּוֹרָה, הָעֲבוּדָה, וְגִמְלַת הַסְּדִים;
וְעַד קִצּוֹת הָאָרֶץ, בְּצַפּוֹן וּבְדָרוֹם,
מִהֲלָל שֵׁם כְּבוֹדְךָ, כַּאִישׁ הַמוֹפֵת תָּרוֹם. —

מְעַשֶׂיךָ בְּמִזְרַח עֹבֵר, עַד חֲצֹרֹת מְלָכִים,
לְהוֹדֶךָ וּתְפַאֲרֶתְךָ רֵיחַ יִפְיִקוּ;
אֲצִילִי הָאָרֶץ בְּיָדְךָ יַחְזִיקוּ,
בָּעֵת תַּעֲלֶה אֲרוּכָה לְשִׁבְרֵי נְאֻגָּחִים; —
הֵם לְבָד יִקְבָּץ בְּעַד דְּלִים הַנְּדָבוֹת,
פִּיךָ דְּלִי שׂוֹאֵב מֵעֲשִׂירִים הַרְבָּבוֹת.

חֲנֻנְךָ אֱלֹהִים בִּינָה, הַשְּׂכַל וְדַעָה,
תִּדְעַ עֲרוּךְ מְלִים, בָּעֵת תִּשְׁוֹר בְּמִקְהֵלוֹת;
מֵעֵינֵי הָעוֹמְדִים בְּבֵית ד' בְּלִילוֹת,
יִזְלוּ דְמַעוֹת, וְנִפְשָׁם חֲרַדְתָּ אֵל מְלֵאָה; —
שְׂבַעֵי עֲנִי יִקְרְעוּ בְּרָךְ אֵל קוֹנֵם,
הַמְּנִית לִפְסֵם עוֹלָה — וַיִּתְּנֵדוּ עֲוֹנָם. — —

וְלָכֵן יַחְגּוּ בְּיוֹם חַג, הַמּוֹן מִכְּבֹדֶיךָ,
עֵת מְלֵאֹת שָׁנַת יוֹבֵל לְמִשְׁמֶרֶת פְּקֻדָּתְךָ,
שׁוֹעִים וְגַם דְּלִים יִתְקַבְּצוּ לְעַמְתְּךָ,
רַגְזָם יִרְגְּנוּ אֶהְבִּיךָ וַיִּדְרֶיךָ; —
יַעֲנֵדוּ בְּתָרִים לְרֵאשֶׁיךָ, וְזָהָב וּמִגְדָּנוֹת,
מֵאֲנָשֵׁי עֲדָתְךָ לָךְ יִשְׁלַחוּ לְמִנּוֹת. —

שׂוֹמְעֵי קוֹלְךָ יִבְרָכוּ רַק בְּרָכָה אַחַת,
בְּרוּךְ "שֵׁ הַקּוֹל" גִּהְיָה בְּדַבְּרוֹ;
בְּרָכָה זֹאת בְּרָךְ גַּם הַמְּלִךְ בְּהַדְּרוֹ,
בְּבוֹא לְמַעֲלוֹת בְּסֵאוֹ הַד קוֹלְךָ מְלֵא גְּחַת,
גִּמְן לָךְ אוֹת כְּבוֹד עָלֶי חָזָה לְעֲדָרִים,
וַיִּהְלֵם יָקָר בְּגִירוֹנְךָ מִמְּלִךְ שָׁמַיִם. —

עת מבקעת שנער על פני הארץ.
בני אדם נפוצו, ושפתם נבללה;
שם כחרשים ואלמים, בנפש אמללה,
נעשו פתאם — פרץ ד' כם פרץ: —
רחם אל, ושפה אחת השאיר לנחמה,
השיר והזמר, שפת כל בני האדמה. —

שפה זאת לקלם, בכל קצני התבל,
בכל מקום יבינו נגינות המשורה,
בלי אמר ודברים את לבם יעורר,
ליגון או לקצף, לשמחה או לאבל. — —
ובעת כל הלשונות לאין — לבער,
האחרון על עפר — השיר ושאר. —

מכנה הארץ ומירות תשמענה,
קול רגן מקברים' בבוא עת התחיה;
בעת בדור האדמה יפת לשאיה,
הארצות החדשות נגינות תבענה,
"יהי כבוד אל לעולם," שיר חדש ישירו,
כל צבאות שחק, בעת שדי ואדירו. —

לכן אשריך, ידיד דגול מרובה!
במרומי הזמרה שפרה נחלתך,
נעים נודלך לא תבלע חלקתך,
כבודך לעולמים, בין כרובי מרובה: —
לעבודתו כל איש, מבקר עד ערב,
ועבודתך — עמלך — לשיר שיר ערב. —

קח נָא בְּרָבְתִי — כִּהֵן אֲלֵעוּלָמִים,
כִּה יוֹסִיף אֵל שְׂדֵי, לְךָ עוֹד שְׁנוֹת חַיִּים!
בְּכֶךְ לֹשׁ גַּם דְּרָבְתִי, בְּעִבּוֹדַת שָׁמַיִם,
לְפָאֵר לְבָנֵי עַמִּי שִׁפְתַי נִבְיָאוּ בְּלֵב תָּמִים:
יִרְאֵת אֵל אוֹצְרֵי — עֲשָׂרֵי מְלִיצָתִי,
תִּיקַר לְךָ שִׁירֵי — הַבְּאֵתוּ לְמִנְחָתִי. —

הַשִּׁיר מֵאִישׁ הַחִיל. (*)

לְכָל קָצְנֵי הָאָרְצוֹת, לְרוֹם שְׁחָקִים יָגִיעַ
הַשִּׁיר מֵאִישׁ הַחִיל תְּהַלְתוּ אוֹדִיעַ. —
כִּי אִישׁ אֲמִיץ לְבָב לֹא יִקַּח לְמִשְׁכַּרְתִּי,
לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב, בְּעֵינָיו הֵם כִּנְעָרַת: —
יִקַּח שָׂכָר פֶּעֲלָתוֹ שִׁירַת הַתְּפָאָרָה,
עַל רֵאשׁוֹ אֶעֱנֶדְנָה תְּהִי עֲדָיו כְּעֶטְרָה. —

(*) הַשִּׁיר הַזֶּה הֶעֱתַקְתִּי זֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה מִשִּׁירֵי הַמְּלִיץ הָאֲשֶׁכְנוּזִי
Bürger; עַת שִׁטְפוּ מִים וְדוֹנִים כָּל סְבִיבוֹת עִיר מוֹשְׁבֵי *Szucsán*;
עַל נַהַר *Waag* כְּגַלִּיל טְהוֹרָאֵץ; וְהוֹצֵאתִיו עֵתָה מֵאֲמַתְחַת מִכְתָּבִי
לְזַכְרוֹן הָאֶסּוֹן הַנּוֹרָא אֲשֶׁר כֹּא כְשׁוֹט מִשְׁדֵי עַל בְּנֵי עַמְנוּ הַיּוֹשְׁבִים
בְּקַהְלוֹת מִישְׁקָאֵלֶץ עֵרְלוֹיָא, מֵאֲדָ, וּבְסִבִּיבוֹתֵיהֶן, בְּלִיל סוֹפָה וּסְעֵרָה
בְּתַחֲלַת חֹדֶשׁ אֱלוּל ש"ז נִשְׁפְּכָה חֲשֵׁרַת מִים כְּמִי מְבוּל עַל הָעָרִים
הָאֵלֶּה פִּתְאֹם, פֶּרֶץ נֶחַל, נִהְיָה כְּנַהַר, הָרֶם כְּרֹגַע מִשְׁכְּנוֹת אֲלֵפֵי
מִשְׁפָּחוֹת, בַּעַת שִׁכְבוֹ עַל מִטּוֹתֵיהֶם וְתַנּוּמָה עַל עַפְעַפִּם, רְכוּשֵׁם
וְקִנְיָנֵם אֲבָד, וְיוֹתֵר מִחֲמַשׁ מֵאוֹת נַפְשוֹת מִצְאוּ בְּכַתְוָתָם קִבְרֵיהֶם,
וְאֲשֶׁר פִּלְגַּ לְשִׁטְף תְּעֵלָה — וּמִי יֵם סוּף יְנַרְדֵּן מְנַבֵּשׁ —
יִשְׁלַח גַּם לְנִדְכָאִים הָאֵלֶּה תְּעֵלָה — שָׂכָר לְקֶם, יִרְפָּא וְעִצְבוֹתֵיהֶם
יִחַבֵּשׁ. — הַמְּרַחֵם עֲלֵיהֶם, יִרְחַמֵּנוּ עֲלֵינוּ מְשֻׁמִּים — יְיָדוּ ל"ד חֲסֵדוֹ
הַמְּצַלִּים מֵאֵשׁ וּמִמֵּיִם. —

הִסְתִּיּוֹ הַלֵּף הַלֵּף, וְרוּחַ צַח וְנָעִים
נָרַשׁ עֲנָנִים לְפָנָיו, כְּזֹאב יַרְדֵּף מְלָאִים;
מַעֲטָה הַקֶּרֶחַ, אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ סָבִיב
בְּזֵרְעוֹת עֵץ יִשְׁבֵר הֵם שָׁמֵשׁ הָאָבִיב: —
נָמַם הַשֵּׁלֶג בַּשָּׂדוֹת וּבִיעָרוֹת,
הַמַּעֲנָן יְהִי לְנַחַל וְהַנְּחָלִים לְנַהֲרוֹת. —

מִרְאֵשֵׁי הַהָרִים בַּמִּזְרֵחַ וְנָרוּ,
כְּלָנִי נַחְלֵי מַיִם, לְעֵמֶק וְנַהֲרוּ;
הַתַּעֲלוֹת בַּבְּקָעָה לְאֲנָמִים נַהֲפֹכוּ,
נָהָר שׁוֹטֵף יִכְסֶה מְלֵא רֵחַב הָאָחוּ:
כַּיִם יִשָּׂא דְכִיּוֹ, סוּעֵר עַל כָּל גְּדוֹתָיו,
וְיִשְׁטוּף סְלָעֵי קֶרֶחַ עַל סָבִיבוֹת תּוֹצְאוֹתָיו. —

עַל גְּדוֹת הַנֶּהָר בְּנוֹי נֶשֶׁר תַּפְאָרָה,
עַל גְּבְהֵי עַמּוּדִים כַּמְסָלָה לְמַעֲבָרָה;
הוֹלְכֵי דָרֶךְ, וְנוֹסְעִים מִפֶּלֶךְ אֶל פֶּלֶךְ,
דִּי מִסְחָרִם שָׁם יִשְׁלְמוּ מְכַס הַמֶּלֶךְ:
וְשָׁם יוֹשֵׁב הַמּוֹכֵס, עִם בָּנָיִם אַרְבָּעָה,
"צֵא וְנִים אִישׁ הַתָּמִים, כִּי תָבוֹא הָרָעָה." —

כְּקוֹל רַעַם בְּנִלְנֵל הַגְּלִים וְרַעֲשׂוּ
כְּעַד הַדִּלְתָּ וְחַחֲלוּן יִדְפְּקוּ וְיִגְעֲשׂוּ
הוּוֹ קֶרֶחַ מֵאֲחֲרָיו, הוּוֹ קֶרֶחַ נֵם לְפָנָיו,
עַל רֹאשׁ חֲגֹג יַעֲלֶה הַמּוֹכֵס עִם בְּנוֹי,
יִצְעֲקוּ וְיִשְׁחֹו כַּפֵּיהֶם לְמָרוֹם שָׁמַיִם;
"הַצִּילֵנוּ אֲיוֹם! מִמְּצוֹלַת הַמָּוִם. —"

בְּקוֹל רַעַם בְּהַרְרֵי עַד יִתְפּוּצְצוּ הַרְגָבִים,
סְלֵעֵי קָרַח מִסְבִּיב, רָצִים וְגַם שְׂבִיבִים;
עַל שְׁנֵי קְצוֹת הַנְּשָׁר הָאֲשִׁיזוֹת נִפְלוּ,
וְעַם הַתְּקָרוֹת הַגְּזִייתִי, פִּתְחָתָן הַתְּגַלְגָּלוּ. —
הַמוֹכֵס עִם בְּנָיו בְּבָכִי יִשְׂאוּ קוֹלָם,
כִּי הוֹמִים הַמִּים מִיְּמִינָם, מִשְׂמַאלָם. —

בְּהִזְקָה וּבְתַקְוָה אֲבִי קָרַח יִדְפְּקוּ,
מִפֶּה וּמִפֶּה הָעַמּוּדִים יַעֲתֻקוּ,
וְהוּי! גַּם הַתִּיכּוֹנִים, אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נוֹסְדוּ,
קִירוֹת בֵּית הַמֶּכֶס, בְּקִנְיָה יִנְדוּ;
הַמִּים סוֹעְרִים הַמִּים — וְחֹזֵק מֵאֵלֶּה,
נִשְׁמַע הַקּוֹל: "הַצִּילֵנוּ עֲשֵׂה פֶלְאִי!"

עַל גְּדוֹת הַנְּהָר אֲשֶׁר מִשְׁטַף נִסְחָפוּ,
מְלֵאֵי פֶחַד וְאִימָה הַמּוֹן עִם רַב נְאֻסָּפוּ;
עַל צֶרֶת הָאֲנָשִׁים יִתְרָאוּ בְּהַרְדָּה,
אֵךְ אֵין נוֹדֵד רַגְלוֹ, אֵין אִישׁ יָדוּ הִדָּה;
"שִׁדִּי הוֹשִׁיעֵנו!" קוֹל צְעָקָה וּבְכִיָּה,
וְגַעַשׁ הַנְּהָר, הָרוּחַ סוֹעֵר בְּשִׂאֵיָה. —

עוֹרָה! עוֹרָה! בְּנוֹרֵי, צִלְצֵל בְּקוֹל שְׁמַע,
שֵׁם אִישׁ הַחִיל, פּוֹנָה נִתְּנָה לְדַמַּע,
אִישׁ הַחִיל חוֹשָׂה! בְּמִיטֵב שִׁיר נִבְכְּרוּד,
אִם תְּמַלְטֵם מִמָּוֶת, הוּי בְּטָנוּ כְּבַר פְּתוּחָה,
הוּי נִפְלוּ הַתְּקָרוֹת, לְפִרְצוֹת הַפֶּתוּחָה,
עוֹד רַגַע וְהַקִּירוֹת עַד יִסּוּדָם נִהָרְסוּ. —

על סוס דהר יבוא שר נדיב נשוא פנים,
בין המון עם הנאסף ירכב כבן השמיים;
צרוז כסף בידו, ובנדיבות קול נרים,
"אלה המאתים לאיש יציל הישרים,
"מלטו נא מלטו, עוד אוסיף אם תחפצון,"
מהמת הנקר העם ותפלצון. —

מי זה איש החיל? האם השר וכספיהו?
הגיד נא שירי, שם האיש ונדעהו!
איש חיל השר, הזיל כסף אמתחתו,
נדיב לב נקראהו אל יברך משלחתו!
אך אדע עוד נדיב מנו עשרת מונים,
הללוהו בשערים, ממגדל בפעמונים. —

יגדל שאון הנקר, גליו יתרומו,
הסער והסופה ברב עז ותקוממו,
והמוכס עם בניו יפוגו בתושיה,
כי תהום אל תהום קורא, המצולח המיה,
עמודי הבית יתפוצצו מתחת,
עוד מעט, וגם נגו לשאיה פאחת. —

"קומו אנשים, קומו! התאזרו כגבורים,"
קול שר הנדיב — וצרוז הכסף הרים;
שם ישמעו האנשים קול שקלי אמתחתו,
אך לבם נמס, ואין אחד קם מתחתו,
באזנם קול המצולח, נרתחה כסיר נפות,
שוא יליל המוכס עם נקר נרוח. —

מתוך הנאספים פתאום וגש הנה,
אָכַר לְבוּשׁ אֲזוּר, וּבְדוּ מִשְׁעֵנָה,
פֶּת נִקְוֵדִים בְּצַקְלוֹנֵי, וְאִמְץ רֹחוֹ כְּחוֹמָה,
מִפְּנֵי עֵז יְהוָה, נְבִיחַ שְׂכָם, נְבִיחַ קוֹמָה,
שָׁמַע דְּבַרֵי הַשֵּׁר, אֵין אִישׁ הָאֵוִין לָהֶם,
לְמַרְאֵה צָרָה הַקְּרוֹבָה לְבוֹ הַתְּפֹעִם. —

אִמְץ יְתֵאָזֵר, וּלְסִירַת הַיּוֹנָה אַחַת,
יָבֵד וְנִרְתִּים הַמְּשַׁבְּרִים כְּקִלְחַת,
"בְּשֵׁם אֱלֹהִים" יִקְרָא יָרִים עֵינָיו לְשָׁמַיִם,
וְיִכֵּן הַמְּשׁוֹט מִוֶּלֶת שְׂבִלַת הַמַּיִם,
לֹא יִירָא הַהֶמְנָה אֲשֶׁר סָבִיבוֹ נִסְעָרָה,
תִּתְקַפְּהוּ תֵאָנְתוֹ הַיּוֹת עֵנֶר בְּצָרָה. —

בְּרַפּוֹ יִצְלַח וְיִצְוִל הַמּוֹכֵם לְאֵנָה,
אֵד קַטְנָה מִהַכִּיל גַּם בְּנֵי נְהִי נְהִי,
עוֹד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שָׁב לְמַיִם הַזְּרוֹנִים,
וּמִנֵּג הַבַּיִת הוֹרִיד גַּם הַבְּנִים: — —
מָה אוֹת! כְּמַעַט עַל שְׂפַת הַנְּהָר עָמְדוּ,
נִשְׁטְפוּ קִירוֹת הַבַּיִת, לְמִצּוֹלָה יָרְדוּ. —

מִי זֶה אִישׁ הַחִיל? שִׁירְתִּי הַגִּידִי!
הָאָכַר בְּאֲזוּרוֹ? עֲמֵרוֹת לוֹ הַעֲנִידִי!
בַּק בְּעַד הַשְּׁקָלִים אֲשֶׁר בְּצִרּוֹר הַשֵּׁר עָרוּכִים,
חֲרַף נִפְשׁוֹ לְהַצִּיל אֲשֶׁר לְמִנּוֹת לְקוֹחִים,
וְלוֹלֵא הַתְּנַדֵּב הַשֵּׁר לְתַת לוֹ שְׁלִמוֹנִים,
טָבְעוּ בְּקֶלֶם יַחַד בְּמַיִם הַזְּרוֹנִים. —

"קרב הנה איש חתיל" ! קול השר בנאוונו
"קח צרור הכסף, וגם ברכת אל ממעונו"
אמנם כִּבְּן חֲשָׁמַיִם הַשָּׁר מֵלֵא דָבָרוֹ,
נָדִיב לֵב הוּא, בֶּן חֵיל, אֲשֶׁרוֹ יִתֵּן זָהָרוֹ,
אֵד הָאֶבֶר בְּאִזְרוֹ עוֹד נָדִיב מִמֶּנּוּ,
לְכֶסֶף הַמְּלָכִים מַעֲשָׂהוּ יִגְבִּיהֶנּוּ. —

"נִפְשִׁי לֹא אֶמְכֹּר בְּעַד כֶּסֶף וְזָהָב",
עָנָה הָאֶבֶר, "לְהוֹן וְעֵשֶׂר לֹא אֶתָּאוּ;
"בְּבֵיתִי לֶחֶם וְשִׂמְלָה, אֲשֶׁרִי יִגִּיעַ זָרְעִי,
"יֵתֵן הַכֶּסֶף לְמוֹכֶם, יֵל וְרֵשׁ הוּא, אִישׁ תַּעֲיִ,
"כִּי בֵיתוֹ וְקִנְיָנוּ בְּמַצְלַת הַמָּוִם", —
וּכְדָבָרוֹ חִלַּף הִלְאָה אִישׁ הַבְּיָנִים.

לִבְּנֵי לְקַצְוֵי אֶרֶץ, לְרוּם שְׂחָקִים יִגִּיעַ,
הַשָּׁר מֵאִישׁ חֵיל תִּהְלֶתוּ אוֹדִיעַ,
כְּאִמִּיץ לֵב בְּנִבּוֹרִים לֹא לְקַח לְמִשְׁפַּרְתִּי,
לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב, בְּעֵינָיו הָיוּ נְעֻרַתִּי,
לִבְּנֵי הַלְלוּהוּ בְּשִׁירַת הַתְּפִאָרַתִּי,
לְדוֹר דּוֹרִים תִּהְיֶה פְּעֻלָּתוֹ נִזְכָּרַתִּי. —

הַתְּבַעֲרָה

חלק אחד משירי הפעמון, אשר העתקתי משירי המליץ האשכנזי
Schiller בימי בחרותי, עת דלה לי מכאר התורה אמ"ו הגאון
מו"ה משה פערלס וצל אב"ד דק"ק באניהרט ונדפס בשנת תר"ו
בכ"י ח"ג (צד 76)

עזוּוּ הָאֵשׁ מֶה יִפְּיֶה וְמוֹכָה;
בְּעַת הָאָדָם וְשְׁמוֹר סְבִיבָה;
וְכָל אֲשֶׁר יַעַשׂ בְּעֵמֶל כַּפָּיִם,
יִבּוֹן רַק בְּעֵזְרַת בַּת הַשָּׁמַיִם; —
אֵד נָם נוֹרָאָה בַּת הַשָּׁמַיִם,
עַת תִּסּוּר הֶרְסָן, תִּשְׁבּוֹר הַנְּחֻשְׁתִּים;
נוֹרָאָה בַּת שַׁחַק, בְּחֻפְשִׁית נוֹלָדַת —
עַת עַל עַקְבוֹתֶיהָ בְּנִבְהָ יוֹרְדַת. —
הוּי עַת מְשַׁלַּחַת, כְּרַפָּאִים מַתְחַת,
בְּקוֹל שׁוֹד נְהַמְלָה, בְּאִין מַעְצוֹר לְמוֹלָה,
בְּרַחֲבוֹת וְשׁוֹקִים, מִיּוֹשְׁבִים מְעַקִּים,
הַלְפִיד עוֹרְרַת, וּמוֹקְדָה מְבַעֲרַת,
כִּי אִיתְּנִי שַׁחַק שׁוֹנְאִים מַעֲשֵׂי יְדֵי הָאָדָם. —
מִן הָעֵבִים — נְשָׁמִים רְוִים,
תִּנּוּל בְּרַכָּה, אוֹלָם כְּכָה, בְּצוֹ אֵל הַמַּעֲרָכָה,
מִנִּי שַׁחֲקִים, יוֹרוּ בְּרַקִּים. —
הַתִּשְׁמְעוּ יַבֵּב, מִמְּגִדֵל רוֹמָה? זֶה קוֹל הוֹמָה,
בְּדָם אֲדָמוּ הַשָּׁמַיִם, לֹא מְשַׁרְב כִּיּוֹמִים,
מֶה קוֹל הַמְלָה — בַּחוּצוֹת עוֹלָה?
מֶה קוֹל וְנֶעָה? עֲשֵׂן בָּא! — —

תמרת להבה מתאבבת,
בין שורות הבתים מתהפכת,
במרוצה וסערה השלהבת,
תצת תעתיבם כאש צרבת,
מאין רסן, בלי מוסרה,
וכאשר מפי תנור בוערה,
רוחי ולעפות, סביב עפות. — — —
ספות קורות, בקיר מקרקרות,
נופלות ארצה, במערצה,
ובמעונות, החלונות, ישתקשקון. — — —
פה עוללים, הוי מנללים,
שם אמהות, בוכות נעות,
גם הבהמות, אונקות הומות,
פחת התרבות, בקול מנכבות. — — —
על החוצות, הוי ופלצות,
כל איש ומלט, נציל ופלט,
כיום בהיר, הליל יאיר. —
ובשרשרת — הידים — העורת — פדי מים,
רצים שבים, ואל העבים,
המשברים, הום מנרים. — — —
סוערה באה הרוח מעופפה,
באלו תבקש מקום השרפה,
תצית בועם ספי המשכנות,
עומרי הגדיש והגורנות,
וכמו הפצה, לאבד במרוצה,
ללחוד לשממה, הארץ, האדמה.

מִתְנַשְׂאֵת אֶל רוּם שְׁחָקִים,
וּלְנִבְהֵי שָׁמַיִם תִּתְהַפֵּךְ כְּבָרְקִים. —
מִבְּלֵי יַחַל יִסּוּר הַגְּבֵר,
מִכַּחֲוֵי אֵל, מֵאֵין סָבֵר,
עֵינֵי יִרְאֶה נִרְפָּה גְלָאָה,
חֵיל קִנְיָנָיו, וּמִשְׁפָּנָיו,
מַעֲשֵׂי יָדָיו, וְכֹל מַעֲבָדָיו,
הוֹלְכִים בְּאַחַת לְאַבְדוֹן לְשַׁחַת. — —
כָּל זֹאת יִרְאֶה, רַפָּה יַד גְּלָאָה,
בְּאֵלִם דּוּמִם, נַעֲזֹב שׁוּמִם. — —
רָקָה וְעוֹזָבָה הַמּוֹקֶדֶה נִשְׁאַרָה,
מְרוּחַ קָדִים וְצַפּוֹן סָבִיב סַעְרָה,
בְּחֹרֵי הַחַלּוֹנִים, נִשְׁמָו יָחַד,
תִּשְׁכּוֹן הַחֶרֶדֶה, תִּגּוּר הַפָּחַד,
וּמְמָרוֹם שָׁמַיִם, עָבִים לְאַלְפִים,
בָּם נִשְׁקָפִים. —
יִפְנֶה הַגְּבֵר, הַפְּעַם עוֹד פָּנָיו,
אַחֲוֵר לְקָבֵר, רְכוּשׁוֹ וְקִנְיָנָיו,
וַיִּקַּח שָׁמַח בְּיָדוֹ מִטּוֹ,
עָלָו וּבּוֹטַח, יַעֲזוֹב עִיר מוֹלְדָתוֹ,
כִּי אִם נָם יִגִּיעַתּוֹ מַחֲמַת אֵשׁ נִבְעָרָה,
נִחְמָה אַחַת לְנַפְשׁוֹ נִשְׁאַרָה,
וַיִּמְנֶה בְּדֹאגָה רָאשֵׁי אֲהוּבָיו,
וְהִנֵּה לֹא נַעֲדָר אֶחָד מִסְּבִיבָיו. —

הַשׁוֹשְׁנָה וְהַקְּבָר *

”טל אורות טליך וארץ רפאים תפיל” (שעיה כ”ו י”ט)

אֶל שׁוֹשְׁנָה, שָׁם בַּנְּגֵה, בֵּין גְּבֻעוֹת הַקְּבָרִים,
גְּבֻעָה אַחַת, פֶּה מִתַּחַת, פְּתִיחָה, דְּבָרָה דְּבָרִים;
”פֶּרַח גָּעִים! מַה זֶה בָּאִים, אוֹ מַה לָּךְ יוֹעִילוֹ,
”טְלִילֵי עֶרֶב, אֲשֶׁר בְּלֵי הַרְרֵי, שְׂחָקִים לָךְ יוֹלִיוּ? —

”עַל מִפְּעֻלֵי, מַה תִּשְׁאַלִי?” הַשׁוֹשְׁנָה עָנְתָה, —
וְאֶל הַגְּבֻעָה, רַקְמַת צְבָעָה, בַּחֲרֵי גְאוּנָה פְּנִתָה: —
”שׁוּרֵי הַדְּרִי, אֲדָם תֵּאָרֵי, יִשְׁמַח עֵינֵי הָאֲנָשִׁים,
סָבִיב רִיחַ, אִם אֲשַׁלְּתִי, כָּלָם לִי נִגְשִׁים, —
”אַתְּ בְּאֲבָרֵי, מַה תִּאָּצְרֵי, מַה תִּקְחוּ אֵלֶיךָ,
”כֶּךָ מַה נְהוּוֹת, כָּל הַגְּוִיוֹת, יִרְדּוּ אֶל תּוֹכֶךָ? —

מַה הַגְּבֻעָה, לָהּ הַשִּׁיבָה, עוֹד הַיּוֹם הִיא כְּמוֹסָה;
קוֹלוֹת בָּאִים, מִמְּקוֹם רְפָאִים, לֹא יִשְׁמַע בֶּן תְּמוּתָה —
זֹאת נְבִינָה, זֹאת נְאֻמִּינָה, וּבְתוֹחֶלֶת נִקְוָה,
זֹאת בְּלֵי הַרְרֵי בְּקָר וְעֶרֶב, לָנוּ הַטַּל יְחוּהַ:

”בְּאֲשֶׁר לֹא לַתְּהוֹ, פֶּה יְבוֹאוּ, הַרְסִיסִים לְחִיק הָאֲדָמָה,
”אֵךְ וּבְרִיחוֹ, גַּם יִצְמִיחוּ, יַעֲשׂוּ נֹצֵה לְקָמָה,
”בֶּן גַּם אֲנַחְנוּ, בְּזֹאת כְּטַחְנוּ, שָׁם לֹא גִלְבָּה רִיקָם,
”לְקוֹל הַדְּרִים, עַל הַקְּבָרִים, נַעֲמוֹד נֹצֵה מִחִיקָם.”

* נדפס בבכורו העתים לשנת ת”ר”ד אשר הוציא לאור
ידידי המליץ המנוח מו”ה מענדל בר”י שטערן ז”ל.

ה ג ר ן *

"ויסרו למשפט אלהיו יורנו, לחם יודק כי לא לנצח אדוש ידושנו"
(ישעיה כ"ה, כ"ה, כ"ו)
לטובתיך משמשין ליד מן חוביך (בראשית רבה פרשה מ"א)

מִהֲמַנְתַּ הַקְרִיָה עַת אֶכְרַח הַחוּצָה,
וְעַם נִבְכִי עֲשֵׂתְנֹתִי, עָלַי גְּאֵוֹת אֲרוּצָה,
עָלַי חֲצִיר. בְּעַת בְּצִיר.
— בֵּין אֱלֹמוֹת. וּשְׂדֵי תְרוּמוֹת.
אֲנִי נִפְשִׁי עַדִּינָה, דְּאֵגוֹתִי אֲשַׁכְּחָה,
כִּי אֲרֹאֶה בְּכָל פְּנֵה, מְלֵא פֶלֶג הַבְּרָכָה. —

הַיּוֹם עֲתָה פְּנֵה, בְּסֵפֶה חֲשָׁד הָאֲדָמָה
הַקּוֹצְרִים הֶלְכוּ בֵּיתָה, שִׁירְתָם נֶאֱלָמָה;
אֵין הַיָּדָה. רַק בְּדָה.
קוֹל צָב וְצַפְרָדַע. מִתּוֹךְ בָּצָה וְשִׁתְרַע —
בְּצַעֲיָה הַדּוּמְיָה. תִּתְעַטֵּף אֶזְרוּחִי,
מִמְצָלוֹת הַנְּשִׂיָה. אֲזַכְּרָה מְרֵי שִׁיחִי. —

וְעַם חֲקִנְךָ לְבָבִי אֶל תַּחַת הַבְּרָכָה,
בֵּין גְּרָנִי הַבְּתִים, אֲשׁוּמְטָה אֶלְכָה;
מוֹץ עוֹבֵר. בְּכָל עֶבֶר.
בְּזַעַת מְצָח. יוֹדֵשׁ קָצָח —
שֵׁם יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּמִקְלִי וְשִׁבְטִי,
מֵאֲנָשֵׁי כַח וְחֵיל. דָּגָן יִחְבֹּט. —

* נדפס בכנסי יצחק מחברת חמישית.

קול חובטים בגרן אל אזני נגעה,
ואל יגוני שם נחם נפשי מצאה;
אלה האנשים, הלחנם דשים,
ויבוי התבן, בכלד האבן?
במרנה נרחת, תת לחם לאדם,
לא לתהו ולשחת, ידיקוהו בנדם. —

זאת אשיב אל לבי גם נפשי אתאמץ,
עת שפק ושובני וכל לבבי ותחמץ. —
שלו ושאנן, בנות רענן,
ישכון בארץ, כל פורץ פרץ; —
ובגנון ובלה ימיו, איש עשה אדק,
סלון פרוש על פעמיו, קוץ דרדר וחדק? —

האם שם רק המקרה משטרו בתבל,
אשר יפיל לאדם נרלו בהבל? —
או מושל ברשע, אהב הפשע,
ישליך הפעם, חצי הועם? —
אם מכות הפגע, מלמעל פרעמים,
ירעו פרגע, קדקד איש תמים? —

אז שעפי ושיבוני, ואל לבי זאת אשים:
הארץ בגרן, העמרים, האנשים,
קמה שדופה, הכי תונף בהנפה?
בגרן שכוחה, תשקט במנוחה,
ובנוית היקב, שם אחת אחת,
תהנה לרקב, תבלה לשחת. —

הַתְּשִׁימָה בְּמִנוּחָתָהּ! בְּשִׁלּוֹתֶיהָ הִכִּי תִגַּל?
בְּגִלְגָּל אֲשֶׁפֶתוֹת תִּהְיֶה מְדָרְסָה לְכָל רֶגֶל.
לָהּ שִׁלּוֹת הַכֶּבֶל. נִפְלָה לְחַבְלָהּ,
וּמְנוּחַת שַׁחַת. אִיִּתָּהּ לְקַחַת: —
רֵאשִׁיתָהּ נִפְתָּה. שְׁקָטָה בְּלִי סִבָּל,
אַחֲרֵיתָהּ תִּפְתָּה. דְּמִן וְזָבֵל. —

שְׁלוֹי הָעוֹלָם, מְנַת גּוֹרְלָם בְּכָה.
בְּחֻלְקוֹת יִשְׁבוּ, יִתְהַלְכוּ עַל שְׂבָבָה;
עֲתָרַת הַשְּׁלוֹם, בְּחִיּוֹן בְּחֻלּוֹם,
בְּהַקְיֹץ תִּהְיֶה אִיּוֹ, בַּל תִּשְׁוֶרֶה עֵינַי: —
הַשְּׁקֵט עַל שְׁמָרִים, לֹא זֹאת הַמְּנוּחָה,
כִּי תַחֲבֵל חַי בְּשָׂרִים, בְּעֵנָה בְּלִי הַפּוֹכָה.

אֲנִשִּׁי בְּלִיעַל אֵין חֲרָצְבוֹת לִימוֹתָם,
בְּטוֹב יִבְלוּ יְמֵיהֶם, וּבִנְעִימוֹת שְׁנוֹתָם: —
לֹא יִדְעוּ עָמַל, כִּי עֵצֶם קָמַל,
נִפְשָׁם רִקָּה עֲרֵה, בְּאַרְץ הַגְּזֵרָה.
תִּבּוֹאוֹת מָה לָמוּ? לָכֵן בְּטַח יִשְׁכְּבוּ,
בְּזִוִּית בְּלָמוֹ, עַד לְרִנְגִיבִים וְרִקְבוּ. —

בְּפֶת הַגְּדִישׁ וּמִלֵּאת הַקְּמָה,
תּוֹדֵק וְגַם תּוֹדֵשׁ, בְּגִרְזֵן שְׂמָה: —
מִטָּה הַמְּכָה, הַדִּיגָן וְנִקָּה,
שְׂבֵט הַנְּבָרָה, מִמּוֹץ אוֹתוֹ יָבֵר,
רַק לְהִסִּיר וְלְקַחַת. מִבָּר הַמְּעֻטָּפָה,
יִזְרָה בְּרַחַת. וְגַם יוֹנֵף בְּהַנְּפָה. —

לא לְנֶצַח יְדוּשׁוּהוּ, לא יִדְיֻקוּהוּ כְּלָה,
לא לְמַעַן הַשְּׁחִיתֵהוּ, יִסְבוּ עָלָיו עֲנָלָה;
לְחַם שָׁמַיִם, מִבֵּין רַחֲמִים.

לְנֶפֶשׁ רְיוּן, יִתֵּן מְזוּן,
בְּעֶבֶד בְּמַסְבוֹ, בְּמַלְךְ עַל שְׁלֹחָנוֹ,
יְבָרְכוּ מִטּוֹבוֹ, יִשְׁבְּעוּ מִעֲדָנוֹ. —

בֶּן תַּמִּימֵי הָאָרֶץ אֲנָשִׁים הַיִּשְׂרָאֵלִים,
אֲשֶׁר נִפְשָׁם מְלֹאָה כְּרָאשֵׁי הָעֲמָרִים,
וּבְקִירוֹת נִשְׁמָתָם, בֵּין מוֹץ הַלְּאֲתָם,
בְּרֻכּוֹת הַתְּבוּאוֹת, צִמְחוֹת נְחֻבָאוֹת,
כָּל שׁוֹטֵי הָעָמֶל, עֲלֵיהֶם יִנְפוּ,
מִמַּכּוֹת כְּלֵי חָמֶל, סִיגֵיהֶם יִצְרְפוּ. —

יוֹסֵר מוֹץ הַלְּאֲתָם, פֹּה בְּאֶרֶץ הַחַיִּים,
לְאוֹר בְּאוֹר שְׂדֵי, בֵּין מְלֹאכֵי שָׁמַיִם;
בְּסוּד חֲבִיּוֹן, בְּצֹל עֲלִיּוֹן,
בְּעֶדֶן יִשְׁכּוֹנוּ, וְשֵׁם יַחַד יִתְלוּנְנוּ,
בְּכַמּוֹן וְנִקְצָח, נְחַבְטוּ עַל הָאֲדָמָה,
אֶךְ מִנְעִימוֹת נִצָּח, בְּטוֹב יִשְׁבְּעוּ שְׁמָחָה. —

מִבֵּין מַפְלְשֵׁי עֵבִים, עָלָה הַנְּרָח,
וּלְמַלּוּנֵי הַלְּבָתִּי, עָלוּ וְשָׁמַח,
שְׁלוֹת שְׁלוֹם, גַּם בְּהָלוֹם,
עַל מִטְּתִי, מְצֹאתִי.
בְּחִלּוּמֵי קוֹל דְּשִׁים אֵל אֲנִי הַגִּיעַ,
וּבְכַנּוֹר הַלְּחָשִׁים, רוּחֵי הַרְגִיעַ. —

צָרֵי נַחְמָה — — לְקָשֵׁי יוֹמָם

אם אַרְאֶה, כְּסִיל בְּנֶה, כָּל מוֹסֵר וְדַעַת,
בְּכָל יָפִי, תַּת דְּפִי, בְּכָל שָׁלֵם מִנְדַּעַת,
בְּאֵל יָשִׁים, חֲכָם חֲרָשִׁים, אֲשֶׁר נִפְשׁוּ נִבְנַעַת,
וַיִּמַּד עֲרֵד, לְפִי אֲרָד, הַזִּקְקוֹן וְהַמִּנְבָּעַת: —
אִישׁ בְּנֶה, אֲמָאָם אֲבֹהֶה, כַּחֲמוֹר נוֹשֵׂא מִרְדַּעַת,
בְּנִפְשׁ מָרָה, אֲחֲרָיו אֲקָרָא: "לִרְק מִדַּעַת, תִּמַּר דַּעַת!"

אֵד אִם אֲבִיט, מִשְׁחָק לְפִיד, וּלְכָל הוֹוֹת מִסְכֵּן עָנִי,
בְּעַל מִדַּעִים, לְבוּשׁ קָרְעִים, מִבְּלִי אֲהֵל תַּחֲכֵמוֹנִי,
וַנְּבוֹן לַחֲשׁ, יִשְׂדֵּךְ נַחֲשׁ, דַּאֲנַת רָעַב כַּצִּפְעָנִי,
אִז אֲנַחֵם: "אִישׁ חֲסֵר לְחָם! מוֹצֵץ לְעֵנַת צוּף הָעָנִי,
"בְּנֶה לָּאֵל! אֵל תִּבְהַל! חֲנוּר אֲפוֹד הַשְּׁלֹנִי,
"מִחֲצַר רָעַב, אֵל דִּי זָהַב, יִנְהַל אוֹתָךְ אֵל קַדְמוֹנִי,
"גַּם כָּל חֲנָא, גַּם כָּל דַּאֲנָה, סוּפָה אֵל יִם הָאֲחֲרוֹנִי. —

חֹשֵׁי הָאָרְכִי

חֹשֵׁי אָרְכִי, אֵד יְדֵי קָצְרוֹ,
כִּי תַחַת זָהַב חֲכָמָה אֲצָרוֹ,
חֲכָמָה מָה לָּמוֹ לְעַם הַכְּנַעֲנִים,
אֲשֶׁר בְּתוֹכָם אֲשַׁב, חֲלָקָם בְּתִיִּים,
עֲצַת נִפְשָׁם לְהַתְעַנֵּג עַל מִשְׁתַּח שְׂמָנִים,
וְתֵאָנְתִי לְלִמּוֹד עָרַב בְּקָר וּצְהָרִים.

רַעְיוֹנֵי שָׁחַר

ביום הובל לקברות ידיד נפשי הקצין התורני מו"ה אהרן אדלער
ז"ל וידם אהרן ביום עשק ל'פ בא, דרך הנשר בשמים ל"פ"ק

העולם ים זועף, המנות בנֶשֶׁר,
אֲשֶׁר יוֹלִיךְ אוֹתְנוּ אֶל חוֹף הַמְּנוּחָה;
תִּשָּׂאֵר הַגּוֹיָה, בְּעֶפְרָה, בַּשּׁוּחָה,
וְלִמְרוֹמִים תִּדְאָה הַנְּשָׁמָה בַּנֶּשֶׁר. —
מִי נָה הַחֶכֶם יוֹדֵעַ הַפֶּשֶׁר,
אִיךְ אֵלֶּה הַרְגָבִים שְׁנִית יִדְבְּקוּ?
לְעֲצָמוֹת הַיְבֻשּׁוֹת חַיִּים יוֹרְקוּ
וְהַגּוֹיָה וְהַנְּשָׁמָה יִחְפְּרוּ בַּקֶּשֶׁר?
מִי כִּהְחָכֶם רָזֵי עוֹלָם יוֹדֵעַ?
אֵיפּוֹא אֶלְפֵי רַבָּבוֹת הַנְּשָׁמוֹת אֲשֶׁר הָיוּ?
נְעֻלְמָה מַעֲזֵן שְׂרֵשֶׁרֶת הַבְּרִיאָה,
צְפוּנָה מִשְׁכָּל, וּמַדְעַת פְּלִיאָה;
הַלֵּב בַּק וְאֲמִין: "יַחְיוּ אֲשֶׁר חָיוּ,
"עַת מִשְׁתַּקִּים אֶרְצָה טַל חַיִּים נוֹבֵעַ." — —

ע ל י ב כ א י ם

בעת נאספו נדיבי עמנו וארצנו, להתאכל על מות שני שרים
הגדולים מחורי הארץ, אשר מתו בירח אחד, זה אחד זה, שם האחד
Gróf Széchenyi István מרעהו *Palóczy László* ואחות מרעהו
(נכתב בחדש סיון תרכ"א ע"מ יתד וש"ת)

שָׂאוּ קִנְיָהּ בְּכָל פְּנֵיהָ. בְּאַרְץ הַיַּגְנָרְיָה.
שְׁנֵי בְרוּשִׁים, מְשֻׁרְשִׁים. וְהַמְּנֹת יָרִיעַ.
בְּתַקְרָה עֹז, בְּשִׁנְיָה זֹאת. שְׁנֵי אֲרָזִים הַבְּקִיעַ.
פְּלָצִי וְשִׁטְשֵׁנִי. זֶה אֶחָד וְזֶה שֵׁנִי.
מָתִי תִּבְלַע, עֲטוּ אֶכְלֵ. בְּיוֹם נִפְלוּ הַשָּׂרִים.
בְּרוּב הַזֶּדֶם, בְּכָל מְאֹדָם. לְטוֹב אֲרָצָם נְאֻמְרוּם.
לְהוֹר דּוֹרִים, שְׁנֵי חוֹרִים. בְּפִי עַמָּם נִזְכָּרִים.
פְּלָצִי וְגו'

עֲנֵי עַמָּם, בְּלֵב חֶמֶם. וְרוּחַ מֵר, בְּעֵת רָאוּ.
לְהוֹשִׁיעֵם, בְּכָל יְגִיעֵם. לֹא רָפוּ וְלֹא לָאוּ.
בְּכָל אֲמָצָם, לְטוֹב אֲרָצָם. לְאַרְץ טוֹב לֹא בָאוּ.
פְּלָצִי וְגו'

וְיִשְׂרָאֵל, יָבוּ לְאֵל. הֵגֵם נְפוּץ, בְּכָל אֲרָצוֹת.
בְּעֵת הַמְּלָחָה, לְיוֹם גְּאֻלָּהּ. יִצְפָּה, וְלִקְוִים פְּרָצוֹת.
וְאֶתְבַּהֲוּ וְעִזְרָהוּ. שָׁמוּ יִזְכִּיר בְּכָל תְּפֻצוֹת.
פְּלָצִי וְגו'

נְדוּד לְבָבָם, בְּכָל מְסַבְבָּם. יַחְזֹק אֵל, גְּדֹל כַּחַ.
יְמֵי גְרוּת, יִשׁוּ לְחֵרוֹת. מִנְּבֶשׂ אֵז מִי נַח.
בְּכָל פְּלִכִים, הָיוּ אַחִים. וְאֵז תִּמְצָאוּ מְנוּחַ.
בְּפְלָצִי וְשִׁטְשֵׁנִי. — לְאֵל עַבְדּוֹ, וְלֹא לְשֵׁנִי. —

תַּעֲלָמוֹת לִבָּב

העתקתי בשנת תר"ו משיר הנכתב בלשון הונגרית במכתב העתי
Életképek.

בְּחֲלִי בְּלָקַת יוֹם כִּי נִחְלִיתִי,
מְזוֹר וּתְעֵלָה רְעִי בִּקְשׁוֹ;
מֵעֲצָבִי חֲלִי מֵהַר נִרְפָּאתִי,
מֵהַר הַחֲלָצוֹ עֲצָמִי עֲשׂוּהוּ,
כִּי עֲשָׂבִי מְזוֹר הָרִים יִצְמִיחוּ,
וְגַם אֶל מַחְלָתִי תְעֵלָה הַפְּרִיחוּ. —

אֲלֵלִי רְעִי! נִחְלִיתִי גַם עִתָּה,
אִם גַּם אֶתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל מִשְׁעַנְתִּי,
פֶּשַׁע רַק בֵּינִי וּבֵין נִרְבַּתִּי שְׂאוֹל מִפֶּה,
אִם גַּם עָבִיתִי כְּשִׁיתִי שְׂמֵנְתִי,
אֲנִי לְמִרְאָה עֵינֵיכֶם בְּרִיא וְאוֹלָם,
אֵךְ שִׁבְרוּ תַחְתִּי שְׁלִבִי הַסֵּלָם. —

חַיִּים בַּחוּץ, בְּבֵית פְּמֹנֶת,
לִבִּי כִּי דָוִי רוּחִי חֲבָלָה;
שְׂמֵמִית הַמְּכָאוֹב בְּחֻדְרֵי יוֹשְׁבֵת,
לֹא יִבְרִיחוּהָ כָּל רַפְּאוֹת תְּעֵלָה,
שׂוֹא תִבְקָשׁוּ בְּהָרִים צָרִי לְמַחְלָתִי,
רַב בְּאַרְץ רַפְּאִים אֲמָצָא רַפּוּאתִי. —

”מה זאת מה הנה?” בי אל תאיצו
שָׁמַמִּית הַמְּכָאֹב בְּחֶדְרֵי יוֹשְׁבֵת,
תֶּאֱרֹג קוֹרֵיָהּ — דְּמִי יִמְצֵוּ,
צַפְעוֹנֵי הַזְּמַן — וְבוֹכֵי הַמְּנֹת —
מְכָאֹבֵי לִבִּי רַק אֲזוּ יִגְדְּעוּ,
בַּעַת בְּרִיחֵי הַשְּׂאוֹל יַחַד יִגְדְּעוּ,
אֲזוּ שְׁפֹתוֹת דּוֹמְנָה גַם לִי יִקְרְעוּ. —

בְּחֶלּוֹמֵי

(נכתב בשנת ת”ר”ז ונדפס בכ”י מחברת עשירית צד 88)

נָעַר חֶלְדֵי חֶלֶף הַלֶּךְ. אֲמַצְאָהוּ רַק בְּמִשְׁכִּיטֵי,
חֲזוֹן לַיִל רַק יִרְאֵנִי. שְׁנוֹת תּוֹשָׁנָה אֲשֶׁר קִוִּיתִי,
עֵינֵי נִגְרָה עַל קֶשֶׁה יוֹמֵי. אִיפֹה תִדְמָה? שָׁם בְּחֶלּוֹמֵי,
שְׂרִיגֵי חַיֵּי עֵת הַנְּצוּ. כָּל מְגִדֵי נַעַם אָרִיתִי,
שָׁלַח יָדוֹ בָּם הָעֵמֶל. וְהֵנָּה לְעֵנָה רַק מְצִיתִי,
חֶלְלוּ בְרִיתֶם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵי. נַחַם אֵינִי? שָׁם בְּחֶלּוֹמֵי,
שְׂאוֹל וְאֶבְדּוֹן בְּרִית בְּרִתּוֹ. בְּלֶם יַחַד בִּי חָבְרוּ
אוֹו אָרְבוּ לְזֹאת אֶחְבְּתִי. לְבַבְת עֵינֵי פֶה פָּעְרוּ,
נִפְשֵׁי! נִפְשֵׁי! הֲכִי תִקְסוּמֵי? בְּעֵלֵת אוֹבֵד, שָׁם בְּחֶלּוֹמֵי,
לְשֶׁאֶחְבֶּה נִפְשֵׁי אֵן תִּשְׁכּוֹנֵי? אֵנָּה אֶבְקֶשׁ עֶקֶב פְּעֻמֶיךָ?
רַגְבִי עָפָר יִצוּעֵי כְבוֹדֶךָ. הָעוֹד לֹא אֶרְאֶה הוֹד פְּנִיךָ?
דּוֹמֵי נִפְשֵׁי אֵל תַּחּוּמֵי! הִיא תִשְׁיַחֲנֵי — שָׁם בְּחֶלּוֹמֵי,
מְדוֹן וְרִיב בְּעִיר בִּי אֶרְאֶה. יַחַד נִפְשֵׁי בִי תִשְׁתַּפֵּךְ,
מְרָמָה וְכָנֹב שָׁם יֶאֱרֹבוּ. גַּם שׁוֹט לְשׁוֹן בְּהִי יִתְהַפֵּךְ,
שְׁלֹמֶה אֵינִי אֵנָּה שְׁלוֹמֵי? אֲמַצְאָהוּ — שָׁם בְּחֶלּוֹמֵי.

עֲפֹלָה נַפְשִׁי מִעֲמַל יוֹמָם. כִּי בַצַּפּוֹר צוֹד צְדוּנִי,
נִקְלַע עֲצָבִי רַק מִשְׁכְּבִי. יְצוּעֵי עַרְשִׁי הֵם יְנַחֲמוּנִי;
מַה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי? הוֹמִי! חַיִּי רוֹחֵד — שָׁם בַּחֲלוּמֵי.

גּוֹאֵל חַיִּי בֵּל אֱלוֹנָה. כִּי כְּתִבְתָּ עָלַי מְרוֹרוֹת,
פָּגַעֵי הָאֶסוֹן יִרְדְּפוּנִי. יִכְרוּ סָבִיב לִי מִהַמּוֹרוֹת,
אִם יַעֲקוּ חַוּוֹת יוֹמֵי. אִזּוֹ אֲבַלְיָנָה — שָׁם בַּחֲלוּמֵי. —

וְאִזּוֹ גַם אִזּוֹ בְּיוֹם בּוֹא חֲלִיפְתִּי. גּוֹאֵל חַיִּי אֵל תַּעֲבֹבֵנִי,
אֶסוֹן וְשִׁשׁוֹן וְשִׁאֲלוֹ חֶלְקָם. יִחַצּוּ גַם הַמֵּת — הַגֵּנִי,
גּוֹי יָשׁוּב אֵל מְקוּמֵי — וְנַפְשִׁי תַחֲיָה — שָׁם בַּחֲלוּמֵי. —

קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים

(נכתב בשנת תר"ל)

בימי עניי וחלויי. מות חשקה נפשי,
ואל צוה ממרומיו. לא תצא חפשי. —

לְנַחֲלָה לֹא בָאתִי. גַם לֹא לְמִנוּחָה,
נִחַלְתִּי קִבְרִי. מִנוּחְתִּי שׁוּחָה. —
יָמֵי כְּצֹל נְטוּי. בְּלִבִּי אִשׁ קְדוּחָה,
אֵין מְתוּם בְּבִשְׂרִי. רַק סְחִי וּסְרוּחָה. —
יָד אֵל מִמְרוּמִים. בְּאֶכְפֶּה בִּי שְׁלוּחָה,
שִׁבְטוֹ עַל גּוֹי. מִי יַעֲלֶה אֲרוּכָה?
עַל עַרְשִׁי אֲשַׁכֵּב. בְּאֶלְמָה שְׁכוּחָה,
גַם נִחַר גְּרוּנִי. פְּרָאשׁ עֲגֹלָה טְבוּחָה. —
לֹא אֵירָא מְוֹת. מִרָאשׁ לִי עֲרוּכָה,
אֲצֵא לְקִרְאָתָהּ כְּאֵל בְּלָה נְסוּכָה. —

הצִלַחַת בֵּיתִי. שְׁרוּפָה בָּאֵשׁ כְּסוּחָה,
בְּלִבִּי הִדְאָנָה. כְּנָחַשׁ כְּרוּכָה. —
אִיךָ אָרִים רֵאשִׁי. בְּרוּחֵי הַנְּמוּכָה,
אִם אֶכְלִי לַחֲמִי. כְּשֶׁתָּם בִּי דְרוּכָה. —
הֵב כֶּסֶף הִכָּה! צוּעְקִים בְּיַד פְּתוּחָה,
וְכֶסֶת מִשְׁכְּבִי. מְנוּשִׁים הַפּוּכָה. —
מֵדֶת עֵמֶל חַיִּי. מֵאֶרֶץ אֲרוּכָה.
גַּם בְּנֵדִי יִחַבְּלוּ. שׁוֹמְרֵי הַמְּלוּכָה. —
וְאִין מִכְּנֵה יָדוֹ. לְאִישׁ נִפְשׁוֹ נְשׁוּכָה,
מֵעַקְרֵב הַזְּמַן. נִחְשָׁב כְּסוּחָה. —
גַּם אֲנִשִּׁי בְּרִיתִי, בְּסֵם נִפְשִׁי כְּסוּחָה,
כֹּל עֲזָרָם בְּעֵת צָר: "טוֹבִים יְבָרְכֻךָ." —
לִיתוּמִי יִתְּנוּ. מְזוּן וְאֲרוּחָה
יִתְּנוּ גַם רַחֲמִים. לְאִשְׁתִּי הַכְּרוּכָה. —
אוֹלָם בְּעוֹד עֵינֵי. בְּאוֹר חַיִּים זְרוּחָה,
לָהֶם נִחְשָׁבְתִי. כְּעֵנָה בְּלִי הַפּוּכָה. —
כְּצִנְצֻנֶת שְׂכוּרָה. בְּיַד לֹא לְקוּחָה,
אִין הוֹרֵשׁ לְנִפְשִׁי. מִשְׁלוֹם וְנוּחָה. —
שְׂרִי! אֲשֶׁר חָמְסָךָ. עַל רֵאשִׁי שְׂפּוּכָה,
אָנָּה הַעֲלֵנִי! עִמָּךְ אָנוּחָה!
חַנוּן בְּמֵרוּמִים! כִּפִּי לָךְ שְׂטוּחָה,
נְאֻלֵנִי! נִפְשִׁי אַחֲרֶיךָ מְשׁוּכָה. —
יִקַּח הַמָּוֶת. רוּחֵי הַמְּעוּכָה,
בְּצוּר חֲרָבוֹ אֲשֶׁר לֹא. בְּשֶׁמֶן מְשׁוּחָה. —
נִחְלָה מְנַעֶתָּ מְנִי, תָּן מְנוּחָה!
"נִחְלָתִי הִבֵּר, מְנוּחָתִי שׁוּחָה." —

תַּאֲוַת אֱלֹהִים

(נכתב בעיר *Neusohl* בשנת ת"ר"י וגרפס בככבי יצחק מחברת יו')

לְאֵל חַיִּי נַפְשִׁי צְמָאָה,
כִּי מָתִי תִבֵּל בִּי בְּגֵדוֹ;
קִצְתִּי בְּאַהֲבָתְךָ כִּי טָמְאָה,
לָבֵן יַחַד מִנִּי נָדוּ. —
אֵלֵי רַעִי אֵל תַּעֲוֹבֵנִי,
שִׁפְטָה בִּינִיָּהֶם וּבִינִי. —

מִמִּשְׁכְּבֵי עֵת אֶקוּמָה,
מָדוּן וְרִיב אֲוִנִי שִׁמְעֵת;
גַּם בְּלִילָה אֲיִן לִי תִנּוּמָה,
מִקּוֹל עֲלוֹקָה הַמְרַשָּׁעֵת: —
עֲפֹלָה נַפְשִׁי, אֵלֵי פְדֵנִי,
מְנוּחַת בְּטַח הַשְּׂכִיבֵנִי!

רַק לַמִּסְחָר, רַק לַקְּנָן,
אֲנָשִׁי סְבִיבוֹתַי יֶאֱרֹבוּ;
לְצַבּוֹר כֶּסֶף עַל כָּל עֲנָן,
כָּל הַיּוֹם תִּמְיֵד יַחֲשׁוּבוּ. —
וְאֲנִי בַעַר — גַּם אֲיִן שֵׁנִי,
כָּל מִסְחָרֵי — אִם תִּחַבְּמֵנִי. —

הֵא וְגַם אֶהְבֵּי וְאֲנָשִׁי בֵּיתִי,
כְּצַר יִלְטְשׁוּ לִי עֵינֵיהֶם;
גַּם יִקְרְאוּנִי כְּסִיל וּפְתִי,
כִּי לֹא אֶלְחֶם בְּמִלְחַמוֹתֵיהֶם. —

אוֹצֵר חֶכְמָה הוּא מְמוֹנִי,
אוֹתוֹ אֶחֱפֵשׁ בַּחֲדָר מְלוֹנִי. —

כָּל הַיּוֹם תָּמִיד תִּאָּנְתִי
הַתְּלוֹנֵן בְּשֵׁבֶת תַּחֲמֹנִית;
אִיֵּה אֵיפֹה בַת תִּקְנֹתִי!
רַמְתִּי נִצָּאָה אֲדַמֹּנִית!
חֲגוּרֵת שַׁעַר מַעֲטָף הוֹדִי,
עֲגָלִי מִרְבֵּק אֲנָשֵׁי סוּדִי. —

קִרְיָה הוֹמְיָה מְקוֹם מוֹשְׁבֵי,
מְלֹאֵת אֲדָם, אֵךְ אֵין נֶבֶר;
אֵל מִי אֲנִיד תִּאָּנֹת לְבָבִי,
רְחִקוּ מִנִּי בְּנֵי שֵׁם וְעֶבֶר: —
אֵין מִבֵּין שְׁפֵת קֹדֶשׁ לְשׁוֹנִי,
וְלוֹ אֲשִׁיר עַד נַחַר גְּרוֹנִי. —

נֹתֵן לְבַל דֵּי מְחִיָּתוֹ,
מוֹל מִשְׁפָּטָה בַל אֶתְאוּנִי,
מוֹל כָּל רָע גַּם טוֹב לְעַמָּתוֹ,
עֹמֵד אֶתְהַוֶּה, בְּךָ אֶתְלוֹנִי,
יִרְחִקוּ כָלֶם, אִם תִּקְרַבְנִי,
גְּדָדִים שְׁבַעְתִּי — קִרְא הַנְּנִי!

בְּחָצֵי הַלַּיְלָה

(נעתק משירי המליץ האשכנזי *Rückert* ונדפס בכ"י כ"ט צד 60)

בְּחָצֵי הַלַּיְלָה,
עַל מְשַׁמְרֹתַי שׁוּמִם עֲמַדְתִּי,
בְּצַפּוֹר עַל נֶגַע בּוֹדַד שְׁקַדְתִּי,
כִּכְבֵּ לֹא יִהְיֶה לִי גִרְעָדְתִי. — בְּחָצֵי הַלַּיְלָה.

בְּחָצֵי הַלַּיְלָה,
בְּעִמְקֵי עֲשֵׂתְנוֹתַי שֵׁם הַשְּׂבָתִי,
בְּאֶפֶל יִשְׁבּוֹן כָּל זֹאת אֲהַבְתִּי,
הָאֵמְצָא נַחֵם אֵצֶל אֵיבְתִי? — בְּחָצֵי הַלַּיְלָה.

בְּחָצֵי הַלַּיְלָה,
קוֹל הוֹלֵם פֶּעַם בְּלִבִּי שָׁמַעְתִּי,
נֹאד הַדְּמָעוֹת טָרֵם קָרַעְתִּי,
בְּנַפְשִׁי עֲצוּרָה אֵשׁ לֹא יִדְעֵתִי. — בְּחָצֵי הַלַּיְלָה.

בְּחָצֵי הַלַּיְלָה,
עָרְשִׁי שְׂדֵה קִרְבוֹתַי שֵׁם נִלְחַמְתִּי,
עִם צָבָא הָעֶמֶל — אֵךְ נִפְעַמְתִּי,
לְלַחֹם נִגְדוֹ, הֵה! לֹא עֲצַמְתִּי. — בְּחָצֵי הַלַּיְלָה.

בְּחָצֵי הַלַּיְלָה,
מַחְסֵי וְעוֹי בְּאֲדָנֵי שֵׁתִי,
יִשְׁמֹר כָּל צְעָדֵי בְּטָרֵם מִתִּי,
רוּחִי וְנַפְשִׁי בְּיָדוֹ נִתְתִּי. — בְּחָצֵי הַלַּיְלָה.

כָּלוּ כִלְיוֹתַי בְּחִיקַי

(בימי חל"י בשנת תושיע לְשָׁשׁ ועשה צדק לפ"ק)

שְׁאֵלוּנִי רְעִי, מַה זֶה חֲלִיתִי,
בַּעַת רְאוּ כִי מִי מְזוֹר שְׁתִיתִי,
וּכְשֶׁכּוֹר תַּעֲהָ בַחֲוִץ נְעִיתִי;
כִּנְי טוֹבִים, שְׁמַנְתִּי עֲבִיתִי,
אֶדְרָשׁ רֶשֶׁת מְזוֹרָה לְרַגְלִי רְאִיתִי,
זוֹבוֹי מִוֹת יֹאכְלוּ מִבְּצֻקִי: —
כָּלוּ כִלְיוֹתַי בְּחִיקִי!"

מְזוֹרָה הָרֶשֶׁת, בְּלִבִּי יִדְעִתִי,
אֲדַע גַּם זֹאת, כִּי הִרְבֵּה פִשְׁעֵתִי,
מִימֵי נְעוּרֵי עֻוִיתִי, רִשְׁעֵתִי,
סוּפָה אֶקְצוֹר, כִּי רוּחַ זָרַעִתִי,
כִּי לַעֲצַת יִצְרֵי תָמִיד שְׁמַעִתִי,
כַּאֲשֶׁר עֵינִי וּלְבָבִי שְׁאֵלוּ: —
בְּחִיקִי כִלְיוֹתַי כָּלוּ!"

עֲוֹנוֹתַי רַבִּים, לֹא אֲדַע סְפָרוֹת,
צָדְקוֹ מִשְׁפָּטֵי אֱלֹהִים, בְּכַתְּבוּ לִי מְרֻדוֹת;
הַמֶּרְתִּי עֵינִי כְבוֹדוֹ הַטְּהָרוֹת,
אוֹלָם גַּם חֲסָדָיו רַבּוֹ מִסְפָּרוֹת,
יְדוּ תַעֲלֵנִי מִהַמְּהָמְרוֹת; —
לוֹ בַעֲבוּר אִשְׁתִּי כְּנִי וּבְנוֹתַי: —
בְּחִיקִי כָלוּ כִלְיוֹתַי!"

בְּרַחֲמֵי יְרֵאָנִי, בְּחֶסֶדְךָ בְּטַחָתִי,
מִבְּטָן אִמִּי עָלִיו גִּסְמִכְתִּי,
עֹזר בַּצָּר לִי, גַּת פִּי פִּתְחָתִי,
וּמֵרַת בְּנוֹרֵי בִידֵי לְקַחְתִּי,
וְעַל קִיר יְשׁוּעָתוֹ יְתַדֵּי תַמְכָּתִי,
עוֹד גּוֹאֲלִי חַי הַאֲמַרְנָה עֲצֻמוֹתַי : —
"אֲחִיָּה וְתַעֲלוּזָה בְּלִיּוֹתַי !"

בְּרַחֲם אָב עַל בְּנָיו, רַחֵם יְרַחֲמֵנִי,
הוּא רוֹפֵא נְאֻמָּן, בְּרַחֲמֵן וְאֵין שְׁנֵי,
מִמְצוּקוֹת נַפְשִׁי עָלָה יַעֲלֵנִי ;
יִסֹּד יִסְרֵנִי, וְלִמּוֹת לֹא יִתַּנְּנִי,
צְרוּפָה אֲמַרְתּוֹ, בְּכֶסֶף יִצְרַפְנִי, —
אֲשַׁמּוּר תּוֹרְתוֹ אֲדַרְשְׁנָה כָּל יְמוֹתַי,
"יַחֲיֵנִי וְתַגְלִנָּה בְּלִיּוֹתַי." —

כְּעֶבֶד נִרְצָע אֲזִנוּ בְּדָלָת,
לְעוֹלָם אֲעַבְדֶּנּוּ, בְּנַפֶּשׁ סוֹבְלָת,
אֲנִיד צְדָקָתוֹ, לְנוֹחֲלֵי אֵוֶלָת,
אֲשֶׁר רוּחָם דְּבָרֵי תּוֹרַתְךָ גַּעֲלָת,
וּרְגָלָם בְּדַרְכֵי הַחַיִּים כִּשְׁלָת, —
רַפְּאֵנִי עַד אוֹכַל תִּקַּן עוֹתוֹתַי,
וְעַד אֲמַלֵּא שְׁנוֹתַי, תַּעֲלוּזָה בְּלִיּוֹתַי,
וְלִשְׁמֶךָ רַק אֲשִׁיר בְּזִמְרֹתַי,
לְמַנְצַח בְּנִינֹתַי !

וְאֲנִי תָמִיד אֵיחָל

(בימי חל"י בשנת תר"ל)

נְחַלְתִּי, סָר מְנִי פָחִי, לְלִשׁוֹנִי מְדַבֵּק מִלְקַחֵי,
דָּם עֲרַבְךָ יִדְפּוֹק עַל מַחֵי, מִה תִּהְיֶה נִפְשִׁי וְתִשְׁתַּוְּחָחִי,
הוֹחִילִי! אֱלֹהִים יַעֲנֵנִי, לְאוֹר בְּאוֹר חַיִּים, וּמִלְטָנִי.

עֲרַבְךָ יִסְבּוּ בְּמַעֲרָצָה, דָּם לְבָבִי עַל קִרְיִי נִמְצָה,
וַיְהִי אֵךְ יֵצֵא וְצֵא, חַיֵּת יְדֵי לֹא אֶמְצָא;
וּבְכָל זֹאת קוֹל דוֹפֵק בְּלִבִּי, אֱלֹהִים יִשׁוּעַתְּךָ יָבִיא.

חֲסָדוֹ עַל עַרְשֵׁי יִסְעָדֵנִי, הוּא רוֹפֵא נַאֲמָן וְאֵין שֵׁנִי,
לֹא אֵיחָל וְלוֹ גַם יִקְטְלֵנִי, מְבוֹר וְעֲלֵנִי יַחֲיֵנִי;
הוּא אֲדוֹנִי, הוּא יִתֵּן לִי דְרוֹר, יִשְׁלַח לִי יְדוֹ מִתְּחוּר.

עַל יְמִינִי אֲשֵׁתִי הִצָּנְהָ, בְּפָנֶיהָ רַחֵם וּדְאָנָה,
אֲשֵׁתִי הִרְבָּה, הִעֲנוּגָהּ, וּבְנֵי בְּבִקְלָהּ וְחִנּוּא;
וְאֲחֵי וְאֲחֵיוֹתַי בְּמִרְחָקִים, וְאֲבוֹתַי לְבִשׁוּרָה מְחַפְּסִים.

וּבְכֹאבִי נִחְמַתִּי, כִּי עוֹד חַי בְּקִרְבִּי תִקְוֹתַי,
לְתִשׁוּעַת אֵל צְפִינָתִי, אֲשֶׁר הָיָה תָמִיד בְּעוֹרְתַי,
בְּרֹאשֵׁי וּלְבָבִי אֵשׁ קְדוּחָהּ, תִּלְהַט, אֵךְ נִפְשִׁי בְּטוּחָהּ.

לְרַגְלֵי מוֹעֲקָהּ, מִשְׁטוּחַ, אוֹלָם בְּלִבִּי מְנוּחַ,
הָאוֹמֵר לְאַסּוּרִים פָּקַח קַח, יַחְלִיף וְחִדֵּשׁ לִי כַח;
מְעוֹנֵי לְיִסְרָנִי לֹא אֶנָּה, אֵךְ גַּם בְּרַבְתּוֹ שֵׁם צְוָה.

בְּעַד חֲלוֹן בֵּיתִי יִשְׁקִיפוּ. מִלְּאֲכֵי רַחֲמִים וְיִטְיִפוּ.
לִי רְסִיסי יֵשַׁע, יִרְעִיפוּ. בְּעֵת חַגִּים וּמוֹעֲדִים יִקְיִפוּ;
מִכְּלַת בֵּיתִי — מִחֲסוּרֵי. לֹא אִירָא אֵל יִשְׁעֵי אוֹרֵי. —

הוא יִסְלַח לְפִשְׁעֵי וְעוֹנֵי. וְלֹא יָשִׁיב אֵל חִיקֵי אוֹנֵי.
בְּעֵת יִאֲרִיכוּ בְּדֵי יְגוֹנֵי. וְיִרְאוּ בְּזוּיוֹת מְעוֹנֵי;
עַת בְּעֲצָמֵי רֶתֶת וְחִלְחֻלָּה. חֲסְדוֹ לִי רַפְאוֹת וְתַעֲלָה.

הוא בָּאֵב נְאֻמָּן הוֹכִיחַנִי. בְּאַהֲבָתוֹ יִסוּר יִסְרֵנִי.
בְּחֻמְלָתוֹ יָשׁוּב יִרְפְּאֵנִי. וְעוֹד תִּצְהַל מִגִּיל לֵב עֵינֵי.
וְאִז אִם אֶעֱמוֹד עַל בְּמוֹתַי. בְּרִנָּה תִּבְעֶנָה שְׁפָתוֹתַי. —
לְמַנְצַח בְּנִינּוֹתַי!

אֲנִקַּת לְבָבִי בִּימֵי רָעָה

(נכתב בעש"ת לא לתר לחיים לפ"ק)

לוּ כָּל מִלְכֵי מוֹרָח מְעַרְב. אֲשַׁכַּר לָךְ יְבִיאוּ.
לָךְ רַח מִנְחַת רַחֲשֵׁי תַעֲרַב. שְׁפָתַי לָךְ יְבִיעוּ;
אוֹיֵב נַפְשִׁי יֵשֵׁב בְּמֵאֲרָב. מִתְחַבֵּא בֵּין צְלָעַי;
יִזְרִי! יִזְרִי אוֹיֵב נַפְשִׁי. שְׂדֵי שָׂא עַל פִּשְׁעֵי!

לָךְ אֲשַׁתְּחִנֶּה לָךְ אֲכַרְעָה. מִשְׁפָּל מִצְבֵּי.
יִלְחָצוּ נַפְשֵׁי עָמָל תִּלְאָה. בְּעֵשֶׂב יִבֹּשׁ לְבָבִי;
אֲדַאֵג בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה. אֲדַאֵג מִחֲטָאתַי.
גּוֹאֵל חַיִּי! כִּפִּי שְׁטוּחוֹת. מִהֲרָה הִנֵּה בְּעוֹרְתַי!

לְחַבְּלֵי שֶׁקֶר הוּי נִמְשַׁכְתִּי. מַחְזוֹת שׁוֹא חַיֹּתִי
פִּי בְּזִמְרֹת זָר פִּתְחֹתִי. וּדְבַרְךָ נְשִׁיתִי ;
גְּרוֹת כְּבוֹדֵי רַק עָרַכְתִּי. וּמְדוֹרֹת תְּהַלֵּתִי ;
עַת כַּפְשָׁתָה כָּבֵה נִדְעָד. גֵּרְךָ בִּי נִשְׁמַתִּי.

עַל חוֹמַת אֲנֶךָ נִצַּבְתִּי. אָנוּכִי זֶה אֵלַי,
כָּל מְזֻמָּתִי כָּל מַחְשַׁבְתִּי. טוֹבִי, אֲשֶׁר־י, חֵי לִי ;
רִיבִי לֹא רִיב שְׂדֵי רַבְתִּי. בָּעַת קוֹלִי תְּרִימוֹתִי,
חֲנֹם אֲצַעֲקֶךָ. נַחַר גְּרוֹנֵי. וְאֹמֵר : חַלּוֹתִי ! —

חֲלִי כְּכֹד כְּשִׂדָּה קְרָבוֹת. עֲרָשִׁי — יַחְצוּב לְבִי,
כְּפוֹר וְקָרַח אֵשׁ לְהַבּוֹת. עוֹן עַקְבֵי בְּמִסְבִּי ;
אֵל יוֹדֵעַ הַמַּחְשָׁבוֹת. סֵלַח נָא לְכָל חַטָּאתִי,
בּוֹחֵן כְּלִיּוֹת ! צְרוּפָה טְהוֹרָה. אֲשִׁיב לָךְ נִשְׁמַתִּי !

כִּי אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהָב ד' יוֹכִיחַ

בימי חלוי בשנת מחלתי תאריך לפ"ק

אֶהְבֵּתִי לָךְ רַבָּה. אֵל יוֹשֵׁב בַּסֶּתֶר !
בְּלִבִּי זֹאת הַלֵּבָה. כַּחֲמֹץ עַל נֶתֶר,
וְלִמָּה חֵץ מִבֵּיתִי. בּוֹנֵנֶת עַל יֶתֶר,
לִמָּה זֶה כְּמִצְלָה. נַפְשֵׁי תִרְתִּיחַ ?
"כִּי אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהָב ד' יוֹכִיחַ !"

בְּכָל לִבִּי דְרִשְׁתִּיךָ. הַנֶּעֱלָם מְעִין,
טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ. מִמַּמְתַּקֵּי יוֹן,
אֲדַע כִּי זְלַתְךָ. פֶּדָה וְגוֹאֵל אֵיךְ,
וְלִמָּה זֶה עֲמַל חַיִּי. כִּי־רָדָן יָגִיחַ ?

כִּי וְגו'

גִּזְרֹתַי לְגִזְרִים. מִי יָמִים וּנְהַרְוֹת.
וְעַל כַּנְּפֵי הַנְּשָׁרִים. בְּשָׂרְב בַּמִּדְבָּרוֹת.
גְּאוּלְיָד נְשֵׂאתָ. נִהַגְתֶּם בְּאוֹר יִקְרוֹת:
וְלָמָּה רַב לְזַעְקוֹתַי. אֲנִידָה תִקְשִׁיחַ? כִּי וְגו'

דֹּמַמְתִּי בְּעַת שְׂרֵט. הָרוּפָא בְּשֵׁר גְּוִי
בְּעַת סְבִינוּ יָרֵד. אֶל מַעַמְקֵי כְּאֲבִי
זְמִיר יֵה עַל לְשׁוֹנִי. בְּעַת שְׂכַמִּי כְּלוּי.
הַפִּיטִי לְשֵׂאת מַעַמְסָה כְּצַחִיחַ. כִּי וְגו'

הַגִּינִי אֵשׁ פְּחָמוֹם. בְּלִבִּי תִבְעֶרָה.
צְנוּרֵי הַדְּמִיִּם. בְּעֵלְיוֹת הַמְּקַרְהִי.
וְגַם צִנָּה וְחַם יָחַד. גְּזֻרוֹנִי כְּמַגְרָה.
וּמַעֲי וּקְרָבִי נְעוּלִים בְּבָרִיחַ. כִּי וְגו'

וְאַחֲשׁוּב בְּכָל רָנַע. הֲלֹא עָתָה כָּא קָצִי
עַת בְּמַהֲלָמוֹת נָנַע. לְחֹדֶר לִבִּי פָּצְעִי.
אֲדָ שְׁלַח וַיּוֹצֵא. חִישׁ מִגּוֹ חֲצִי.
בְּטָנִי כְּמַפּוֹחַ. בֵּית כּוֹסֵי תִקְדִּיחַ. כִּי וְגו'

זֹרְקָה כָּל הַכְּפוּפִים. מָתִי תִקּוּמְמִנִי.
לִישׁוּעָתְךָ שְׂקוּפִים. עַפְעַפִּי וְעֵינִי.
הוּי נָם נִשְׁפָּה חֲשָׁקִי. וְחַשְׁדָּה יְשׁוּפְנִי.
שְׁמַשׁ רְפוּאָתִי. מָתִי לִי תִזְרִיחַ. כִּי וְגו'

הַשְׁבֵּתִי נְתִיבוֹתַי. מַעוּדֵי בַחַיִּים.
וְאַרְאֵה כִּי שְׂדוֹתַי. נִזְרָעִים בְּלֹאִים.
הַמִּדְּעָה וְהַמְּסַחֵר. כְּאֲבִי רַחִים.
מִחֲנוּ כַח מְתֵנִי. דִּבְךָ לְעַפְרָה וּפִיחַ. כִּי וְגו'

טַעַנְתִּי עַל שְׂכָמִי. מֵעַמַּסַּת כְּפָלָיִם.
בִּקֵּשׁ יוֹמָם לַחֲמִי. כְּסוֹחֵר עַל דְּרָכָיִם.
וְהַלְיָלָה עָשִׂיתִי. לִי כַצְהָרִים.
וְאוֹר תּוֹרָה וְחֻקָּמָה. בְּעַד חֲרָבֵי הַשָּׁנִיחַ. כִּי וַגּוֹ'

יָמֵי בֶן בְּרָחוּ. וְטוֹבָה לֹא רָאִיתִי.
בָּעֵת רָעִי שָׁמְחוּ. הַסְּפָרִים מִתִּי בְרִיתִי.
תַּת נֶפֶשׁ וְהִרְנָחָה. לְנַפְשִׁי בְּזִיתִי.
זָרַע הַכְּלָאִים. חֲרָלִים הַצְּמִיחַ. כִּי וַגּוֹ'

כָּהוּ כְבוֹת עֵינַי. עוֹד טָרַם וְקִנְיִתִי.
אֲנִי מְנוּד רֹאשׁ לְשִׁכְנִי. נִשְׁעַן עַל מִשְׁעַנְתִּי.
כְּאִישׁ נוֹפֵל צוֹלֵעַ. דְּרָכֵי הַסְּכָנִתִי.
וְכָל אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה. לִי לֹא יִצְלִיחַ. כִּי וַגּוֹ'

לוֹ בְּיַדִּי אֲחֻזְתִּי קָנָה מְדָה כְּסוֹחֵר.
וְעַל מִתְנֵי כִסְתִי. בְּקוֹנָה וּמוֹכֵר.
אוּרֵק צַל הַחֻקָּמָה. לוֹ הָיִיתִי בּוֹחֵר.
עָתָה לֹא הָיִיתִי. כְּאִישׁ צַל יְבָרִיחַ. כִּי וַגּוֹ'

מִשְׁנִיָּהֶם כְּאַחַד. לְחֻרְפָּתִי גִעְזוּבָתִי.
עִם סוֹחְרִים לֹא אֲחָד. כִּי דְרָכָם תַּעֲבֹתִי.
וּבְמוֹשֵׁב הַחֻקָּמִים. שְׁמִי לֹא כְתֻבָּתִי.
כָּל שִׂדְמוֹת חֲזִיתִי. הַצְּמִיחוּ סְפִיחַ. כִּי וַגּוֹ'

גָּבַל כְּעֵלָה בְּכֹאִים. גַּם רוּחִי גַם בְּשָׂרִי.
הֲרִימוּ תוֹלְעִים. פָּרְוִי עֲצֵי וְעֵקְרֵי.
לֹא כְּאַבְנִים כַּחֲוִי. וְלֹא אוֹנֵי כְּאַרִי.
כְּאוֹד עֵשֶׂן בְּנֵי בֵּיתִי. תָּמִיד אֲטָרִיחַ. כִּי וַגּוֹ'

סְגַלְתִּי יִקַּר כְּבוֹדִי עִם עֲזוֹן אֶהְבֵּתִי
לְלִשׁוֹן יְהוָה מְעוֹדִי וְזֹאת הִיא נַחֲמָתִי
הִיא עִתָּה תִסְעַדְנִי בַיּוֹם רָעָתִי
הִיא עוֹד עֵץ חַיִּיתִי שְׁנֵית תַּפְרִיחַ.
כִּי וַגּוֹ'

עֲמָה אֲשַׁתְּעֶשְׂעֵה אֹז בְּלִילוֹת הָעֵמֶל
עַת לְבִי גֹעַ בְּקִיקוּן אֲשֶׁר קָמַל
וְאִם אֵין אִישׁ עֲמָדִי עַל דְּאֲבוֹנֵי הָמֶל
אִם אֵין מִבְּלִיג כְּאֲבִי בְּלִשׁוֹן יְהוָה אֲשִׁיחַ.
כִּי וַגּוֹ'

פְּרוּשִׁים כְּסִפְת שְׁלוֹם הִירְיעוֹת לְעִמָּתִי
בְּהִקִּיץ וּבְחָלוֹם אִמְרַת אֵל עַל שְׁפָתִי
יִשְׁעִשׁוּנִי תִנְחוּמָיו וְלֹא אֶרְאֶה בְּרָעָתִי
כְּסִפִּי מְזוֹר סִפְרָיו לְכֹר רֹאשֵׁי אֲנִיחַ.
כִּי וַגּוֹ'

צַעֲקוֹתֵי נִגְדָד הֵלֹא זֶה שְׁנָה תְּמִימָה
עַל רֹאשֵׁי הַמֶּתֶדָּה הָעִירוֹת — וְאֶהְיֶמָה
וְתִמִּיד תִּשְׁמַע אֲזִנִּי רַק מוֹסֵר וּכְלִימָה
אֲחֵרֵי יִקְרָאוּ מְלֵא רַק שִׁיג לוֹ רַק שִׁיחַ.
כִּי וַגּוֹ'

קָרָאתִי וְאֵין עֲנָה כָּל רְעִי וּבְגוֹדִי
לְקוֹל שׁוֹעֵי אֵין פְּנָה מִרְחוֹק גְּעִמּוֹדִי
לִי מִן תִּנְחוּמֵיהֶם בְּאִמֵּר לֹא יִמְדוּ
אֲנִי בּוֹשָׁלִים אֲמַצְתִּי אֵךְ לִי אֵין מְרוּיחַ.
כִּי וַגּוֹ'

רֹאשֵׁי עָלִי כְּבֹד יִסְעַר בִּי סַרְעֵפִי
כְּמִכָּה בִּשְׂבָט דָּם יוֹל מֵאֵפִי
בְּזָהָב שִׁמְתִי כֶּסֶלִי וּמְאוֹם אֵין כְּכַפִּי
כּוֹאֵב וְעֵנִי כְּהוֹלָד יַחַף עַל צְחִיחַ.
כִּי וַגּוֹ'

שָׁמַע נָא קוֹל שׁוֹעֲתִי. שְׂדֵי! חַי בְּמְרוֹמִים,
רְאֵה מְלֶאֶת דְּמַעְתִּי. וּקְרָבִי הַחַוּמִים,
יִלְלֵת פּוֹם וַיִּנְשׂוּף, וְאַנְחַת לְבִי תֵאֱמֹר;
הַבְּלִיגָה כָּאֵב רוּחִי! שְׂאוֹן יָמִים מִשְׁפִּיחַ. כִּי וְגו'

הַתּוֹרֶתְךָ לְמַדְנִי. וְגַם כֹּה יִגְדְּלוֹן כְּנִי,
מִחֲטָאֵי טְהַרְנִי. וְעַד עַת אֲמַלֵּא שְׁנִי,
בְּתַמִּי אֶתְהַלֵּךְ. צִדְקֵי יִלְךְ לְפָנַי,
כְּמִי מַעֲיִנִי חֲסִדְךָ. בְּתַמִּי נִפְשֵׁי תַדִּיחַ;
לֹא אֶקְוֶן בְּתוֹכְהֶתְךָ. אִם אוֹתִי תוֹכִיחַ,
"כִּי אֵת אֲשֶׁר יֵאָהֵב אֲדוֹנִי יוֹכִיחַ." —

לְמָה זֶה חַיֵּשׁ

(נעתק משירי המליץ האשכנזי *Goethe*)

לְמָה זֶה חַיֵּשׁ מְנִי תִפְרֹד,
מְשׁוֹשׁ הַחַיִּים, טָרָם בּוֹא עַת?
תִּשְׁמוֹף מִהַר, כְּנַחַל וָרֵד,
עַל מוֹרֵד סְלָעִים יִלְפֹת?
לֹא תִשְׁמַע קוֹלִי הַמְּשׁוֹעַ:
"שָׁבָה נָא עוֹד אֵתִי, הַתְּמַהֲמָה!"
אֵל גַּם הַגְּדוֹל, רַחֵב יָדַיִם,
תִּשְׁתַּפְּכֵנִי תוֹצְאוֹת הַחַיִּים. —

שְׁבַשְׁתָּא כִּיּוֹן דְּעַל עַל *

מְנַדְבַת אִישׁ מִשְׁכִּיל, בְּדַרְכֵי צְנוּעַ,
שְׁבָעִים כֶּסֶף נָתַתִּי לְשֹׁכֵר הַבְּנָאִים,
לְהַסִּיר וַיּוּ, עֲשָׂרִים שָׁנָה עַל הַקִּיר קְבוּעַ,
מוֹל אַרְזוֹן בֵּית הַכְּנֶסֶת, לְמִכְשׁוֹל לֵב הַפְּתָאִים;
"מִמְזֻרְחָ שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאֵ שֵׁם ד'" מְהֵלְלֵ ל',
וּבְהִיכַל עֵדָה נִיאֲמְנָה, לְעֵין הַכֹּל "מְהֵלְלֵ ל'.

אוּלָם כִּפִּי אֶסְפּוֹק, שְׂוֹא עֲמָלִי שַׁחֲתִי,
שְׂוֹא כֶסֶף הָעֵדָה, לְבְנָאִים נָתַתִּי;
שְׁבַשְׁתָּא עַל עַל, וְאִם גַּם נִמְחַק מִקִּיר,
וַיּו זֶה כַּמְסַמֵּר יָרַד אֶל לֵב הָאֲנָשִׁים,
מִשֵּׁם לֹא יִסְרוּהוּ אוֹמְנֵי הַחֲרָשִׁים,
לֹא גַם אֶתֵּן לְשֹׁכְרֵם, כָּל זֶהב אֶרֶץ אוֹפִיר.

מְהֵלְלֵ ל' שֵׁם אֱלֹהִים, מֵרַב וּמִצְעִיר,
מְהֵלְלֵ ל' מִפְּשָׁעֵינוּ, בְּכָל בְּתֵי עִיר וְעִיר,
עֲשֵׂק יְהוֹלֵל הַכְּמִים, שְׁחֹק יְהוֹלֵל פְּתָאִים,
הוֹלֵלוֹת בְּלֵב בָּלָם, יְתֵהוּ לְלוֹ בְּמִשְׁנָעִים
דְּבָרוּ נָא הַמְזֻרִים! הֲלֹא אַתֶּם הַבְּנָאִים,
עוֹרְרוּ תָמִיד הָאֲנָשִׁים, לְהַסִּיר וַיּו מִקִּיר,
עֲקְרוּ תֵאֵנָה וְנֵאֵנָה מִלֵּב הָאָדָם וּמִלֵּאוּ,
"וְשֵׁם ד'" מְהֵלְלֵ ל' מִמְזֻרְחָ שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאֵ.

C נכתב בחדש תמוז תר"ח, ושם הנודב התורני מו"ה א. וו.
ברוין, נ"י, והכותב במכתב העתי *Neuzeit 1878. Nr. 35* לא ידע
מה נעשה, לכן כתב מה שכתב.

מפי עוללים ויונקים יסדת עז

ביום חנכת בית המדרש לנערי עיר מולדתי מיקלאש יע"א בשנת
תר"ו, אשר נהיה לשרפת אש ביום כ"ג ניסן תרל"ח

נוֹרָא בְּעֵלִיָּה! תְּהַלֵּה לָךְ יְאֹתָהּ,
מִצְבָּאוֹת שַׁחַק. יַחַד בְּרָאֵתָ —
בְּרִקִּים יְרוֹצְצֵי — הָרִים יִתְפּוֹצְצֵי,
אֲרָזִים יִשְׁבְּרוּ. גִּדְלֵ שִׁמְךָ יִפְאָרוּ; —
שִׁיחַ פִּינּוּ יִכּוֹן. לְפָנֶיךָ אֵל נוֹרָאוֹת,
”כִּי מִפִּי עוֹלִלִים וְיוֹנְקִים יִסְדַּת עֵז.”

נַחֲנוּ עִם נִחְלָתְךָ, כְּמִץ סָבִיב סַעְרָנוּ,
לְכָל קִצְוֵי הָאָרֶץ. כִּפְתֵי כְּפֹר נַפְוֹרָנוּ;
מִדְּחֵי אֵל דְּחֵי. מִסְּחֵי אֵל סְחֵי,
רַדְפָנוּ הַשְׁלֵכְנוּ. וְשִׁמְךָ לֹא שָׁכַחְנוּ; —
שִׁמְךָ לָנֶס לָנוּ, בְּחֶרֶדַת כָּל בִּלְחוֹת,
כִּי מִפִּי עוֹלִלִים וְיוֹנְקִים יִסְדַּת עֵז. —

וְגַם בְּעֵתוֹת הַרְוָחָהּ, מִמֶּךָ לֹא תַעֲיִנוּ
לֹא אֵל שְׁטִי כָּזָב, וְלַרְהָבִים פָּנִינוּ
בְּאַרְצוֹת הַתְּהַלְלָכְנוּ, מִגּוֹי אֵל גּוֹי גִּדְחָנוּ,
וּבְצַפּוֹן כְּמוֹ בְּדָרוֹם. יִדְךָ עָלֵינוּ תָרוֹם; —
אֵב אֵל בָּנֵינוּ יוֹדִיעַ, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ נִפְלְאוֹת,
כִּי מִפִּי עוֹלִלִים וְיוֹנְקִים יִסְדַּת עֵז. —

דְּבַר מֵרֵאשׁ דְּבַרְתָּ. בְּיַד נְבִיאֵי קְדוֹשִׁיךָ,
צַהַר תִּבְּל הָיָה. שֵׁם לְאוֹרְהָ חֲשִׁבָהּ,

מדורות אל דורות. תורתך להורות,
דברת צוית. אל עם זו אנית
לכן רוח חיינו. תורתך אל למושעות,
"כי מפי עוללים ויונקים יסדת עז." —

בבית אשר בנינו. נלמד את בנינו,
תורת אל עמנו. במקדש זה יכהנו,
פה יחד ומצאו. עת לשתות וצמאו,
מעני מיס קרים. חיים לא נעפרים:
לעדרי צאן האדם. עשינו המקלאות,
"כי מפי עוללים ויונקים יסדת עז." —

פה ילמדו בנינו. את אלהיהם לירא,
וגם תורת האדם. לתורת אל להחבירה,
פה תורה ותעודה. נאחדות באגודה,
בידיהם יאחזון. מדן בל ולוזון. —
לכן נריע בעת נציב. בלחות אלה התאות:
"כי מפי עוללים ויונקים יסדת עז." —

אנשי לצון ומדון. באו הנח ובושו!
שטני זה הבית. הלא בלמה תלבשו:
בסגורים הביתם. ניחד לא נרפאתם,
למה תבקשו איבה. ותאמרו כי תועבה,
אל בית זה נביא? מתי תראו נגהות? —
"כי מפי עוללים ויונקים יסדת עז."

מעונה אלהי קדם! ברך פעל ידינו,
שכון בבית הזה. עמוד אחרי בתלינו!

נָא אֵלֶּה הַיְלָדִים, בְּיָדֶיךָ נִפְקָדִים,
פָּקַח נָא אֲוֵינֵיהֶם, אֶל דְּבַרֵי מוֹרֵיהֶם;
וְעַם נִבְרָא יִהְלָלְךָ, וְגַם יִסְפְּרוּ אֶת זֹאת
כִּי מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּזְנְקִים יִסְדַּת עֲוֹנוֹ. —

אֵל יְיָ וַיָּאָר לָנוּ

מזמור שיר להדלקת נר התמיד ביום התחנך בית הכנסת בעיר
מולדתי מיקלאש בשנת התר"ר לפ"ג נדפס בכ"ז 9 צד 80

שִׁדְי אִיוֹם נוֹרָא! הָרוֹם כְּפִאָךְ שְׁחָקִים,
חֲשֵׁבָה לָךְ כְּנִחוּרָהּ, חֲבִיזוֹן עֲזָךְ בְּרָקִים;
כְּמוֹ נֵר זֶה הֶעֱלִינוּ, בְּבִיתְךָ אֲשֶׁר כְּנִינוּ
פְּנִיךָ הָאִיר לָנוּ! "אֵל ד' וַיָּאָר לָנוּ." —

מָרוֹם אוֹר פְּנִיךָ, נָסָה עָלֵינוּ תָּמִיד,
יָגַה שְׂכִיב חֲסָדְךָ, כְּמוֹ זֶה נֵר הַתָּמִיד;
יִוָּקֵד יוֹם וַלְיָל, וּבֶרֶק אֲזוֹ נַעֲשֶׂה חֵיל,
הֲלֹא בְּלִבְךָ עֲמָנוּ, "אֵל ד' וַיָּאָר לָנוּ." —

עוֹרִים לֹא יִדְעוּ, בְּאִפְּלֵ יִתְהַלְכוּ,
אֲשֶׁר מִדְּרָכְךָ תָּעוּ, עֵינֵי רוּחָם טָחוּ. —
נֵר לְרַגְלֵנוּ דְּבָרֶיךָ, וְאִם נִתְעָה בְּאַרְחוֹתֶיךָ,
פְּנִיךָ הָאִיר לָנוּ! "אֵל ד' וַיָּאָר לָנוּ." —

נִפְשֵׁי מְאֹד תִּאֲבָת, לְהִיּוֹת עִמָּךְ צְמִיד,
כְּמוֹ זֹאת הַשְּׁלֵהֲבֵת, בְּמַנּוּרַת הַתָּמִיד,
יִשְׁאַף תָּמִיד רָמָה, נִרְךָ כִּי תִנְשָׁמָה,
בְּהִלּוֹ גֵרוֹ בָּנוּ — "אֵל ד' וַיָּאָר לָנוּ." —

בְּחֲצֵרוֹת זֶה הַבַּיִת. אֹרֶךְ עוֹלָם נִשְׁמָרָה,
יִזְרַק שֶׁמֶן זַיִת. עַל צְנִתְרוֹת הַמְּנוּרָה,
הַיְתָה לָנוּ אוֹרָה. אֹרֶךְ עוֹלָם זֹאת הַתּוֹרָה,
לְאוֹר עַמִּים הַיְתָה לָנוּ. "אֵל ד' וַיֵּאָר לָנוּ." —

אֵל ד' וַיֵּאָר לָנוּ

מזמור לתורה, בעת יתקומם על תלו בע"ה בית הכנסת הנשרף
ביום כ"ג ניסן תרל"ח לפ"ק

בָּאוּ בְּנֵי עֲדַתְנוּ! לְחֲצֵרוֹת בַּיִת הַתְּפִלָּה,
נִפְרוֹשׁ לְאֵל כְּפִינֵנוּ, חֲסָדָיו לָנוּ גָּלָה;
אֶת חַיֵּינוּ הַצִּיִּל, לְמֹת לֹא נִתְּנָנוּ,
בְּלִיל שׁוֹאָה וְתַבְעָרָה, "אֵל ד' וַיֵּאָר לָנוּ." —

בְּרַחֵם אָב עַל בְּנָיו, וְלֹא יִשְׁחִיתֵם כָּלָה,
בֶּן בִּישׁוּעַת פְּנָיו, לֹא שָׁם עִיר לְהַמְלָה;
צָוָה הֵם! לִמְשַׁחִית, בְּאַהֲבָתוֹ יִסְרְנוּ;
הִרְאָה לָנוּ אִשׁוּ: "אֵל ד' וַיֵּאָר לָנוּ." —

רְעָדָה בְּנַפְשׁוֹתֵינוּ, כְּהַפּוֹךְ הַלְקָבוֹת,
הַיִּבֵּל תִּפְאַרְתָּנוּ, לְתֵל דְּשָׁן, לְחֲרָבוֹת;
עִם סִפְרֵי הַתּוֹרָה, כְּאֵשׁ דָּת הִנְחִילָנוּ,
בְּעֲזָרְתוֹ הִצַּלָנוּ "אֵל ד' וַיֵּאָר לָנוּ." —

כְּפִינֵנוּ נִרְיָמָה, בְּמִזְמוֹר תּוֹרָה הַיּוֹם,
לְאֵל תּוֹלָה עַל בְּלִימָה, אֶרֶץ וְתֵהוֹם, אִיוֹם;
שְׁנֵית הַיִּבֵּלָנוּ, יְדֵי עֲזָרְתוֹ בָּנוּ,
לְבַסֵּף נָתַן מוֹצָא, "אֵל ד' וַיֵּאָר לָנוּ." —

חֲזֹקוּ בְּנֵי עֲדַתְנוּ! נִתְחַזְּקָה בְּתוֹרָתוֹ!
עֲזְרֵנוּ אַחֵינוּ, אִישׁ כְּמִסַּת נִדְבָתוֹ;
חֲבֵרִים כָּל יִשְׂרָאֵל, לְאֵל אֶחָד בְּרָאָנוּ;
לְעַת עָרֵב יִהְיֶה אֹר — יֵאל ד' וַיֵּאֶר לָנוּ. —

אֶלּוֹנֵי מוֹרָה

שִׁיר מִקְהֵלוֹת בְּיוֹם הַצֵּב מִצַּבְת כְּבוֹד לֹא־מ"ו הֶרֶב הַג' מוֹה
יִשְׁשׁוּכַר בְּעַר ז"צ"ל בְּעַל מַחְבֵּר "סֵפֶר מִנְחַת עֵינֵי כְּתוּבָה לְמִנְחָה
וְשִׁירֵי מִנְחָה" אֲשֶׁר הֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ בְּיוֹם כ"ז מֵרַחֲשׁוֹן תר"כ"ב לַפ"ק
בְּעִיר מוֹלַדְתִּי מִיְקֵלָאשׁ יצ"ו. —

הֶאֱסָפוּ מִסְכִּיב יַחַד! בָּאוּ בְּנֵי עֲדַתְנוּ!
הִקְבִּצוּ לְחֻצַּר הַמְּנֻתָה, לְמָקוֹם קְבֻרוֹת אֲבוֹתֵינוּ;
הַפִּיפוּ דְמָעוֹת עֵינֵיכֶם, שִׁפְכוּ לְבַבְכֶם כְּמַיִם,
בְּיוֹם מוֹת מוֹרֵינוּ וְרַבֵּנוּ, מִתְהַלֵּךְ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. —

הַמְּקַהֵלָה

נִצְיֵב הַיּוֹם לוֹ מִצָּבָה, לְהַגִּיד לְדוֹרוֹת יְבוֹאוּ;
"רְאוּ פֹה נִקְבְּר צַדִּיק תָּמִים", תְּהִי אַחֲרֵיתִי כְּמוֹהוּ!

שֶׁר הַתּוֹרָה נִפְל הַיּוֹם, כְּמִן לָנוּ בְּצַדִּיקְתוֹ,
עֲשֶׂר לֹא הִנְחִיל אַחֲרֵיהוּ, וְכְבוֹד מָקוֹם מְנוּחָתוֹ;
נִפְשׁוּ תָלִין בְּסֶתֶר עֲלִיוֹן, שֵׁם יִשָּׂא שְׂכָר מִפְּעֻלוֹ,
בָּא לְנַחֲלָה, בָּא לְמִנוּחָה, שִׁפְרָה מְנַת גּוֹרְלוֹ. —

בְּהַבְלֵי תֵבֵל וְחַמוּדֵיהָ, בְּצַדִּיק מָאֵס מְעוֹדוֹ,
רַק בְּתוֹרַת אֵל כָּל מְעֻנּוֹ, כְּבוֹדָהּ בְּתוֹרַת הוֹדוֹ;

עֲנֹת נֶפֶשׁ צָבִי אֲדַרְתּוֹ. גְּאוֹה וְרוּם לֵב תּוֹעֲבֹתוֹ.
הַמִּזֵּן תִּלְמִידָיו בְּכָל הָאָרְצוֹת. כְּנֹרַע קֹדֶשׁ מִצַּבֹּתָו.

בֹּאוּ זְקֵנִים, בֹּאוּ נְעָרִים! לִמְדוּ לְקַח עֲנֹתָו!
עֲנִי בְּעֵינָיו מִנְּחַת עֲנִי. הִבִּיא לְקָרְבַּן גְּדֻבָּתוֹ;
שֶׁמֶן לְקַחוּ כְּתִית לְמִנְחָה. פֶּתוּ כֶּלְחֶם הַפָּנִים,
וּבִסְפָרָיו שִׁירֵי מִנְחָה. וּכְבוֹד הַנְּחִיל לְבָנִים. —

אֲנָשֵׁי עֲדָה! בְּאַהֲבָה וְאַחֲוָה. בֹּאוּ לְעֵמֶק הַבְּכָא.
רוּדְפֵי שְׁלוֹם הָיוּ כְּמוֹהוּ. וְתִבְיֵאוּ לְבֵיתְכֶם בְּרָכָה,
מִלְּשָׁנִים בְּסֶטֶר, מִבִּיאֵי דָבָה. הִסִּירוּ מִקְרַבֵּיכֶם,
נִרְשׂוּ לְצִוּוֹת קִנְיָה מְדוּזָה. גַּר לְרִנְגְלְכֶם יְהִי מוֹרִיכֶם. —

בְּרוּ לְכֶם אִישׁ לְמַלְא מְקוֹמוֹ. שִׁפְתָיו כְּאֵשׁ צָרְבֹת,
לְצָרְף סִיגֵי חֲטָא מִלְּבַבְכֶם. לְקוּלוֹ אֲזִינְכֶם קִשְׁבֹת,
תּוֹרַת חֶסֶד תְּהִי עַל לְשׁוֹנוֹ. לֹא זָהָב, צְדָקוֹת יֵאָהֵב,
בְּשָׁלוֹם וּמִישׁוֹר יִנְחָה אֶתְכֶם. כְּרַעַה יִגְהַל שִׁיוֹ. —

הַצְדִּיק גַּם בְּמוֹתוֹ לְמַחְסָה. יִשַׁע עוֹלָם מַעֲשָׂהוּ.
אָבֵן זָכְרוּ תְּעִיד וְתִקְרָא. "בֹּאוּ רְאוּ כִי זֶה הוּא";
לְכֵן בָּעֵט בְּרוּל וְעִפְרָת. נַחֲצוּב בְּצוּר זֶה לְעוֹלָמִים,
יִדְעוּ גַם בָּנִים וְיִלְדוּ. "פֶּה מִמֶּנּוּ צְדִיק תְּמִים."

הֲלֹא יַחַד לְקַבְרוֹת אֲבוֹתֵינוּ. פֶּה נֶאֱסַף גַּם אָנוּ.
כְּבוֹא עֲתָנוּ נִשְׁכַּב בְּעַפְרֵי. בְּאֶרֶץ מְנַה יֵצְאָנוּ;
לְכֵן בְּעוֹד נִשְׁמָה בְּאַפְנוּ. נִרְחַק מִדְרָכֵי רָשָׁע.
אֲרָחוֹת יִשָּׂר נִבְקֶשׁ תְּמִיד. וְאֵן יִצְמַח לָנוּ יִשָּׁע. —

עוד בַּחַיִּים נִצִּיב לָנוּ. בְּאַרְץ אֲבֵנֵי מִצְרָה,
עַדֵי פְּעֻלוֹת צְדָקוֹתֵינוּ. עַד וְקָנָה וְעַד שִׁיבָה;
נְעִימוֹת עוֹלָם נִשְׁבַּע נִצָּח. לְדַמְעַת נִתְּנָה דְּמִיָּה,
לְחַיֵּי נְשָׁמוֹת, לְחַיֵּי עוֹלָמִים. נִקְוֶה בְּעַת הַתְּחִיָּה.

המקהלה

וְאֵן נָם לָנוּ יִצִּיבוּ מִצְבוֹת. לְהַנִּיד לְבָנֵינוּ אַחֲרֵינוּ;
רְאוּ פֹה נִקְבְּרוּ צְדִיקִים תְּמִימִים. בְּמוֹקֶם תְּהִי אַחֲרֵיתֵנוּ.

בְּלִשׁוֹנֵנוּ נִגְבִּיר

שיר תהלה לכבוד הנעלה והמרומם כהרר שמואל דייטש
נ"י, אחד מראשי קרואי הערה החשובים בקריתנו, אשר ידר בכל
שנה, בעת עלותו לתורה כחתן בראשית, מכסת כסף לתלמודי
ביה"מ"ה, אשר ייטיבו ללמוד בשפת קדשנו יותר מכל חבריהם.
(נכתב בשנת תרכ"ט ונדפס בהמניד *XII. S. 373*)

הֲלֹא נִדְבּוֹת שׁוֹנוֹת יִדְרוּ בְּנֵי אָדָם,
בְּבִתֵי הַבְּנִסָּת, בְּעֵלוֹתָם לְתוֹרָה;
בְּפִי מַעֲלֵת רוּחָם וּבְמַסַּת יָדָם,
זֶה יוֹן לְקַדוּשׁ וְשִׁמּוֹן לְמִנְוָה. —

זֶה יִדּוֹר לְעֲנִיִּים, וְזֶה לְאַלְמָנוֹת,
זֶה לְפִדְיוֹן שְׁבוּיִים, וְזֶה לְבִתֵי חוֹלִים;
לְכָל נְגוּעֵי עֲמָל יִדְרוּ מִתְּנוֹת,
לְעוֹרִים וּלְפִסְחִים, אֲשֶׁר בְּפִיהֶם שׁוֹאֲלִים. —

זֶה יִפְזֹר בְּסִפּוֹ בְּעֵבוֹר רֹב הוֹנֵו,
וְזֶה בֶּקַל לְאַבְיוֹן וְיָמֵן בְּחִמְלָתוֹ;

זֶה לְמַעַן יִהְיֶה לָנוּ גִדּוּל פְּרוּזוֹנוֹ,
וּמִזְמוֹר לְתוֹדָה יִרְנְנוּ לְעַמְתּוֹ. —

עַל בָּלֶם אֲדוּנִי! מַה מְאֹד נִעְלִיתִי,
בְּרַם צִדְקָתְךָ נִפְּן אֲדַרְתִּי;
חֲכַמַת לִבְךָ לְעֵינַי כֹּל הִרְאִיתִי,
בְּהוֹיֵלְךָ בְּסֶף לְעַמּוּד לְמִשְׁמַרְתִּי. —

לְאַלְמֵנָה זְמִנָּה. עֲזוּבָה וְנִלְמוּדָה,
לְיִתוּמָה עֲנִיָּה, מִלֵּב נִשְׁכָּחָה;
לֵה שְׁמֵת לִבְךָ, לְשֹׁפֵת עִם יְהוּדָה,
בְּנִיָּה עֲזוּבָה, וְהִיא נִאֲנָחָה. —

מִעֲטָף אֲלִמְנוּתָה לְבִלְוֵי סְחָבִים,
וְהַבָּנִים יִלְדָה עֶרְף לָהּ פָּנּוּ;
חֵיק הַנְּבָרִיּוֹת יַחֲבִקוּ בְּאַהֲבִים,
וּבְנַעַם יִפְּיָה לֹא וְתַעֲדֵנּוּ.

אִין קוֹל שֹׁפֵת יַעֲקֹב בְּכַתִּי מִדְּרָשִׁים,
שֹׁפֵת אִיִּם רְחוּקִים וְאַרְצוֹת נְרוֹת;
יִלְמְדוּ לְצַפְצָף, בָּנִים הַכֹּהֲנִים;
וְאִמְרוּת שְׂדֵי מִפִּיהֶם נִעְדְּרוֹת. —

לְבֵן אֲשֶׁרֶךָ! אֲדוּנִי אֲשֶׁרֶךָ!
בָּעַת בַּחֲתָן בְּרֵאשִׁית לְתוֹדָה עָלִיתִי,
יָד עַל כֶּסֶם שְׁמֵתִי, שֵׁם אֵל לְעֵינֶיךָ,
גִּדְבָתְךָ לְשֹׁפֵת קֹדֶשׁ אוֹיֵת. —

תת לְכֹל תִּלְמִיד צָרוּר כֶּסֶף לְמִשְׁפַּרְתּוֹ,
אֲשֶׁר יִטִּיב לְלַמּוֹד שָׂפָה, עֲבָרְיָה;
בְּכֹל שָׁנָה וְשָׁנָה, בְּיוֹם הַבְּקוּרָתוֹ,
בְּפִיךָ נִדְרָתִי, כָּאִשׁ אֵין בּוֹ רַמְיָה. —

יֵצֵר הָאָדָם רַע מִיּוֹם נִעְוָרִים,
שָׁכַט לֵגּוֹ הַמּוֹר, וּלְלֵב אָדָם כֶּסֶף;
צָרוּר כֶּסֶף יִלְהִיב לֵב הַבְּחוּרִים,
וּלְלַמּוֹד שִׁפְתוֹ קָדַשׁ נַפְשָׁם תִּכְסֶּה. —

לָבֵן גַּם אֶחְלַל שִׁמְךָ בַּשְּׁעָרִים,
לוֹ יַעֲשֵׂוּ כְמוֹךָ קִצְיָנִי עַמִּנִּי,
כַּחצִּים בְּיַד גְּבוּר יִהְיוּ בְּנֵי הַנְּעוּרִים,
וּלְמוֹדֵי אֲדוֹנָי יִהְיוּ בְּנֵינוּ. —

הוֹן וְעֶשֶׂר כְּבִיתְךָ, לְבָד לֵב תָּמִים,
אֵל יִבְרַךְ חֵילְךָ, כִּי לָתֵת בְּיָדְךָ;
גַּם פְּרִי צִדְקָתְךָ תֹּאכַל לְעוֹלָמִים;
תִּשָּׂא בְּרַנְּנָה הָאֱלֹמֹת מִשְׁדָּךְ. —

א ב נ ב ח ן

אחד מני אלף, נדפס בכ"י. XX. S. 39.

אם אֲרָאָה אִישׁ אֲוִיר אֶפּוֹד אֶמֶת אֲדַרְתִּי אֲמוּנָה,
אֲחַרְיוֹ אֲרוּץ אֶבְקֹשׁ אֶהְבֵּתוֹ אֲרַדּוּף אֶהְבִּי אֲשִׁינְהוּ,
אֲצַלּוֹ אֲמוֹן אִם אֶהְיֶה אֶהְלוֹ אֲשַׁכּוֹן אִם אֶפּוֹנֶה,
אִם אֶהְבִּי אִישׁ אֲמוּנִים אִוֹ אֶדְ אֶכְוֹב אֶבְחַנְהוּ. —

אָשִׁים אוֹתוֹתֵי אוֹתוֹת אֶחָלִיק אֶת אֶמְרֵי,
אֶחָלֵל אֲנֹשִׁי אֲשַׁמָּה אוֹ אֶל אֲנֹשִׁי אֲמוּנָה אֲשַׁלַּח אֶצְבַּע,
אֲשַׁלִּיךְ אֶמֶת אֶרְצָה אוֹ אֶרֹמֶם אֶרְחוֹת אֲנִי,
אִמְיָנָה אוֹ אֲשַׁמְאִלָּהּ אוֹ אֶבְיָנָה אֶת אַחֲרֵיתוֹ. —

תפלה לאל חי.

אשר חברתי לנחמת נפשי לאומרה קודם למוד המשנה בימי
אבלי על מות אבי היקר המנוח כהר"ר יוסף יצחק ז"ל אשר
הלך לעולמו בעיר ליפּטאָ מיִקלאָש ביום י"ט לחדש אדר
השני תרל"ה לפ"ק. — ובתבתי חמשה חרוזים הראשונים על מות
אבי אמי המנוח מו"ה וואלף יאנאוויטץ זצ"ל אשר הלך לעולמו
ביום כ"ד טבת תר"ז לפ"ק ונדפסו בכ"י XII. צד 86 ובחבצלת

אָשָׂא עַל שְׁפָתַי,	שִׁמְךָ בְּאַהֲבָה,
מְקוֹר צוּר בְּיָתֵי,	אָבִי הוּד רֵאשִׁי,
מִיָּמִי דְמָעָתִי,	לְחַמֵּי אֲנָחוֹתִי,
בְּחֶדְרֵי לְשׁוֹנֵי,	עַל כֵּן אֶזְכְּרֶיךָ,
וּבְקוֹמֵי מִשְׁנֵתִי, —	בְּעֵת אִישְׁנָה,
בְּחֶשֶׁת מִשְׁנֵתִי, —	עִם זֹאת מְנַחְתִּי,
וְלֹא יִרְאֶה מְנַת,	מִי נִבְרַר יַחְוָה,
בְּעֵלָה נוֹשְׁבֵת,	מִתִּי תִבֵּל יַחַד,
שׁוֹחָה נְחָצְבֵת,	לְדָל וְלִשְׁוֹעַ,
מְרוֹמִים יוֹשְׁבֵת,	אֵד נֶפֶשׁ הַתָּמַם,
וְאֲנִי קוֹשְׁבֵת,	שְׁפָתוֹ דּוֹבְבֵת,
בְּחֶשֶׁת מִשְׁנֵתִי, —	הַגִּינִי שׁוֹעֵתִי

עָרַב וְגַם בִּקְרִי,
בְּתוֹרַת אֵל חַיִּי,
כִּי בֶן צְוִיּוֹתֵי,
אֶל דְּלִיּוֹת עֲצָה,
וְשָׂרְשֵׁי נִשְׁמָתִי,
עִם טַל עֲתִירָתִי,
אֶהְיֶה וְאֶשְׁיַחֲהָ,
עִמּוֹ הַסְּלִיחָה,
אָבִי מִפִּיךָ,
בְּדֵי אֶאֱרִיכָה,
בְּעֶדֶן אֶפְרִיחָה,
רַחֲשֵׁת מִשְׁנָתִי. —

וְאֵל צוֹר נִקְרָתִי,
מִנְתִּיב הַחַיִּים,
רוּחוֹ הַטּוֹבָה,
וְשָׂרִיזֵן צְדָקָתוֹ,
לְנִשְׁמָתִי עֹזֵר,
אִם לֹא בְּנִיב שְׁפָתִי,
תָּמִיד אֶבִּיטָהּ,
לְמַעַן לֹא אֶמְיָטָהּ,
עָלַי אֶשְׁלִיטָהּ,
מִנִּי לֹא אֶפְשִׁיטָהּ,
בְּמָה אֶפְלִיטָהּ,
רַחֲשֵׁת מִשְׁנָתִי. —

נִנְעָלוּ וְגַם סָגְרוּ,
הֵיחָה נָא לְיַמֵּינִי,
בְּמַלְאֲךְ הַחַיִּים,
אֶתְהַלֵּךְ תָּמִים,
וְאִז אִם אֶאֱסֹף,
תִּהְיֶה לְעֹזְרָתִי,
שְׂעָרַי דְּמַעוֹתַי,
עַל כָּל אֲרָחוֹתַי,
תִּשְׁמֹר צְעוֹדוֹתַי,
כָּל יְמֵי שְׁנוֹתַי,
אֶל קַבְרוֹת אֲבוֹתַי,
רַחֲשֵׁת מִשְׁנָתִי. —

בְּכִי מִסֵּפֶד וְאֶבֶל,
שִׁבְעָה וְגַם שְׁלֹשִׁים,
יוֹם יוֹם לְבֵית תְּפִלָּה,
וְלִשְׂעָרַי שַׁחֲקִי,
יְמוֹשְׁנֵי אָבִי — —
קִדִּישׁ תְּפִלָּתִי,
לְלִבּוֹשׁ אֶשְׂיַמָּהּ,
וְכָל שָׁנָה תְּמַיְמָהּ,
אֶעְרִיב וְאֶשְׂכִּימָהּ,
כִּפְּי אֶרְיָמָהּ,
עֵינַי אֶעְצִימָהּ: —
לְרַחֲשֵׁת מִשְׁנָתִי. —

רבו משמן.

ישעשוני תמיד,
לשמרם אתאמץ
באשמורת בקר,
תכסוף כבר נפשי,
לחמי לנשמתתי.

לי אמרי אבי,
צפנתים בלבבי,
בכל פחי כלביא! — —
בעזבי משכבי,
ציד לו להביא:
רחשת משנתתי. —

בזכרי אהבתך,
נפשי בי תהמה,
אל דרכי צדק,
ולאהלי תורה,
הוי נאסף אבי,
יוסף יצחק לעמתי.

אבי! מנעורי,
תרנלת יצורי,
פוננת אשורי,
מימי בחורי: —
רחוק ממגורי,
לרחשת משנתתי.

חנן במרומוי,
על ארחות חיים,
זמירות לי חקוי,
ועל בַמַּתִּי ישע,
פדה נפש עבדיו,
תהי פדיון נשמתתי.

הוא גם ישמעני,
ידו תתמכני,
אשמרם וינצרני,
ושלחה יעלני! —
פדה יפרני,
רחשת משנתתי. —

קרבי במזבח,
לזכרוןך אבי,
בכל יום פעמים,
מתורת אל חי,
עם סלתה ושמנה,
והלבונה אהבתתי.

עליו אקריבה,
לבי בלבִיבה,
מנחה אטיבה,
נפש משיבה:
בספר כתובה,
לרחשת משנתתי. —

מִסְתַּרֵי הַחַיִּים,	אִם מֵאִישׁ נִצְפָּנוּ.
בֵּין הָעַרְבִים,	יִרְאֶה אֹרֶךְ בְּהִירָה.
לְעַרְבוֹת שָׁמַיִם,	עַת נִפְשׁוּ תָשׁוּב,
לְפַעַל פְּפִיָּם,	לְמִקּוֹם שֵׁם שְׁכָרָה.
שָׂדוּ כְּלָאִים: —	וְזָרַע חוֹחִים.
אֶעֱבֹד לְאֵל גָּחִי,	לָכֵן בְּכָל בַּחֲוִי.
בְּרַחֲשֵׁת מִשְׁנָתִי. —	בְּמִפְּחַ נִשְׁמָתִי.

ח ש ב ה א פ ו ר .

נכתב בשנת תר"לח ונדפס בחכצלת ש"ז

שׁוֹמֵם גִּרְעַדְתִּי הַיּוֹם מִשְׁנָתִי,
וְאֶתְחִיל לְלַמּוֹד פֶּרֶק מִשְׁנָתִי;
אֵת חֵיל בְּשִׁמְמִית בְּמַחְשְׁבוֹתַי לְמִשְׁשׁ,
עַד לֹא יִדְעֵתִי מַה חָמַשׁ מַה שֵׁשׁ;
הַבְּהִיל רַעֲיוֹנִי, בְּעֵינֵי פִיל פּוֹל,
וְאֶקַּח סֵפֶר אַחַר כְּלֵי פִילפּוֹל. —

מִכְתָּבִי קִדְשׁ הַשְּׁקֵט סֶרְעֵפִי,
מַחֲזוֹן הַחַוִּיִּים מֵהַר סָר אִפִּי. —
"לָמָּה בָּנִי עָמִי יִשְׁבּוּ בְּמַר גְּלוֹתָם,
וְעֵנִי בְּכַתִּיָּהֶם יִשְׁכַּב לְמַרְגְּלוֹתָם?
"כִּאֲלֻפִּים שָׁנָה בְּכָל יוֹם פִּיד יוֹגֵם,
"מָתִי אוֹי! מָתִי, יְהִי עַת פְּדִיוֹנָם? —"

עָמִי בְּצָרוֹתָיו חוֹשֵׁב אִי פוֹדוּ,
יְתַמְהֵמָה נוֹשֵׂא חֹשֶׁב אֶפּוֹדוּ? —
"תָּבוֹא תִפּוֹצְתָךְ מִכָּל הָאֲרָצוֹת,
"וְיִלְהַר הַקִּדְשׁ בְּגִלְיָה רָצוֹת,

”עוד ישכון כבוד אל, שם על הארץ,
”עורי וחידיתי! במקהלות ארץ. —

ואז חרב לוחמים תהיה למזמרות;
על שדות תקטל קול הדר מזמירות;
אין אנקת חללים, רק גיל מנבעות,
מכים בחלילים, נושאי מנבעות;
תמו מארצות חניתות ושריונים,
אין סוס למלחמה, רק סוס ושיר יונים. —

גרדמתי שנית, בחשבי השבונות,
והנה ידים, היכל חיש בונות,
לזהטות חמותיו, כוזהר מזרות,
עיני בחלומי ראו מה זרות!
והנה קול דופק, עורה משנתך,
”להתפלל בדיש וללמוד משנתך. —

בחדש הפיל בו פור אחשורש,
בפלים בעיני דמעה ודני רוש,
להרג בני עמי לאבדן נמכרו,
ולצור חיתי קבר בו כרו;
תשע עשר לאדר, עשרים בלא אחר,
יום מיתת אבי, יום בו לא אחר (

(לדעתי פירוש הפסוק ימים יצרו לא אחד בהם (תהלים קל"ט ט"ז) נוצרו לי ימים אשר לא אוכל לשמוח בהם, ומלת אחד הוא פעל מלשון ויחד יתרו (שמות י"ח ט) אל יחד בימי שנה (איוב ג' ה) וצריך לתרגם "טאנע וואורדען געשאפפען אן דענען איך מיך ניכט פרייען קאן". —

רְגִישֵׁי נְהֻמָּה אֶל לְבִי בָּאוּ,
מִסְפְּרֵי קִדְשׁ נְבִיאִים נָבְאוּ,
פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל, נְדָמָה לְתֵל בִּשְׂת,
יַעַן לֹא יֵאָפֵד שְׁלוֹם לְתֵל־בִּשְׂת;
בְּעֵבֹר נְרַנְּנִים, עָשִׂי פְּרִידָתוֹ,
לֹא יֵאָכֵל יְהוּדָה בְּשִׁלְוָה פְּרִי דָתוֹ. —
בְּמִנְתַּי פְּרִיד הָרִיב בֵּין אַחִים,
אוּלָּם הַשְּׁלוֹם יִפְרִיא בֵּין אַחִים;
יָד יַעֲקֹב בְּיָדֵי עָשׂוֹ אַחֲוֹת,
וְעַל צוֹאֲרֵי אַחֲוֵי תִלְמוּשׁ מִשְׁחָוֹת;
עַתָּה רִיב בְּתַפּוּצֵי אַחֲשָׁב: "אֵי פוֹדוּ",
וְהַמְעַנָּה: שְׁלוֹם חָשָׁב אֶפּוֹדוּ. —

הַצֵּלַת הַקַּיֶסֶר

שיר מקהלות אשר הושר בכתי הכנסת, בעת הצל מלכנו יר"ח
מידי המרצח ביום 18. Feber 1853. (נדפס בכ"י 18 צד 12)

הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים, הוֹדִינוּ!
כִּי מִלְאָךְ פְּנִיךָ שְׁלַחְתָּ לְהוֹשִׁיעַ,
פְּדִיתָ מִצָּר פֶּרַא אֶנְךָ יֵאָזְעַף אָבִינוּ,
בְּכָל לֵבָב וְלָשׁוֹן לְךָ נָשִׁיר נָרִיעַ: —
עַל צוֹאֲרֵי מִלְכְּנוּ הַיְזָתָה הַחֲרָב,
וְתֵאמֶר לְמִלְאָךְ הַמִּשְׁחִית: הֲרָף!
בְּקוֹם עַל מִלְכְּנוּ אֲנִשֵׁי רָצָח,
אוֹרְבִים לְנַפְשׁוֹ כְּאֲרֵי בְּמִסְתָּרִים;
לְמִלְאָכֶיךָ צִוִּיתָ, שְׁמְרוּהוּ נָצַח,
וּבְקָעַב קַל דָּאוּ קָלוּ מִנְּשָׁרִים;

שָׁמְרוּ חַי יוֹסֵף רוּחַ אֶפְנוֹ
לֹא נָפַל מִשְׁעַרְתּוֹ רֹאשׁ מִלְּבָנוֹ. —

אֱלֹהֵי הַמְּנוֹת אֱלֹהֵי הַחַיִּים,
תּוֹמֵךְ שְׁבִטְנוֹ נְאֻלֶּת מִשַּׁחַת,
נוֹדֶה לְךָ יַחַד נִכְרַע בְּרַפּוּם,
הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ בְּשׂוֹכָה וְנַחַת,
רַק חֶסֶד וְאַמֶּת אוֹתוֹ נִצְרוּ,
מִשְׁפָּט וְצַדִּיק אוֹתוֹ שָׁמְרוּ. —

עֲמִי עֶסְטְרִיךְ בָּאוּ — יַחַד נִרְדֵּע׃
"מִלְּבָנוֹ פָּרְאֵנֶךְ יֵאָדְעֶךָ יְחִיָּה לְפָנֵינוּ!
לְעוֹלָם יֵשֵׁב עַל בְּסֹאֵי מֵאִין מִפְּגִיעַ,
עַל יְמֵינוּ רַק שְׁלוֹם וַיֵּשֶׁע וְקוֹנֵנוּ. —
עֲמִי עֶסְטְרִיךְ יַחַד תְּרִיעֵי הַרְנִינֵנוּ,
כִּי נִנְאָל מִמְּנוֹת פָּרְאֵנֶךְ יֵאָדְעֶךָ אָבִינוּ. —

וְאֶנְחָנוּ — שָׁה פּוֹזְרָה — יְהוּדִים הַגְּדֹהִים,
מָה רַב טוֹב וְחֶסֶד נִמְלַע עָלֵינוּ!
בְּעֶבְרִים מִבְּתֵי הַסֶּהַר מְשַׁלְּחִים,
יִנְהַל אוֹתָנוּ פָּרְאֵנֶךְ יֵאָדְעֶךָ מִלְּבָנוּ. —
מִחֲרָבוֹת הַמּוֹרְדִים פּוֹרְצֵי פְרִיעַ,
הַצִּיל רַעְנוּ בְּשָׁמַיִם — אֶת רַעְנוּ בְּאָרֶץ!

מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל שְׁמַע נָא קוֹלְנוּ:
"לְעוֹלָם יְחִיָּה בְּשְׁלוֹם פָּרְאֵנֶךְ יֵאָדְעֶךָ מִלְּבָנוּ."

שיר מקהלות להזכרת נשמות *

עת למְרוֹמִים יִפְרְדוּ, בְּצִוְךָ שְׂדֵי אֱהוּבֵינוּ,
לְעִמְקֵי קָבֵר עֵת יִרְדוּ, בְּנִעוּרֵיהֶם בְּנֵינוּ ; —
בְּלֵב וְנַפֶּשׁ נִעְטָה אֶבֶל. בְּנִיא צִלְמוֹת לָנוּ תִבֵּל. —

בְּכָאֵב אָנוּשׁ עֵת יִשְׁתַּוְּנֵן, עַל מוֹת הַבֵּן לֵב הָאֵב,
אוּ עַל אָבְדֵן אָבִיו יְקוֹנֵן, פִּי עוֹלֵל מִפֶּשַׁע חַף ;
תִּילִיל הַמְרוֹט שְׁעֵרוֹתֶיהָ, אִם אֶהְבֵּת בְּמוֹת בְּנֶיהָ. —

עֵת תִּרְעַדְנָה כְּלִיֹּתֵינוּ, כְּמִיתְרֵי כִנּוֹר בְּסַעֲרָה,
כְּמַעֲט אָבְדָה תִקְוַתְנוּ, וְכֵל תְּשִׁיָּה נִעְדְרָה ;
יָדְךָ שְׁלוּחָה שָׁם מִמְרוֹמִים, תִּרְעֵף לָנוּ יֵשַׁע שְׁלוֹמִים.

מִעַפְר קִבְרִים תּוֹצִיא לָנוּ, מִעֵן חַיִּים לְנַחְמָה,
בְּחֻשְׁבַּת שְׁאוֹל אוֹרְךָ אֶתְנוּ, וְשִׁחַר תִּתְּנָה לְאֶרְצָה,
גַּם הַמֵּתִים גַּם הַחַיִּים, בְּיָדְךָ יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם.

* שיר זה יושר במקהלות בלשון הונגרית, כהיכלנו המפואר לפני הזכרת נשמות, והדפסתי פה העתקתו, לזכרון האסון אשר הבהילנו ביה"כ ש'ז. — טרם כלו המנצחים בניגונות בקול נעימותם השורה האחרונה: "גם המתים גם החיים בידך יושב בשמים" והנה קול המלה ושאון: "פתחו הדלתות! נוסו החוצה! אש! אש!" לא נותרה בנו נשמה, מפחד ומהומה, כי כעשרת אלפים נפשות עמדו צפופים, מנג הבית עד תחתיתו, להתפלל בעד נשמת אבותיהם וקרוביהם, ואין יוצא ואין בא, רק בהלה ושאון, ובעזרת הנשים דחקו אשה את רעותה במרוצתן לצאת. עד אשר נשבר אשנב הברזל ובארכעים נשים נפצעו כנפלן ממעלות המדרגות. חסדי ד" גברו עלינו, סער הבהלה נהפך לדממה, ועמדנו על עמדנו לגמור התפלות בכון הלב, להודות ליושב בשמים אשר הצילנו, גם כל הנשים אשר נפלו ונפצעו, נרפאו משבריהן, ובכל שנה ושנה, נזכיר חסד, אל ברננה.

הזכרת נשמות

1.

Ha az Isten kedvesinket
Éltökből kiszólitja.
Vagy ha szülék gyermekei
Korán hullnak a sírba
Szívünknek egész belseje
Búbánattal vagyon tele.

2.

Az atyát hogy keresiti
Kedves fia halála,
És a fiút hogy búsitja
Ha atyja sírba szálla.
Vagy ha anya val fiatól
Szive szakad rajda matól

4.

Ah mennyiszere repedne el
Szívünknek gyenge húrja,
Ha belénk erőt nem adnál
Ó egeknek nagy Ura!
Jobbod gyakran bár földhöz sújt,
De rá ismét kegyelmet nyújt.

4.

És vigaszúnknak forrása
Sírunkon sem apad el;
Mert a halál éjjelébe
A hit világot lehel.
És azok, kik elhaltanak
Atyái kezede közt vannak.

1.

Wenn der Stifter der Geschlechter
Unsre Lieben zu sich ruft;
Wenn die Söhne, wenn die Töchter
Sinken in die frühe Gruft:
Ach, dann fühlen unsre Herzen
Unausprechlich große Schmerzen.

2.

Wenn der Tod im edlen Sohne
Seine Lust dem Vater raubt;
Wenn des Hauses Stütz' und Krone
Sinket mit des Vaters Haupt;
Mütter von den Kindern scheiden,
Gott, was gleichet diesen Leiden!

3.

Ach, es müßte unterliegen,
Dieses arme schwache Herz.
Hülffest Du nicht, Herr, uns siegen
Ueber Tod und Trennungsschmerz.
Deine Rechte schlägt uns nieder,
Deine Rechte hebt uns wieder!

4.

Vater deines Trostes Quelle
Trodnet auch am Grabe nicht;
Selbst des Todes Nacht wird helle
Durch des Glaubens milbes Licht.
Alle, die wir hier beweinen,
Sind und bleiben dort die Deinen.

תוכחה

(נרפס בכ"י XXIV, 8, 90)

שמרו משפט דרשו אדק. במטמונים בקשו אד בר.
חפשו אותם חפש מחפש. באשר וחתור קירות עקבר ;
אמת ושלום בחיקכם תשאני. גמול אהוב יהיו אד בר.
אני תמצאו גם במצרים. בחסר וכפן תמיד אד בר. —

עשר וכבוד קראו הכל. למה תיגעו למצוא אד שוא.
כלו בעשן ביום עברות. לכן לתהו אותם אחשב ;
אקרא לכסר בק אחיתפל. אקרא לזהב אחירע ואח — שוא.
אח! לבילי אשר בכלב. אחרי קאו תמיד אד — שב. —

והגעה ונרדפה לעשות חסד. כל גשאלה מה? אד? למה?
נטיב תמיד אל כל אדם. לו גר יהיה לו אח — למה?
כי מלפנים זאת בישראל. אהבת חסד באחלקמה.
ענק תהיה אל כל צנאר. שדי אעבוד לא אכלמה.

ואם גמשת ארח חיים. והחטא ישך בחמת עקשוב.
אין לך תרופה אל מקתד. אין לך מזור כי אם אד שוב.
אל וצילך עת כי גבוא. בוצר חיים מנת אבך.
לא וצילך בגד אמה. רע עמית גם כל אח ור.

Von dem Verfasser erschienen und sind durch denselben zu beziehen:

יְהוּיָבִין	Trauerspiel in 4 Aufzügen, nach dem Deutschen des Dr. Ludw. Philippson, Wien 1860, 8. 168 S.	1 fl. ö. W.
נִתְּן הַחֶכֶם	Uebersetzung von Lessing's „Nathan der Weise“, Drama in 5 Aufzügen. Wien 1866, 8. 210 S.	1 fl. 50 fr.
יְחִי מַלְכֵּנוּ	Festgedicht zur Krönung Sr. Majestät Franz Josef I. zum König von Ungarn, hebr. und ungarisch, Ofen 1867, 4. 48 S.	1 fl. ö. W.
מִירוֹת הָאָרֶץ	Metrische Uebersetzung ung. Nationallieder im Versmaße des Originals, hebr. und ungarisch. Pest 1868, 12. 122 S.	50 fr.
בְּאֵרוֹת יִצְחָק	Letzte Rede des sel. Pester Oberrabbiners Dr. W. A. Meisel, hebr. u. deutsch, Pest 1868	30 fr.
עֵצַת שְׁלוֹם	Zur Eröffnung des ung. isr. Congresses, hebräisch und deutsch. Ofen 1868, gr. 4.	30 fr.
תְּקִנוֹת	Hebräische Uebersetzung der Congress-Statuten. Ofen 1869 4. 70 S.	
קוֹל יַעֲקֹב	Synagogengebete, für die glückliche Entbindung Ihrer Majestät der Königin, hebr., deutsch und ung., Ofen 1871 gr. 1.	30 fr.
תְּאֵנִיהַ	Elegie auf den Tod des Cultusministers Baron Josef Götvös, hebr. und deutsch. Ofen 1871 gr. 4.	30 fr.
יוֹם מְלַכְנוּ	Jubelhymne zum 2. Dezember 1873, dem 25. Jahrestage des Regierungsantrittes Sr. Majestät, hebr., deutsch und ungarisch	30 fr.
נֹדֵה שְׁלוֹם	Festgedicht zur Eröffnung der k. u. Landesrabbinerschule, Pest 1877 gr. 8. 18 S.	30 fr.

MUZZAL ME-ESCH

Sammlung hebräischer Gedichte

VON

SIMON BACHER.

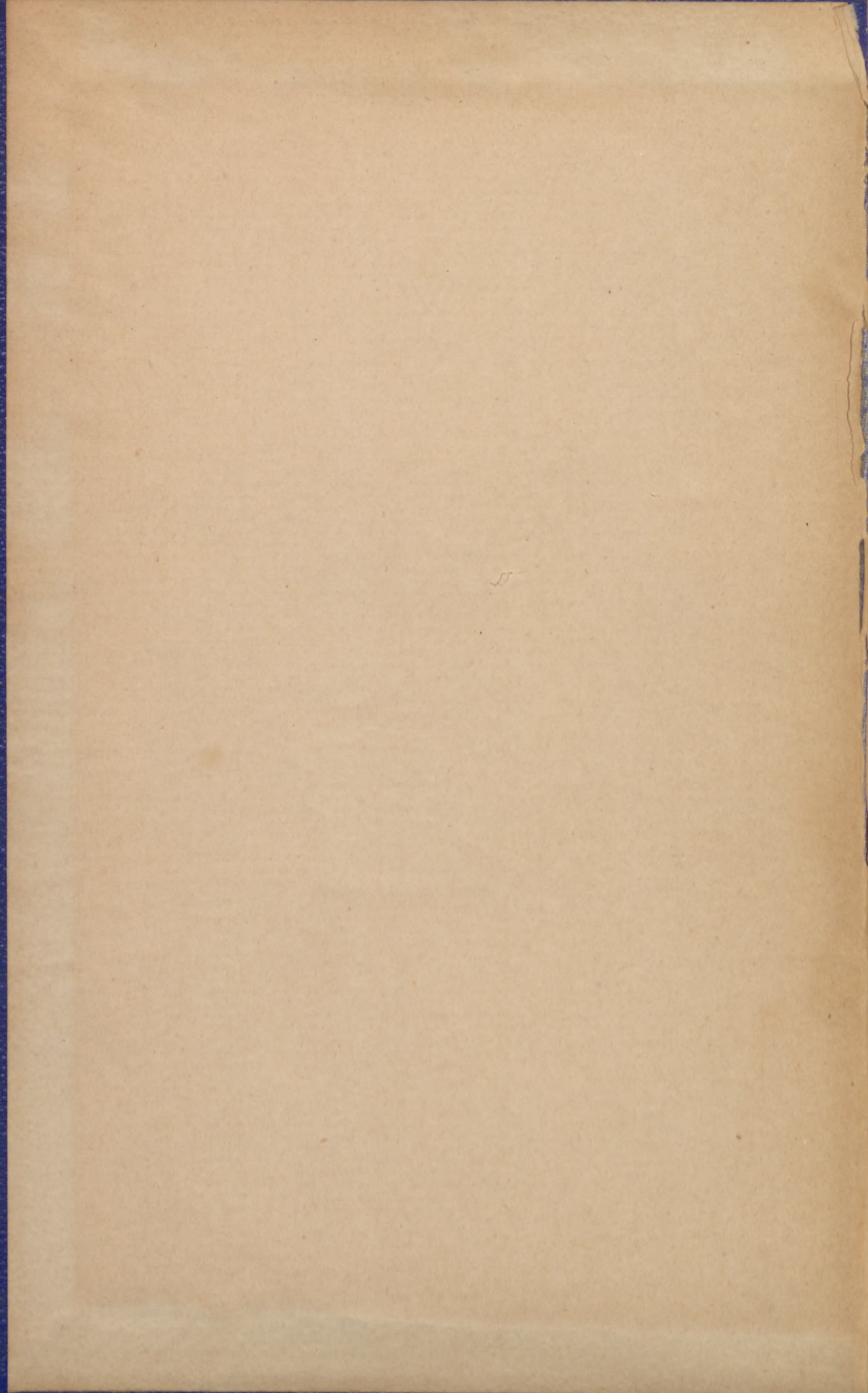
I. HEFT.

BUDAPEST, 1879.

== PREIS EINES HEFTES 1 fl. ö. W. ==

Der Ertrag ist dem Wiederaufbau der durch Feuer zerstörten Institute (Synagoge, Schule und Spital) der ier. Gemeinde in Liptó-Szt.-Miklós gewidmet. Überzahlungen werden dankbarst quittirt u. veröffentlicht.

Sammler erhalten auf je 5 Exemplare ein Freixemplar. Zu beziehen durch den Verfasser (Königgasse Nr. 58 oder Tabakgasse, Tempelgebäude), an den auch die Geldsendungen zu adressiren sind.

B

340.

